

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
NA LATA 2007-2013**

**Szczegółowy opis osi priorytetowych
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
na lata 2007-2013
(USZCZEGÓŁOWIENIE RPO)**

*Załącznik do uchwały Nr 16/170/09
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 26 lutego 2009 r.
ze zmianami wprowadzonymi
uchwałą Nr 24/284/09 z dnia 27 marca 2009 r.,
uchwałą Nr 33/424/09 z dnia 28 kwietnia 2009 r.,
uchwałą Nr 45/649/09 z dnia 9 czerwca 2009 r.,
uchwałą Nr 47/712/09 z dnia 18 czerwca 2009 r.,
uchwałą Nr 49/732/09 z dnia 25 czerwca 2009 r.,
uchwałą Nr 60/1002/09 z dnia 3 sierpnia 2009 r.,
uchwałą Nr 67/1127/09 z dnia 8 września 2009 r.,
uchwałą Nr 72/1236/09 z dnia 29 września 2009 r.,
uchwałą Nr 77/1321/09 z dnia 20 października 2009 r.,
uchwałą Nr 86/1472/09 z dnia 19 listopada 2009 r.,
uchwałą Nr 88/1502/09 z dnia 26 listopada 2009 r.,
uchwałą Nr 92/1599/09 z dnia 10 grudnia 2009 r.,
uchwałą Nr 95/1683/09 z dnia 29 grudnia 2009 r.,
uchwałą Nr 4/40/10 z dnia 14 stycznia 2010 r.,
uchwałą Nr 8/102/10 z dnia 29 stycznia 2010 r.,
uchwałą Nr 16/203/10 z dnia 25 lutego 2010 r.,
uchwałą Nr 21/286/10 z dnia 16 marca 2010 r.,
uchwałą Nr 34/485/10 z dnia 29 kwietnia 2010 r.,
uchwałą Nr 39/616/10 z dnia 18 maja 2010 r.,
uchwałą Nr 43/679/10 z dnia 28 maja 2010 r.
oraz
uchwałą Nr 46/737/10 z dnia 10 czerwca 2010 r.*

Wersja 3.21

Toruń, czerwiec 2010

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO**

*Dokument został przygotowany
w Departamencie Polityki Regionalnej*

*Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego*

1.	INFORMACJE NA TEMAT PROGRAMU	5
1.1	Podstawowe informacje	5
1.2	Skrócony opis RPO	6
1.3	Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania programu	9
1.3.1	Montaż finansowy w projektach	10
1.4	Informacje na temat kwalifikowalności	10
1.5	Opis systemu wyboru projektów	10
1.5.1	Tryb wyboru projektów indywidualnych	11
1.5.2	Tryb konkursowy	12
1.5.3	Tryb wyboru projektów z pomocy technicznej	22
1.5.4	Kryteria oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.	24
1.6	Wykaz dokumentów służących realizacji RPO	25
2.	INFORMACJE NT. PRIORYTETÓW I DZIAŁAŃ	30
2.1	Oś priorytetowa 1. Rozwój infrastruktury technicznej	30
	Działanie 1.1. Infrastruktura drogowa	32
	Działanie 1.2. Infrastruktura transportu publicznego	35
	Działanie 1.3. Infrastruktura kolejowa	39
	Działanie 1.4. Infrastruktura portu lotniczego	42
2.2	Oś priorytetowa 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska	45
	Działanie 2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	47
	Działanie 2.2. Gospodarka odpadami	51
	Działanie 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza	54
	Działanie 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku	58
	Działanie 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	62
	Działanie 2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych	65
2.3	Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej	69
	Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej	70
	Działanie 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej	74
	Działanie 3.3. Rozwój infrastruktury kultury	78
2.4	Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	83
	Działanie 4.1. Rozwój infrastruktury ICT	84
	Działanie 4.2. Rozwój usług i aplikacji dla ludności	87
	Działanie 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług	92
2.5	Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	96
	Działanie 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu	97

Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw	101
Podziałanie 5.2.1. Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw	101
Poddziałanie 5.2.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw	106
Działanie 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska	111
Działanie 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii	115
Działanie 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów	119
Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje	123
2.6 Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki	126
Działanie 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze	129
Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych	132
2.7 Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy	138
Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast	140
Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych	146
2.8 Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna	151
Działanie 8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO	152
Działanie 8.2 Działania informacyjne i promocyjne	154
Spis skrótów	157
Słowniczek	159

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik I

Indykatorywna tabela finansowa zobowiązań dla osi priorytetowej i działań z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych, oraz oznaczonymi działaniami podlegającymi zasadom cross-financing dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik II

Poziom wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej

Załącznik III

Zestawienie wskaźników monitorowania dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik IV

Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik V

Kryteria oceny projektów

Załącznik VI

Lista wydatków kwalifikowanych w poszczególnych działaniach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik VII

Indykatorywny podział środków w ramach działania 7.1

1. Informacje na temat programu

1.1 Podstawowe informacje

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 przygotowywany został na podstawie:

- Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, z późn. zm., zwanego dalej „Rozporządzeniem nr 1083/2006”,
- Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, z późn. zm., zwanego dalej „Rozporządzeniem nr 1828/2006”,
- Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999, zwanego dalej „Rozporządzeniem nr 1080/2006”,
- Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z późniejszymi zmianami, zwanej dalej Ustawą.¹

Zgodnie z art. 37 Rozporządzenia nr 1083/2006 program operacyjny składa się z następujących elementów:

- diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa,
- analizy SWOT,
- informacji na temat dotychczasowego wsparcia krajowego i zagranicznego dla województwa;
- strategii rozwoju regionu, w której wytyczone zostały cel strategiczny i cele szczegółowe programu,
- analizy spójności programu ze strategicznymi dokumentami wojewódzkimi, krajowymi i wspólnotowymi,
- opisu poszczególnych osi priorytetowych wraz z ich uzasadnieniem, opisem celów i wskaźników ich realizacji, a także informacji o zakresie komplementarności z innymi programami operacyjnymi,
- planu finansowego,
- opisu przepisów wykonawczych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020. Strategia programu jest w pełni spójna z założeniami rozwoju przyjętymi w Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, celami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, a także z celami Strategicznych Wytycznych

---

¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.

Wspólnoty i odnowionej Strategii Lizbońskiej, z priorytetami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2007-2013.

Dnia 10 października 2007 r. KE wydała decyzję w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. Program został przyjęty przez Zarząd Województwa Uchwałą nr 70/892/07 z dnia 23 października 2007 r.

Z uwagi na ogólny charakter programów operacyjnych kierowanych do Komisji Europejskiej, każda instytucja zarządzająca (IZ) przygotowuje dodatkowy dokument uszczegóławiający zapisy programu operacyjnego – Szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego (zwany dalej „Uszczegółowieniem”). Wymóg przygotowania tego dokumentu wynika z art. 26 ust. 1 pkt 2 Ustawy. Ze względu na szczegółowość zawartych w nim informacji, „Uszczegółowienie” stanowi kompendium wiedzy dla wnioskodawców.

Wskazanie typów projektów, listy potencjalnych beneficjentów oraz systemu wyboru projektów ułatwi potencjalnemu beneficjentowi prawidłowe przygotowanie oraz wskaże tryb postępowania przy składaniu wniosku o dofinansowanie.

Niniejszy dokument stanowi podstawę do przygotowania i przedstawienia Komitetowi Monitorującemu do analizy i zatwierdzenia kryteriów wyboru finansowanych operacji, o których mowa w art. 65 lit a) Rozporządzenia Rady nr 1083/2006. W celu zachowania jednolitości przygotowania i realizacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 Minister Rozwoju Regionalnego wydał Wytyczne nr 2 w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego.²

W dniu 14 listopada 2007 r., Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął Uchwałę Nr 75/963/07 zatwierdzającą Uszczegółowienie RPO WK-P i skierował je do konsultacji społecznych.

Po zatwierdzeniu przez Instytucję Zarządzającą Uszczegółowienia uwzględniającego zmiany wynikające z konsultacji społecznych³ oraz wyniki oceny formalnej MRR⁴ zostanie ono podane do publicznej wiadomości (na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego-www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl oraz na stronach Ministerstwa Rozwoju Regionalnego-www.mrr.gov.pl, www.funduszeuropejskie.gov.pl).

Późniejsze zmiany i uzupełnienia Uszczegółowienia mogą być wprowadzane z inicjatywy instytucji zarządzającej. O zmianach wprowadzanych do dokumentu właściwa instytucja zarządzająca informuje Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej (DKS) oraz dodatkowo Departament Koordynacji Programów Regionalnych (DPR) w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

Uszczegółowienie obowiązuje w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2013 r.

1.2 Skrócony opis RPO

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 jest jednym z 16 programów regionalnych dla realizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007–2015 i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007–2013 (Narodowej Strategii Spójności; NSRO/NSS) w zakresie polityki wzrostu konkurencyjności i wyrównywania szans rozwojowych planowanych przez samorządy województw. Za wdrażanie programu odpowiedzialny jest Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Głównym celem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 jest tworzenie warunków dla poprawy

²MRR/H/2(1)/03/2007 z 13 marca 2007 r.

³Uchwała Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 18/206/08 z dnia 6 marca 2008 r.

⁴Uchwała Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 27/305/08 z dnia 10 kwietnia 2008 r.

konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru. Realizacja tego celu spowoduje wzmocnienie społeczno-gospodarczej roli województwa w kraju, wzrost zatrudnienia, zwiększenie dochodów mieszkańców i poprawę poziomu życia oraz zmniejszenie różnic w rozwoju społecznym i gospodarczym pomiędzy obszarami, w tym obszarami wiejskimi i miejskimi. Realizacja programu powiązana będzie z promocją technologii przyjaznych dla środowiska przyrodniczego, energooszczędnych, ograniczających zmiany klimatyczne, wykorzystujące potencjał odnawialnych źródeł energii.

Cel strategiczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest zgodny z podstawowym celem polityki konwergencji Wspólnoty zamierzonej w latach 2007–2013, a prezentowany przez następujące cele szczegółowe, które będą realizowane poprzez ukierunkowane działania określone jako osie priorytetowe:

1. Zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego
2. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu
3. Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 realizowanych będzie 8 osi priorytetowych w tym 28 działań:

- *Oś priorytetowa 1. Rozwój infrastruktury technicznej* (celem osi jest poprawa zagospodarowania regionu w infrastrukturę techniczną, przede wszystkim związaną z transportem drogowym, kolejowym i lotniczym, dla zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu, spójności wewnętrznej oraz zwiększenia bezpieczeństwa transportowego);

Działania w ramach osi:

- Dz. 1.1. Infrastruktura drogowa
- Dz. 1.2. Infrastruktura transportu publicznego
- Dz. 1.3. Infrastruktura kolejowa
- Dz. 1.4. Infrastruktura portu lotniczego

- *Oś priorytetowa 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska* (celem osi jest poprawa jakości środowiska przyrodniczego, jego racjonalne kształtowanie i zachowanie zasobów naturalnych dla polepszenia warunków życia mieszkańców i stanowienia korzystnych warunków dla rozwoju gospodarki, przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju);

Działania w ramach osi:

- Dz. 2.1 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
- Dz. 2.2. Gospodarka odpadami
- Dz. 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza
- Dz. 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
- Dz. 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- Dz. 2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych

Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej (celami osi są poprawa jakości i dostępności usług społecznych poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną: edukacyjną, zdrowia, pomocy społecznej, kultury, w tym dla osób niepełnosprawnych oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego);

Działania w ramach osi:

- Dz. 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej

Dz. 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej
Dz. 3.3. Rozwój infrastruktury kultury

- *Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego* (celami osi są: zwiększenie dostępu do szerokopasmowej sieci informatycznej, a przy jej wykorzystaniu dostępu do światowych zasobów informacji, usług internetowych, usług medialnych oraz stosowanie w usługach publicznych i gospodarce technologii informacyjnych i komunikacyjnych);

Działania w ramach osi:

- Dz. 4.1. Rozwój infrastruktury ICT
Dz. 4.2. Rozwój usług i aplikacji dla ludności
Dz. 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług

- *Oś Priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw* (celem osi jest wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego, w tym wzrost potencjału ekonomicznego, innowacyjnego, wzrost przedsiębiorczości oraz zwiększenie zatrudnienia);

Działania w ramach osi:

- Dz. 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu
Dz. 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
Dz. 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska
Dz. 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii
Dz. 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów
Dz. 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje

- *Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki* (celem osi jest wzrost znaczenia turystyki jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego województwa poprzez lepsze wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, wzbogacenie oferty usług turystycznych i poprawę ich jakości, rozwój nowych, zrównoważonych rodzajów turystyki);

Działania w ramach osi:

- Dz. 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze
Dz. 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych

- *Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy* (celem osi jest ożywienie gospodarcze i społeczne oraz odnowa infrastrukturalna i architektoniczno-urbanistyczna zdegradowanych części miast, terenów i obiektów poprzemysłowych i powojaskowych);

Działania w ramach osi:

- Dz. 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast
Dz. 7.2. Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów po-przemysłowych i po-wojskowych

- *Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna* (celem osi jest zapewnienie sprawnego i efektywnego przebiegu realizacji regionalnego programu operacyjnego, skuteczna informacja i promocja programu, wsparcie procesu przygotowania do korzystania z funduszy strukturalnych).

Działania w ramach osi:

- Dz. 8.1. Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO

Dz. 8.2. Działania informacyjne i promocyjne

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 realizujący cel strategiczny NSRO, którym jest: „*Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej*” będzie również w sposób komplementarny z pozostałymi programami, realizować poszczególne cele horyzontalne założone w NSRO. Do programów tych należą: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (finansowany ze środków EFRR i Funduszu Spójności), Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (finansowany ze środków EFRR), Program Operacyjny Kapitał Ludzki (finansowany ze środków EFS), Program Operacyjny Pomoc Techniczna (finansowany ze środków EFRR) oraz Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (finansowane ze środków EFRR).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 jest programem wieloletnim, zamierzonym z jednej strony jako narzędzie realizacji postulatów Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego i ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego tego województwa, z drugiej zaś jako narzędzie realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia i Strategicznych Wytocznych Wspólnoty dla okresu 2007–2013.

1.3 Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania programu

Program będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, publicznych środków krajowych i środków prywatnych. Łączna wartość zaangażowanych środków w realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 szacowana jest na minimum 1 245 mln euro, z czego 1 118,8 mln euro stanowić będą środki publiczne, w tym 167,8 mln euro krajowe środki publiczne. Ze środków wkładu wspólnotowego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będzie pochodziło 951 mln euro.

Podział środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 na poszczególne osie priorytetowe (w %) przedstawia się następująco:

Nazwa osi priorytetowej	Udział środków przeznaczonych na realizację celów osi w ogólnej kwocie wkładu wspólnotowego
1. Rozwój infrastruktury technicznej	25,1%
2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska	12,4%
3. Rozwój infrastruktury społecznej	13,0%
4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	6,0%
5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	26,5%
6. Wsparcie rozwoju turystyki	5,0%
7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy	9,0%
8. Pomoc techniczna	3,0%

1.3.1 Montaż finansowy w projektach

1. Wkład własny beneficjenta – w przypadku beneficjentów będących jednostkami samorządu terytorialnego – beneficjent zobowiązany jest by jego wkład własny składał się ze środków własnych lub pożyczek w stopniu odpowiadającym 10% wartości wydatków kwalifikowanych projektu. Środki te nie mogą być zastępowane środkami pochodzącymi z części budżetowych poszczególnych dysponentów, funduszy celowych lub innych środków publicznych.
2. Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu wynosi odpowiednio:
  - a) do 85% w przypadku nie występowania pomocy publicznej i składa się w 100% ze środków EFRR,
  - b) 100% w przypadku państwowych jednostek budżetowych i składa się maksymalnie w 85% ze środków EFRR i przynajmniej w 15% ze środków budżetu państwa,
  - c) do wysokości określonej w odpowiednich przepisach dot. pomocy publicznej i składa się w 85% ze środków EFRR i 15% ze środków budżetu państwa.
3. Możliwość wsparcia projektu w formie zaliczki zostanie każdorazowo określona w umowie o dofinansowanie projektu.

1.4 Informacje na temat kwalifikowalności

Zasady kwalifikowalności zostały zamieszczone w następujących dokumentach:

- Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013. Dokument ten został przygotowany przez Instytucję Koordynującą NSRO i zawiera wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków dla funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w myśl art. 56 ust. 4 Rozporządzenia nr 1083/2006 z późniejszymi zmianami. Wytyczne odnoszą się do wydatków ponoszonych przez beneficjenta zarówno w ramach współfinansowania krajowego, jak i ze środków wspólnotowych w ramach realizacji projektów.
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013⁵.
- Załącznik nr VI do niniejszego dokumentu.

1.5 Opis systemu wyboru projektów

Na podstawie Ustawy w ramach procedur wdrażania programów mogą być finansowane projekty indywidualne, systemowe oraz wyłonione w trybie konkursu.

Zgodnie z art. 65 Rozporządzenia nr 1083/2006 Komitet Monitorujący RPO zatwierdza kryteria wyboru finansowanych operacji w ramach danego programu, stanowiące załącznik do uchwały Komitetu w tej sprawie. Projekt kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach programu operacyjnego przygotowujący jest przez Instytucję Zarządzającą w oparciu o zatwierdzony przez nią Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego

---

⁵ Uchwała Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 27/306/08 z dnia 10 kwietnia 2008 r. z późn. zm.

Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. Szczegółowe procedury w zakresie wyboru i zatwierdzania projektów zawarte są w „Instrukcji Wykonawczej dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013”.

Instytucja Zarządzająca zapewnia przejrzystość operacji oraz dba o ich zgodność wyznaczoną art. 13 (1) Rozporządzenia KE 1828/2006.

Wnioski o dofinansowanie składane są zgodnie z „Trybem składania wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013”.

1.5.1 Tryb wyboru projektów indywidualnych

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym przewidzianym do realizacji w latach 2007-2013 została zobowiązana przez Ministra Rozwoju Regionalnego do sporządzenia indykatywnych wykazów indywidualnych projektów kluczowych. Zgodnie z tym zapisem Zarząd Województwa Kujawsko - Pomorskiego przeprowadził procedurę wyłonienia projektów kluczowych i w dniu 22 lutego 2008 r. zatwierdził Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.⁶ Na potrzeby RPO WK-P zasady umieszczania projektów w Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych zostały uszczegółowione w dokumencie pt. Zasady wyboru projektów kluczowych w ramach Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013⁷.

Umieszczenie projektu w wykazie jako projektu podstawowego jest warunkową deklaracją jego realizacji i związane jest z zarezerwowaniem środków finansowych w ramach budżetu programu na jego realizację. Instytucja Zarządzająca podpisuje wraz z beneficjentem pre-umowę określającą prawa i obowiązki obydwu stron w zakresie przygotowania projektu do realizacji. Na podstawie Wytycznych w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych IZ przygotowała Zasady podpisywania pre-umów⁸. W przypadku projektów własnych Samorządu Województwa odpowiednikiem pre-umowy jest decyzja Zarządu Województwa.

Wnioskodawca realizujący projekt kluczowy przedkłada do Departamentu Wdrażania RPO wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami w terminie określonym w pre-umowie. Wniosek ten podlega ocenie zgodnie z etapami oceny opisanymi w punkcie Etapy oceny. Warunkiem uzyskania dofinansowania dla projektu kluczowego jest otrzymanie przez projekt co najmniej minimalnych wartości ocen kryteriów wskazanych przez Komitet Monitorujący dla danego działania, jako stanowiących o jakości projektu.

⁶ Uchwała Nr 14/144/08 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 22 lutego 2008r. (z późn. zm.)

⁷ Uchwała Nr 75/962/07 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 13 listopada 2007r. (z późn. zm.)

⁸ Uchwała Nr 16/172/08 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 28 lutego 2008r. (z późn. zm.)

1.5.2 Tryb konkursowy

Tryb konkursowy przewiduje formę konkursów zamkniętych i otwartych. Tryb składania wniosków o dofinansowanie w ramach RPO WK-P 2007-2013 określa cel i zakres konkursu, zasady jego organizacji, warunki uczestnictwa, kryteria i sposób wyboru projektów, termin, a także pozostałe informacje niezbędne podczas przygotowania dokumentacji projektowej. Najpóźniej do końca stycznia każdego roku kalendarzowego IZ ogłasza harmonogram konkursów, które planuje ogłosić w danym roku. IZ podaje również przybliżone informacje odnośnie planowanych konkursów przynajmniej na następny rok. Informacje o konkursach zamieszczone są na stronie www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl oraz www.mojregion.eu. Przyjmowanie wniosków o dofinansowanie następuje w terminie określonym w ogłoszeniu o naborze wniosków i rozpoczyna się nie wcześniej niż po upływie 30 dni kalendarzowych od dnia ogłoszenia konkursu. Wnioskodawca może w każdym czasie trwania konkursu wycofać zgłoszony projekt. Informacja w tej sprawie powinna zostać przekazana na piśmie do Instytucji Zarządzającej (Departamentu Wdrażania RPO), która na piśmie potwierdza wycofanie projektu.

Etapy oceny

Ocena formalna

Instytucja Zarządzająca RPO odpowiada za przyjmowanie i ocenę wniosków, dokonuje oceny formalnej wniosku. Ocena dokonywana jest przy pomocy kryteriów rejestracyjnych oraz kryteriów formalnych (grupa A) zatwierdzonych przez KM.

Ocena rejestracyjna jest skróconą oceną formalną. Polega na wstępnym sprawdzeniu kompletności i poprawności wniosku i załączników oraz ustaleniu czy wszystkie wymagane do rejestracji wniosku pola są wypełnione. Ocena rejestracyjna prowadzona jest przez pracowników instytucji przyjmującej wnioski w trakcie trwania naboru. Ocena rejestracyjna jest oceną „tak-nie”, co oznacza, że niespełnienie jednego z kryteriów rejestracyjnych powoduje jego odrzucenie.

Instytucja Zarządzająca RPO zastrzega sobie możliwość przeprowadzenia tzw. oceny wstępnej. Polega ona na sprawdzeniu opracowanej przez wnioskodawcę dokumentacji projektowej pod kątem stopnia spełniania kryteriów wstępnych dla danego działania. Ocena wstępna dokonywana jest przez co najmniej dwóch pracowników Departamentu Wdrażania RPO⁹ przy pomocy listy sporządzonej na podstawie kryteriów oceny wstępnej zatwierdzonych przez KM RPO. Na etapie oceny wstępnej dopuszcza się jednokrotną poprawę błędów z zamkniętego katalogu błędów¹⁰ we wniosku o dofinansowanie projektu wskazanych podczas oceny. Ocena wstępna będzie przeprowadzana, gdy łączna suma wnioskowanego dofinansowania w danym konkursie przekroczy trzykrotność alokacji przeznaczonej na dany konkurs. Decyzja o zastosowaniu oceny wstępnej w danym konkursie zamkniętym będzie każdorazowo podejmowana przez Instytucję Zarządzającą RPO w drodze uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Z projektów, które spełnią wszystkie kryteria oceny wstępnej tworzona jest lista projektów na łączną kwotę stanowiącą trzykrotność alokacji przeznaczonej na dany konkurs, a następnie projekty kierowane są do kolejnego etapu oceny, czyli do oceny formalnej.

⁹ Instytucja Zarządzająca zastrzega sobie możliwość zatrudnienia osób spoza Urzędu Marszałkowskiego w formie umowy zlecenie do oceny wstępnej.

¹⁰ Patrz rozdz. 2.3.2 Ocena merytoryczna Systemu oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2010 stanowiącego załącznik do uchwały Nr 33/394/08 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 maja 2008r. w sprawie przyjęcia Systemu oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 z późn. zm.

Ocena formalna polega na sprawdzeniu na podstawie kryteriów formalnych poprawności złożenia wniosku oraz jego kompletności (wraz z załącznikami), a także na sprawdzeniu zgodności złożonego wniosku o dofinansowanie z opisem działania i wymogami formalnymi wynikającymi z odpowiednich przepisów.

Kryteria formalne na karcie oceny formalnej podzielone są na: (A I) podstawowe kryteria formalne – dopuszczające, (A II) szczegółowe kryteria dotyczące poszczególnych działań, (A III) podstawowe kryteria formalne oraz B szczegółowe kryteria dotyczące projektów kluczowych i C ocena w zakresie oddziaływania na środowisko. Kryteria A I dotyczą kwestii, które nie mogą zostać poprawione, będą to m.in. typ beneficjenta, wartość projektu oraz termin złożenia wniosku. Weryfikacja negatywna w zakresie któregośkolwiek z kryteriów z grupy A I skutkuje odrzuceniem wniosku. W przypadku pozytywnej odpowiedzi na wszystkie pytania wniosek zostaje przekazany do oceny przy zastosowaniu kryteriów AII. Kryteria z grupy A II, A III, B i C stanowią zbiór kryteriów formalnych, w stosunku do których może wystąpić jednokrotna poprawa błędów. Kryteria z grupy C dotyczą kryteriów środowiskowych i podlegają ocenie przy udziale Pełnomocnika ds. zrównoważonego rozwoju.

Ocena formalna dokonywana będzie przez co najmniej dwóch pracowników Departamentu Wdrażania RPO¹¹ przy pomocy listy sporządzonej na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez KM.

Jeżeli zachodzi konieczność poprawy błędu wnioskodawca wzywany jest pisemnie do poprawy/uzupełnienia projektu. Wezwanie określa, jakie kryteria nie zostały spełnione oraz sposób poprawy wniosku. W przypadku niedokonania uzupełnienia/poprawy w wyznaczonym przez IZ terminie, wniosek podlega odrzuceniu. Ponowne wezwanie do poprawy wniosku nie jest dopuszczalne. Jeżeli ponownie po poprawie/uzupełnieniu projektu chociażby jedno kryterium formalne nie jest spełnione projekt jest ostatecznie odrzucany.

Projekt, dla którego spełnione są wszystkie kryteria formalne, podlega rejestracji w systemie informatycznym (projektowi zostaje nadany numer zgodnie z zasadami jednolitej identyfikacji dokumentów w KSI (SIMIK 07-13)), a następnie kierowany jest do następnego etapu oceny, czyli do oceny merytorycznej.

Ocena merytoryczna

Poprzez pojęcie oceny merytorycznej rozumie się sprawdzenie opracowanej przez wnioskodawcę dokumentacji projektowej pod kątem stopnia spełniania kryteriów. Wynikiem oceny merytorycznej jest, w przypadku trybu konkursowego, uszeregowanie wniosków w kolejności uwzględniającej stopień spełniania kryteriów oceny projektów (stopień spełnienia kryteriów oceniany jest poprzez zastosowanie odpowiedniej metodologii). W przypadku projektów indywidualnych wynikiem oceny jest określenie poziomu wypełniania kryteriów.

W ramach oceny merytorycznej oceniane będą: dopuszczalność merytoryczno-techniczna projektu, jakość projektu oraz wpływ założonych rezultatów projektu na osiągnięcie celów RPO.

Kryteria w tym obszarze oceny podlegają ocenie „tak-nie” i punktacyjnej. Ocena merytoryczną przeprowadza zespół oceniający.

Ocena merytoryczna składa się z następujących elementów:

B.1 kryteria merytoryczno-technicznej dopuszczalności projektu – ocena „tak-nie” (tzw. kryteria dostępowe),

---

¹¹ Instytucja Zarządzająca zastrzega sobie możliwość zatrudnienia osób spoza Urzędu Marszałkowskiego w formie umowy zlecenie do oceny formalnej (w zakresie każdej z grup kryteriów).

B.2 kryteria oceny jakości projektu – ocena punktowa,

B.3 kryteria oceny wpływu przewidywanych rezultatów projektu na osiągnięcie założonych w RPO celów – ocena punktowa.

Zespół oceniający tworzą członkowie z dwóch odrębnych list, zatwierdzanych przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Każdy z członków zespołu oceniającego ocenia projekt indywidualnie (samodzielnie) i całościowo. Na etapie oceny merytorycznej dopuszcza się jednokrotną poprawę błędów z zamkniętego katalogu błędów¹² we wniosku o dofinansowanie projektu wskazanych przez eksperta dokonującego oceny. Po dokonaniu zmian wniosków o dofinansowanie projektu skierowany zostanie do ponownej oceny formalnej w celu weryfikacji poprawności dokonanych zmian. Na etapie oceny merytoryczno-technicznej, dopuszcza się możliwość udzielenia przez wnioskodawcę wyjaśnień lub uszczegółowienia informacji zawartych w dokumentacji projektowej poddanej ocenie, zgodnie z rekomendacjami poszczególnych członków zespołu oceniającego. W przypadku wystąpienia na etapie oceny merytorycznej drobnych uchybień technicznych (np: źle zszyty/zbindowany wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami, strony ułożone w nieodpowiedniej kolejności), omyłek pisarskich bądź też drobnych błędów rachunkowych wnioskodawca ma możliwość poprawy powyższych uchybień technicznych.

Kryteria dostępowe – każdy członek zespołu oceniającego, oceniając projekt pod kątem spełniania kryteriów z grupy B1 określa, czy projekt spełnia, czy nie spełnia dane kryterium uzasadniając swoją decyzję dotyczącą każdego kryterium na karcie oceny. Kryterium uznaje się za spełnione na zasadzie jednomyślności.

W przypadku złożenia przez wnioskodawcę wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy od negatywnej oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu oraz jego pozytywnego rozpatrzenia przez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (dalej: Departament Polityki Regionalnej) wniosek zostaje przywrócony do ponownej oceny merytorycznej. Zespół oceniający weryfikuje poprawność przeprowadzonej oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami jedynie w zakresie tego kryterium lub kryteriów oceny, które zostały wskazane we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, pod warunkiem, że zarzuty dotyczą wszystkich powodów odrzucenia wniosku o dofinansowanie projektu.

W przypadku kryteriów z grupy B2 i B3 każdy z ekspertów może przyznać do 10 punktów za dane kryterium zgodnie z opisem znajdującym się obok kryterium (tj. przyznając wartości określone dla opcji kryteriów według opracowanej tzw. *Metodologii oceny kryteriów wyboru projektów dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013*). Dla wybranej grupy kryteriów zostały przez Komitet Monitorujący RPO WK-P określone także wartości minimalne punktów, które projekt powinien uzyskać dla każdego z tych kryteriów, aby spełnić „minimalną jakość”. Eksperci są zobowiązani do uzasadnienia swojej decyzji dotyczącej oceny każdego kryterium oceny merytorycznej, tj. z grup B.1, B.2, B.3.

Eksperci zapisują swoje oceny na indywidualnej karcie ocen i podpisują ją. Sekretarz zespołu oceniającego wprowadza oceny do zbiorczego elektronicznego arkusza ocen, dokonuje wydruku i potwierdza zgodność ocen podpisem na wydruku.

W przypadku rozbieżności ocen dokonanych przez poszczególnych ekspertów wynoszącej co najmniej 40% punktów w danym kryterium, projekt poddawany jest ocenie w

¹² Patrz rozdz. 2.3.2 Ocena merytoryczna Systemu oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2010 stanowiącego załącznik do uchwały Nr 33/394/08 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 maja 2008r. w sprawie przyjęcia Systemu oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 z późn. zm.

danym kryterium przez drugiego eksperta z obszaru tematycznego, którego ocena ma charakter rozstrzygający. Ekspert rozstrzygający wybierany jest według kolejności z alfabetycznej listy ekspertów przez sekretarza. Ekspert rozstrzygający zobowiązany jest do przedstawienia wyczerpującego (tj. odnoszącego się do przyznanej punktacji) pisemnego uzasadnienia wystawionej oceny każdego kryterium.

W przypadku potrzeby zasięgnięcia merytorycznej opinii na temat technicznych aspektów ocenianego projektu (z wyłączeniem projektów dotyczących bezpośrednich inwestycji w przedsiębiorstwa tj. działania 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług, 5.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw i 5.3 Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska), ekspert wnioskuje na piśmie do Dyrektora Departamentu Wdrażania RPO o powołanie niezależnego biegłego do oceny (z listy ekspertów ds. oceny technicznej). Wniosek eksperta zawiera określenie kryteriów oceny, których opinia ma dotyczyć oraz uzasadnienie potrzeby wydania opinii. Wybór niezależnego biegłego do oceny dokonywany jest z listy zatwierdzonej przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w formie decyzji Dyrektora Departamentu Wdrażania RPO. Niezależny biegły do oceny, wydaje opinię na temat spełniania kryteriów oceny merytorycznej dla działania, którego dany wniosek o dofinansowanie projektu dotyczy, wskazanych przez eksperta. Opinia ma charakter doradczy. Ocena biegłego dokonywana jest przy wykorzystaniu Karty Oceny Merytorycznej z zachowaniem zasad dokonywania oceny merytorycznej opisanych w Regulaminie Pracy zespołów oceniających. W przypadku wątpliwości eksperta dotyczących opinii biegłego, za pośrednictwem sekretarza zorganizowane zostaje spotkanie, w trakcie którego biegły składa ustne wyjaśnienia w obecności zainteresowanego eksperta. Ze spotkania sporządzany jest protokół. Opinia biegłego dostępna jest wyłącznie dla tego eksperta, który wystąpił z prośbą o jej przygotowanie.

W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca RPO ma możliwość skierowania do zaopiniowania przez biegłych, w ramach określonych kryteriów, wszystkie projekty przekazane do oceny merytorycznej w ramach danego konkursu.

Wprowadzone do zbiorczego arkusza ocen punkty są uśredniane (średnia arytmetyczna) i dokonywane jest porównanie tychże ocen z minimalnymi wartościami punktów w poszczególnych kryteriach określonych przez KM RPO. Projekty, których oceny nie są równe lub większe od ustalonych wartości minimalnych (na każdym z kryteriów) zostają odrzucone, jako nie spełniające „minimalnej jakości”. Zestawienie projektów uznanych za spełniające „minimalną jakość” zostaje przeanalizowane pod kątem alokacji, jaka jest niezbędna do ich realizacji. W przypadku, gdy alokacja przeznaczona na dany konkurs przewyższa lub jest równa wartości dofinansowania projektów, które przeszły do tego etapu, wszystkie one zostają skierowane do dofinansowania. Ma to szczególnie zastosowanie w przypadku konkursów otwartych.

W przypadku, gdy alokacja na dany konkurs jest niższa, niż wartość dofinansowania projektów, które przeszły do tego etapu, dokonywane jest rankingowanie projektów w oparciu o wszystkie kryteria z grupy B2 i B3. Etap rankingowania projektów wykorzystuje metodę z zakresu analizy wielokryterialnej. Uzyskana lista rankingowa pozwala na optymalne wykorzystanie dostępnej alokacji. Dofinansowanie uzyskują projekty o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania, wg kolejności na liście rankingowej, nie przekraczającej alokacji skierowanej na konkurs.

Metoda analizy wielokryterialnej nie ma zastosowania w przypadku, gdy w odpowiedzi na konkurs złożonych zostało mniej niż 50 wniosków o dofinansowanie projektów lub gdy łączna kwota wnioskowanego dofinansowania nie będzie większa, niż alokacja dostępna w danym konkursie. W przypadku, gdy złożono mniej niż 50 wniosków o dofinansowanie projektów, a łączna kwota dofinansowania będzie większa, niż alokacja wówczas stosuje się metodę średniej ważonej. Natomiast w sytuacji, gdy łączna kwota

wnioskowanego dofinansowania nie będzie większa, niż alokacja dostępna w danym konkursie, wówczas wszystkie wnioski o dofinansowanie projektów, które przeszły pozytywnie ocenę merytoryczną zostaną skierowane do dofinansowania.

Po przeprowadzeniu odpowiedniej procedury ustalenia kolejności dofinansowania stworzona lista projektów przedstawiana jest Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego do akceptacji. Niezwłocznie po podjęciu decyzji o dofinansowaniu Instytucja Zarządzająca RPO zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, które otrzymały dofinansowanie.

W przypadku, gdy pula środków, jakie pozostały po konkursie w danym działaniu oraz danej kategorii wydatkowej przekracza 1 mln zł „lista rezerwowa” nie będzie tworzona. Niewykorzystana kwota jest przesuwana do puli środków do rozdysponowania na kolejny konkurs.

W sytuacji, kiedy pula środków, jakie pozostały po konkursie w danym działaniu nie przekracza 1 mln zł, projekty, które przeszły pozytywnie wszystkie etapy oceny i znalazły się na liście rankingowej, ale z powodu braku środków nie otrzymały dofinansowania, umieszczane są na „liście rezerwowej”. W momencie ogłoszenia konkursu zostaje utworzona rezerwa środków w wysokości 5 % alokacji z danego konkursu z przeznaczeniem na tzw. procedurę odwoławczą. W przypadku, gdy wniosek, którego odwołanie zostanie rozpatrzone pozytywnie zostanie przywrócony do oceny przed zakończeniem etapu oceny merytorycznej i utworzeniem listy rankingowej, wówczas jest porównywany pod względem otrzymanej punktacji z wszystkimi projektami. Projekty z utworzonej na tej podstawie listy rankingowej otrzymują dofinansowanie do wysokości 95 % alokacji założonej na dany konkurs.

Projekty, które nie otrzymały dofinansowania z powodu braku środków finansowych i znalazły się na liście rezerwowej oraz wszystkie projekty, w stosunku do których wniesiono środek odwoławczy na tzw. etapie przesądowym procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz na etapie postępowania przed sądami administracyjnymi (tj. Wojewódzkim Sądem Administracyjnym i Naczelnym Sądem Administracyjnym), który to środek został rozpatrzony pozytywnie, lecz przywrócony do oceny już po zakończeniu etapu oceny merytorycznej, są porównywane ze sobą pod względem otrzymanej punktacji. Na tej podstawie tworzona jest lista rezerwowa i uruchamiana jest rezerwa w wysokości 5% alokacji z danego konkursu.

Projekty, które nie uzyskały dofinansowania ze względu na wyczerpanie środków z rezerwy, pozostają na liście rezerwowej w oczekiwaniu na tzw. oszczędności poprzetargowe powstałe podczas realizacji projektów, które otrzymały dofinansowanie w danym konkursie.

Procedura odwoławcza

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) przewiduje się dwa rodzaje procedur odwoławczych:

1) procedura odwoławcza dla projektów złożonych w odpowiedzi na konkursy ogłoszone przed dniem 20 grudnia 2008r..

Ustawa w art. 30 w brzmieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności¹³ określa zasady, jakimi należy kierować się przy wnoszeniu protestu w sytuacji, kiedy projekt nie został wybrany do dofinansowania. Beneficjent, którego projekt nie został

---

¹³ Dz. U. Nr 216, poz. 1370.

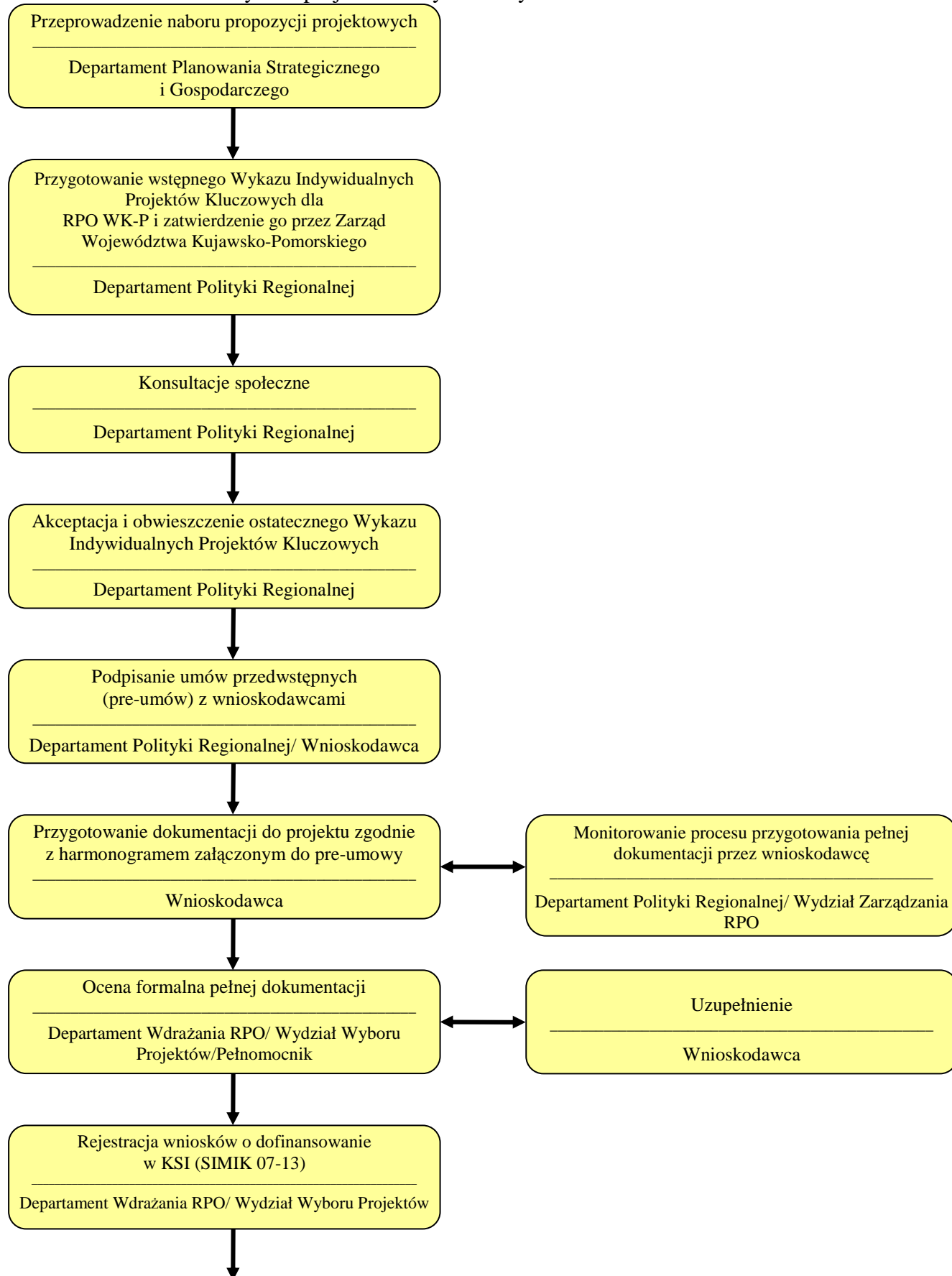

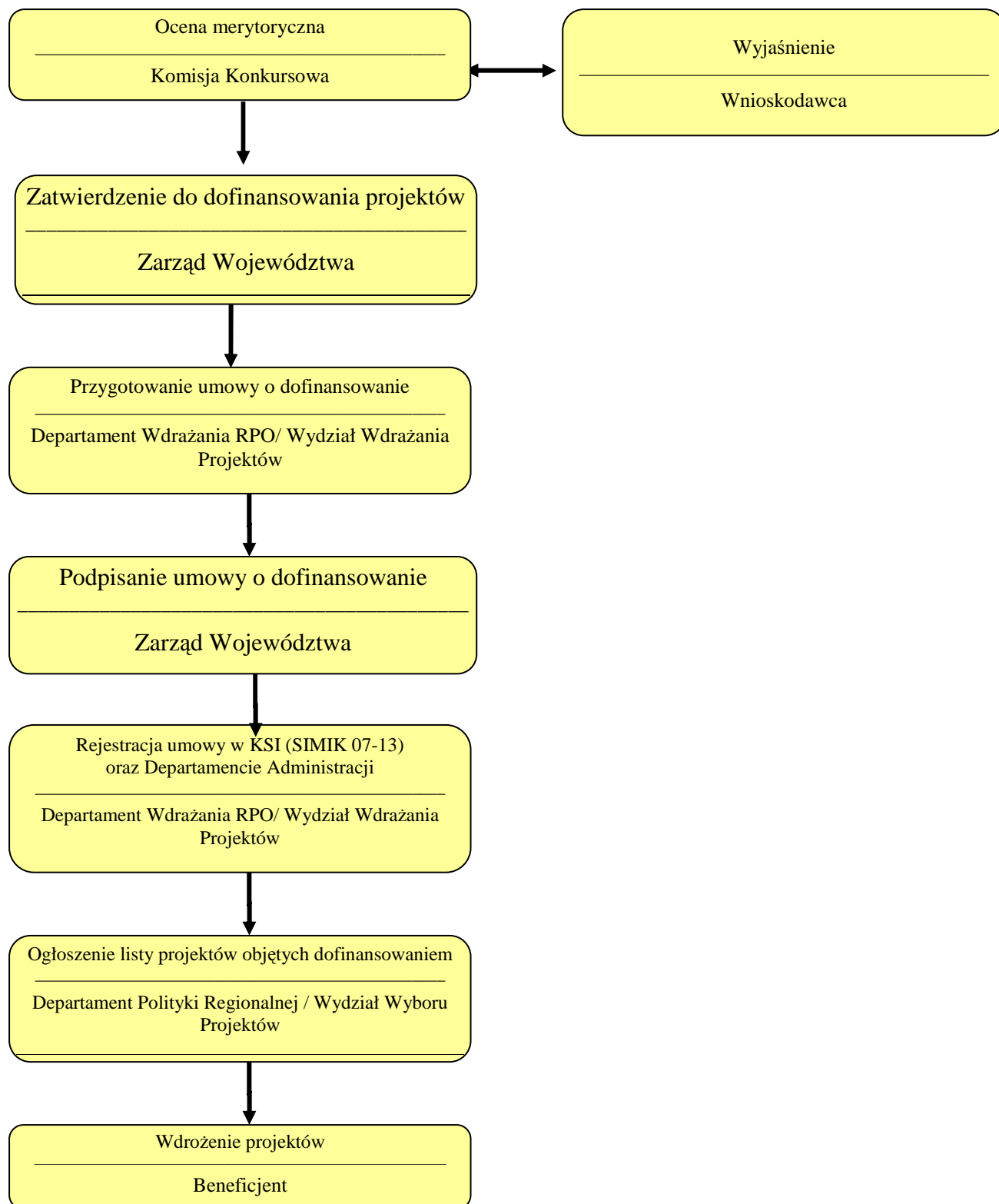
wyłoniony do dofinansowania, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o nie wybraniu projektu do dofinansowania, może złożyć pisemny protest. Protest rozpatrywany jest przez wojewodę. W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu beneficjent w terminie 7 dni od otrzymania informacji w tym zakresie, może skierować wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Ministra Rozwoju Regionalnego, który ma miesiąc na jej rozpatrzenie.

2) procedura odwoławcza dla projektów złożonych w odpowiedzi na konkursy ogłoszone po dniu 20 grudnia 2008r..

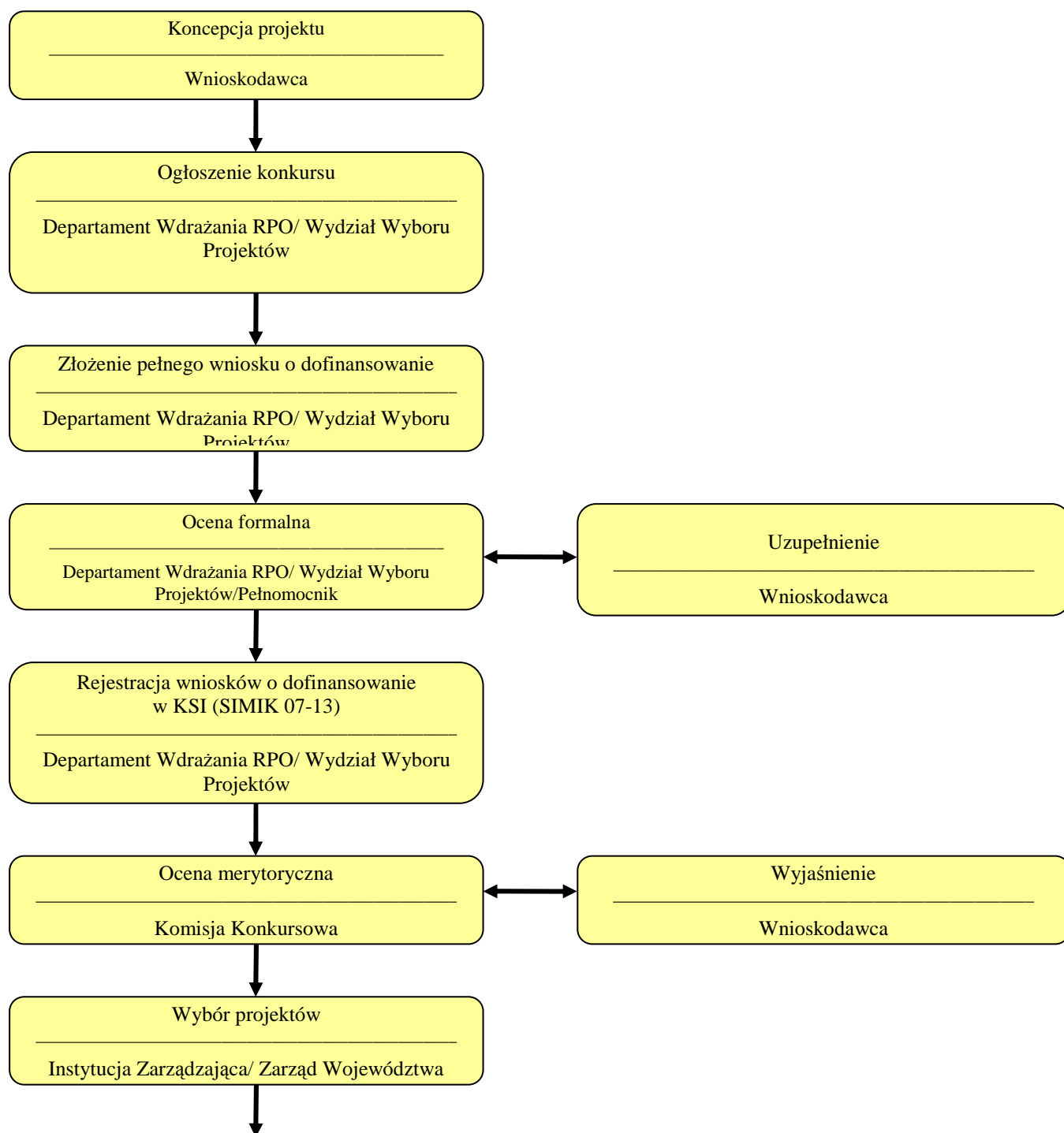
Ustawa w art. 30b. ust. 1. w brzmieniu nadanym *ustawą z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności* określa ogólne zasady, jakimi należy kierować się przy wnoszeniu środków odwoławczych w sytuacji, kiedy projekt nie został wybrany do dofinansowania. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy wpływa do Instytucji Zarządzającej RPO, gdzie jest rozpatrywany. O rozstrzygnięciu podmiot wnoszący wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy jest informowany pisemnie wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c. ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.).

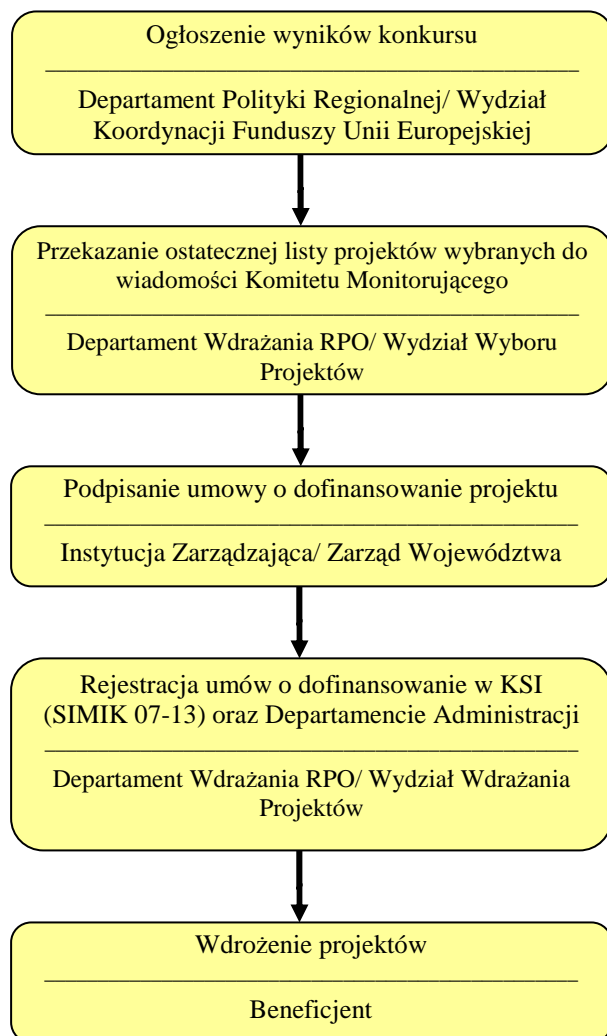
Schemat 1. Ścieżka wyboru projektów indywidualnych

Schemat 2. Ścieżka wyboru projektów w trybie konkursowym

1.5.3 Tryb wyboru projektów z pomocy technicznej

Propozycje projektów pomocy technicznej przygotowywane są przez wnioskodawcę – Instytucję Zarządzającą RPO (Departament Polityki Regionalnej) w formie wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach osi Priorytetowej VIII – Pomoc Techniczna zwanego dalej wnioskiem. Nabór wniosków ma charakter otwarty. Biuro Komunikacji i Pomocy Technicznej składa wniosek w wersji papierowej w 2 egzemplarzach (oryginał plus kopia) oraz w formie elektronicznej (na dyskietce lub na płycie CD) do Departamentu Wdrażania RPO – Biura Wyboru Projektów. Kopie wniosków powinny być na pierwszej stronie potwierdzone za zgodność z oryginałem. Departament Wdrażania RPO przyjmuje i rejestruje zgłoszone wnioski. Każdy wniosek sprawdzany jest pod względem kompletności oraz oceniany jest w oparciu o kryteria formalne oraz w oparciu o kryteria merytoryczne przyjęte przez Komitet Monitorujący.

1. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie

Pracownicy Biura Komunikacji i Pomocy Technicznej przygotowują wniosek o dofinansowanie na odpowiednim formularzu określonym przez IZ RPO w ramach priorytetu Pomoc Techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Wniosek o dofinansowanie jest opracowywany na podstawie zapotrzebowania przedstawionego przez biura Departamentu Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego oraz biura Wydziału Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym i Wydziału Koordynacji Departamentu Polityki Regionalnej. Każde biuro przekazuje dwa razy w roku (grudzień, maj) do Biura Komunikacji i Pomocy Technicznej zapotrzebowanie na zatrudnienie, sprzęt i wyposażenie biurowe wg odpowiedniego wzoru zamówienia – Druk Pomocy Technicznej. Wniosek przekazany zostaje do akceptacji Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej.

2. Ocena formalna

Ocena formalna odbywa się w oparciu o kryteria formalne przyjęte przez Komitet Monitorujący. Na tym etapie oceny dopuszczalna jest poprawa danego błędu. Wynik oceny jest zamieszczany w karcie oceny wniosku.

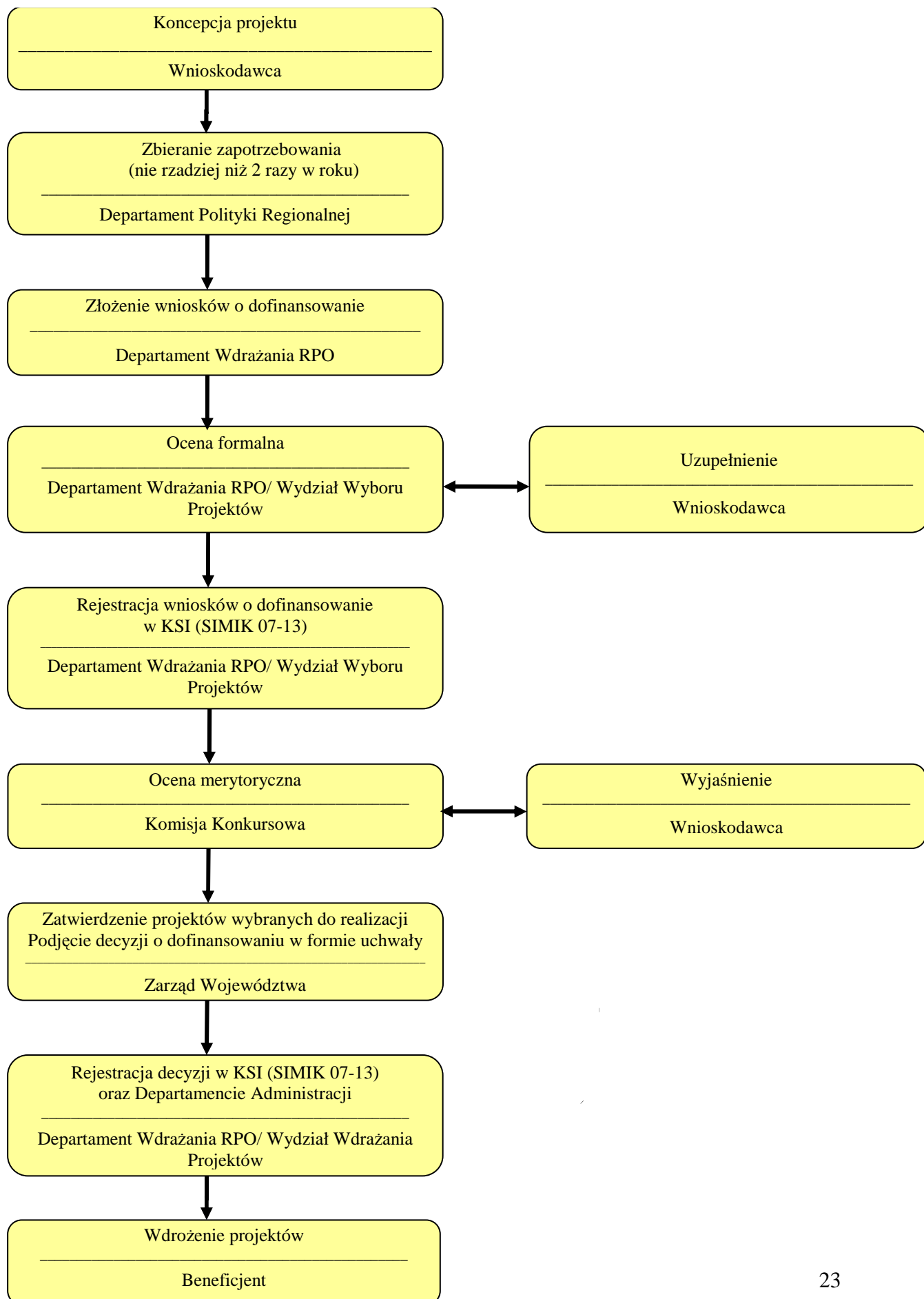
3. Ocena merytoryczna

Ocena merytoryczna dokonywana jest przez Komisję Konkursową. W skład zespołu oceniającego dla Osi priorytetowej 8 Pomoc techniczna wchodzi 3 specjalistów z obszaru tematycznego dotyczącego wniosku, są to pracownicy Urzędu Marszałkowskiego. Składy poszczególnych zespołów oceniających są zatwierdzane przez Dyrektora Departamentu Wdrażania RPO. Na etapie oceny merytoryczno-technicznej, dopuszcza się możliwość udzielenia wyjaśnień dotyczących zapisów w poddanej ocenie dokumentacji, zgodnie z rekomendacjami komisji konkursowej. Wynik oceny jest zamieszczany w karcie oceny wniosku.

4. Decyzja o dofinansowaniu projektu

Departament Wdrażania RPO/Biuro Wyboru Projektów przygotowuje uchwałę Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie dofinansowania projektu. Na podstawie decyzji w formie uchwały o przyznaniu dofinansowania dla projektu realizowanego w ramach Osi priorytetowej 8. Pomoc techniczna, Wnioskodawca otrzymuje zgodę na realizację projektu Pomocy Technicznej RPO.

Schemat 3. Ścieżka wyboru projektów w ramach pomocy technicznej

1.5.4 Kryteria oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

Ocena projektów zgłoszonych do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 będzie obejmowała ocenę formalną oraz ocenę merytoryczną (w tym strategiczną).

Ocena formalna będzie polegała na sprawdzeniu poprawności złożenia wniosku oraz jego kompletności i poprawności (wraz z załącznikami), a także na sprawdzeniu zgodności złożonego wniosku o dofinansowanie z opisem działania i wymogami formalnymi wynikającymi z odpowiednich przepisów.

W ramach oceny merytorycznej oceniane będą: dopuszczalność merytoryczno-techniczna projektu, jakość projektu oraz wpływ założonych rezultatów projektu na osiągnięcie celów RPO.

Ocenie projektów – na każdym z etapów – służyć będzie zespół kryteriów horyzontalnych, dotyczących wszystkich osi priorytetowych i działań oraz kryteriów specyficznych, wynikających ze specyfiki poszczególnych osi priorytetowych i działań.

Ocena stopnia wypełnienia kryteriów przez dany wniosek będzie dokonywana na dwa sposoby: w przypadku kryteriów formalnych oraz kryteriów o charakterze dopuszczającym będzie to ocena w systemie „tak – nie”. Dla kryteriów dopuszczających oraz kryteriów oceny jakości i wpływu projektu będzie to ocena dokonywana w systemie punktowym: stopień wypełnienia danego kryterium będzie oceniony na określonej skali punktowej, co – w połączeniu z określonymi wagami dla poszczególnych kryteriów – umożliwi dokonanie oceny każdego wniosku, a w konsekwencji ustalenie listy rankingowej.

Kryteria oceny projektów stanowią Załącznik V do Uszczegółowienia.

1.6 Wykaz dokumentów służących realizacji RPO

Wdrażanie działań RPO WK-P 2007-2013 odbywać się będzie przy m.in. uwzględnieniu następujących aktów prawnych oraz wytycznych:

- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju ,
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999,
- Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Podstawowe dokumenty uzupełniające zapisy RPO WK-P 2007-2013 dostępne na stronach internetowych:

1. www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl, www.mojregion.eu
2. www.mrr.gov.pl,

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
Wytyczne horyzontalne przygotowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego			
1.	Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r.	21.08.2009 r.	18.02.2009 r.
2.	Wytyczne do przygotowania inwestycji w zakresie środowiska współfinansowanych przez Fundusz Spójności i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013	15.01.2009 r.	
3.	Wytyczne w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami	30.04.2009 r.	
4.	Warianty rozwoju gospodarczego Polski	15.01.2009 r.	
5.	Wytyczne dotyczące dokonywania przeglądu i renegotjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013	09.09.2008 r.	
6.	Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowywania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach NSRO na lata 2007-2013	03.07.2009 r.	02.07.2007 r. 15.07.2008 r.
7.	Wytyczne w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitoringu projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	1.09.2008 r.	11.06.2007 r. 07.09.2007 r. 04.01.2008 r.
8.	Wytyczne w zakresie informacji i promocji	05.10.2007 r.	14.08.2007 r.
9.	Wytyczne w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń	05.10.2007 r.	
10.	Wytyczne w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych.	19.09.2008 r.	14.08.2007 r.
11.	Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie	17.12.2008 r.	22.11.2007 r. 30.07.2007 r.

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
	programowania 2007-2013		26.06.2007 r.
12.	Wytyczne w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązki świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym	02.02.2009 r.	
13.	Wytyczne w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym	22.01.2009 r.	04.07.2007 r.
14.	Wytyczne nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013	30.05.2007 r.	
15.	Wytyczne w zakresie korzystania z pomocy technicznej	23.07.2008 r.	22.05.2007 r. 28.11.2007 r.
16.	Wytyczne w zakresie sprawozdawczości	15.07.2009 r.	07.05.2007 r. 18.06.2008 r.
17.	Wytyczne dotyczące komitetów monitorujących	07.09.2007 r.	15.05.2007 r. 16.04.2007 r. 23.03.2007 r.
18.	Wytyczne nr 2 w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego	13.03.2007 r.	
19.	Wytyczne w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód	15.01.2009 r.	19.09.2007 r.
20.	Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych - dla przedsięwzięć, dla których wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach złożono po 15 listopada 2008 r. - dla przedsięwzięć przygotowywanych w stanie prawnym sprzed 15 listopada 2008 r.	07.05.2009 r. 30.06.2008 r.	23.11.2007 r. (Wytyczne z 23 listopada 2007 r. zostały formalnie uchylone 24 kwietnia 2008 r.)
21.	Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej	13.02.2008 r.	
22.	Wytyczne w zakresie sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013	12.02.2008 r.	
23.	Wytyczne w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa	09.09.2008 r.	16.01.2008 r.
Operacje realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 - 2013 muszą być zgodne ze wspólnotowymi regułami dotyczącymi udzielania pomocy publicznej. Zagadnienia związane z pomocą publiczną realizowane będą poprzez rozporządzenia wykonawcze Ministra Rozwoju Regionalnego			
24.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych	z 11.10.2007 r., weszło w życie 3.11.2007 r. (Dz. U Nr 193 poz. 1399, z 2008 r. Nr 111, poz. 713 oraz Nr 224, poz. 1483)	
25.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych	z 11.10.2007 r., weszło w życie 3.11.2007 r. (Dz. U Nr 193, poz. 1398, z 2008 r. Nr 111, Nr 712 oraz Nr 224, poz. 1481)	
26.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych	z 2.10.2007 r. (Dz. U. Nr 185, poz. 1317), weszło w życie 25.10.2007 r.	
27.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych	z 2.10.2007 r., weszło w życie 25.10.2007 r. (Dz. U Nr 185, poz. 1318, z 2008 r. Nr 111, poz. 711 oraz Nr 224 poz.	

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
		1482)	
28.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielenia pomocy na inwestycje w zakresie energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.	31.12.2009 r.	
29.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w ramach regionalnych programów operacyjnych	02.07.2009 r.	
30.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych	05.06.2009 r.	
31.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 października 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych.	03.11.2009	
32.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych.	projekt	
Dokumenty i wytyczne przygotowywane przez Instytucję Zarządzającą dla wnioskodawców konieczne dla prawidłowego wypełnienia wniosku o dofinansowanie oraz prawidłowego przygotowania dokumentacji projektowej			
33.	Formularz wniosku o dofinansowanie	Uchwała Zarządu	Uchwały
34.	Instrukcja wypełniania wniosku	Województwa	Zarządu
35.	Instrukcja wypełniania załączników	Nr 93/1656/09	Województwa:
36.	Vademecum beneficjenta	z 16.12.2009 r.	Nr 14/138/2008
37.	Wzór umowy o dofinansowanie		z 21.02.2008 r.
38.	Wzór wniosku o płatność		Nr 26/294/08
			z 08.04.2008 r.
			Nr 32/372/08
			z 29.04.2008 r.
			Nr 43/536/08
			z 12.06.2008 r.
			Nr 58/759/08
			z 31.07.2008 r.
			Nr 65/825/08
			z 26.08.2008 r.
			Nr 97/ 1224/08
			z 16.12.2008
			Nr 97/1224/08
			z 16.12.2008 r.
			Nr 8/72/09 z
			29.01.2009 r.
			Nr 16/180/09 z
			26.02.2009 r.
			Nr 19/228/09 z
			10.03.2009 r.
			Nr 20/232/09 z
			12.03.2009 r.
			Nr 27.03.2009 r.
			z 27.03.2009 r.
			Nr 32/394/09 z
			23.04.2009 r.
			Nr 36/486/09 z
			7.05.2009 r.
			Nr 38/506/09 z
			14.05.2009 r.
			Nr 49/731/09
			z 25.06.2009
			Nr 77/1318/09
			z 20.10.2009 r.
39.	Ogólne wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WK-P	Uchwała Zarządu Województwa Nr 77/1319/09 z	Uchwały Zarządu Województwa:

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
		20.10.2009 r.	Nr 27/306/08 z 10.04.2008 r. Nr 32/371/08 z 29.04.2008 r. Nr 56/733/08 z 24.07.2008 r. Nr 8/70/09 z 29.01.2009 r. Nr 12/118/09 z 12.02.2009 r. Nr 47/714/09 z 18.06. 2009 r. Nr 60/1003/09 z 3.08.2009 r.
40.	Wytyczne dotyczące studium wykonalności i biznes planów oraz planu wdrożenia projektu	Uchwała Zarządu Województwa Nr 100/1276/08 z 30.12.2008 r. Uchwała Zarządu Województwa Nr 55/871/09 z 16.07.2009 r. Uchwała Zarządu Województwa Nr 60/1001/09 z 3.08.2009 r. Uchwała Zarządu Województwa Nr 83/1014/08 z 28.10.2008 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 60/770/08 z 7.08.2008 r. Nr 66/840/08 z 28.08.2008 r. Nr 39/478/08 z 6.03.2008 r. Nr 28/321/08 z 15.04.2008 r. Nr 33/396/08 z 6.05.2008 r. Nr 39/478/08 z 29.05.2008 r. Nr 60/771/08 z 7.08.2008 r. Nr 81/991/08 z 21.10.2008 r. Nr 81/990/08 z 21.10.2008 r. Nr 100/1277/08 z 30.12.2008 r. Nr 49/733/09 z 25.06. 2009 r.
41.	Wytyczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji	Uchwała Zarządu Województwa Nr 59/986/09 z 30.07.2009 r.	Uchwała Zarządu Województwa Nr 70/874/08 z 11.09.2008 r. Nr 91/1146/08 z 27.11.2008 r. Nr 7/58/09 z 27.01.2009 r. Nr 45/653/09 z 9.06.2009 r.
42.	Wytyczne dotyczące Zintegrowanych Planów Rozwoju Transportu Publicznego	Uchwała Zarządu Województwa Nr 18/224/09 z 5.03.2009 r.	
43.	Opis Systemu Zarządzania i Kontroli wraz z Instrukcjami Wykonawczymi dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	Uchwała Zarządu Województwa Nr 75/1269/09 z 13.10.2009 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 45/566/08 z 20.06.2008 r. Nr 59/766/08 z 5.08.2008 r. Nr 14/137/2008 z 21.02.2008r. Nr 73/898/08

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
			z 22.09.2008 r. Nr 8/70/09 z 29.01.2009 r., Nr 60/1016/09 z 3.08.2009 r.
44.	Wytyczne dla beneficjentów z zakresu promocji projektów realizowanych w ramach regionalnego programu operacyjnego na lata 2007-2013 (stanowią załącznik do Planu komunikacji RPO WK-P na lata 2007-2013)	Uchwała Zarządu Województwa Nr 99/1257/08 z 23.12.2008 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 22/258/08 z 25.03.2008 r. Nr 56/736/08 z 24.07.2008 r. Nr 66/838/08 z 20.08.2008 r.
45.	Wytyczne dotyczące audytu projektów	Uchwała Zarządu Województwa Nr 18/218/09 z 5.03.2009 r.	
46.	Wytyczne w sprawie realizowania zamówień współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w stosunku do których beneficjenci nie są zobowiązani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych	Uchwała Zarządu Województwa Nr 5/35/09 z 20.01.2009 r.	
47.	Wytyczne dotyczące rozliczania wydatków oraz wypełniania obowiązków sprawozdawczych dla projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	Uchwała Zarządu Województwa Nr 56/910/09 z 21.07.2009 r.	
48.	Wytyczne w zakresie zasad udzielania wsparcia instrumentom inżynierii finansowej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	Uchwała Zarządu Województwa Nr 93/1652/09 z 16.12.2009 r.	Nr 60/1006/09 z 3.08.2009 r.
49.	System oceny projektów – przewodnik	Uchwała Zarządu Województwa Nr 56/911/09 z 21.07.2009 r.	Uchwała Zarządu Województwa Nr 33/394/08 z 6.05.2008 r. Nr 24/283/09 z 27.03.2009 r.
50.	Zasady wyboru projektów kluczowych w ramach indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	Uchwała Zarządu Województwa Nr 69/867/08 z 9.09.2008 r.	Uchwała Zarządu Województwa Nr 75/962/07 z 13.11.2007 r.
51.	Wytyczne do procedury podpisywania pre-umów ramach Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	Uchwała Zarządu Województwa Nr 93/1646/09 z 16.12.2009 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 16/172/08 z 28.02.2008 r. Nr 61/784/08 z 12.08.2008 r. Nr 99/1250/08 z 23.12.2008 r. Nr 21/247/09 z 17.03.2009 r. Nr 50/815/09 z 30.06.2009 r.
52.	Tryb składania wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, dla projektów znajdujących się w Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych	Uchwała Zarządu Województwa Nr 39/527/09 z 19.05.2009 r.	Uchwała Zarządu Województwa Nr 80/981/08 z 16.10.2008 r. Nr 100/1284/08 z 30.12.2008 r.

2. Informacje nt. priorytetów i działań

2.1 Oś priorytetowa 1. Rozwój infrastruktury technicznej

Dz. 1.1. Infrastruktura drogowa

Dz. 1.2. Infrastruktura transportu publicznego

Dz. 1.3. Infrastruktura kolejowa

Dz. 1.4. Infrastruktura portu lotniczego

1) Skrócony opis osi priorytetu

Głównym celem osi priorytetowej jest poprawa zagospodarowania regionu w infrastrukturę techniczną, przede wszystkim związaną z transportem (drogowym, kolejowym, lotniczym) dla zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu, spójności wewnętrznej oraz zwiększenia bezpieczeństwa transportowego.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Na tle innych regionów Unii Europejskiej infrastruktura techniczna, a szczególnie transportowa, województwa kujawsko-pomorskiego ukazuje liczne cechy świadczące o niedostatecznym jej rozwoju wykazane w diagnozie programu. Z oceny stanu technicznego sieci dróg wojewódzkich wynika, że na poziomie krytycznym wymagającym natychmiastowego remontu jest 143 km dróg, natomiast na poziomie ostrzegawczym wymagającym zaplanowania i natychmiastowego remontu nawierzchni jest 800 km dróg¹⁴.

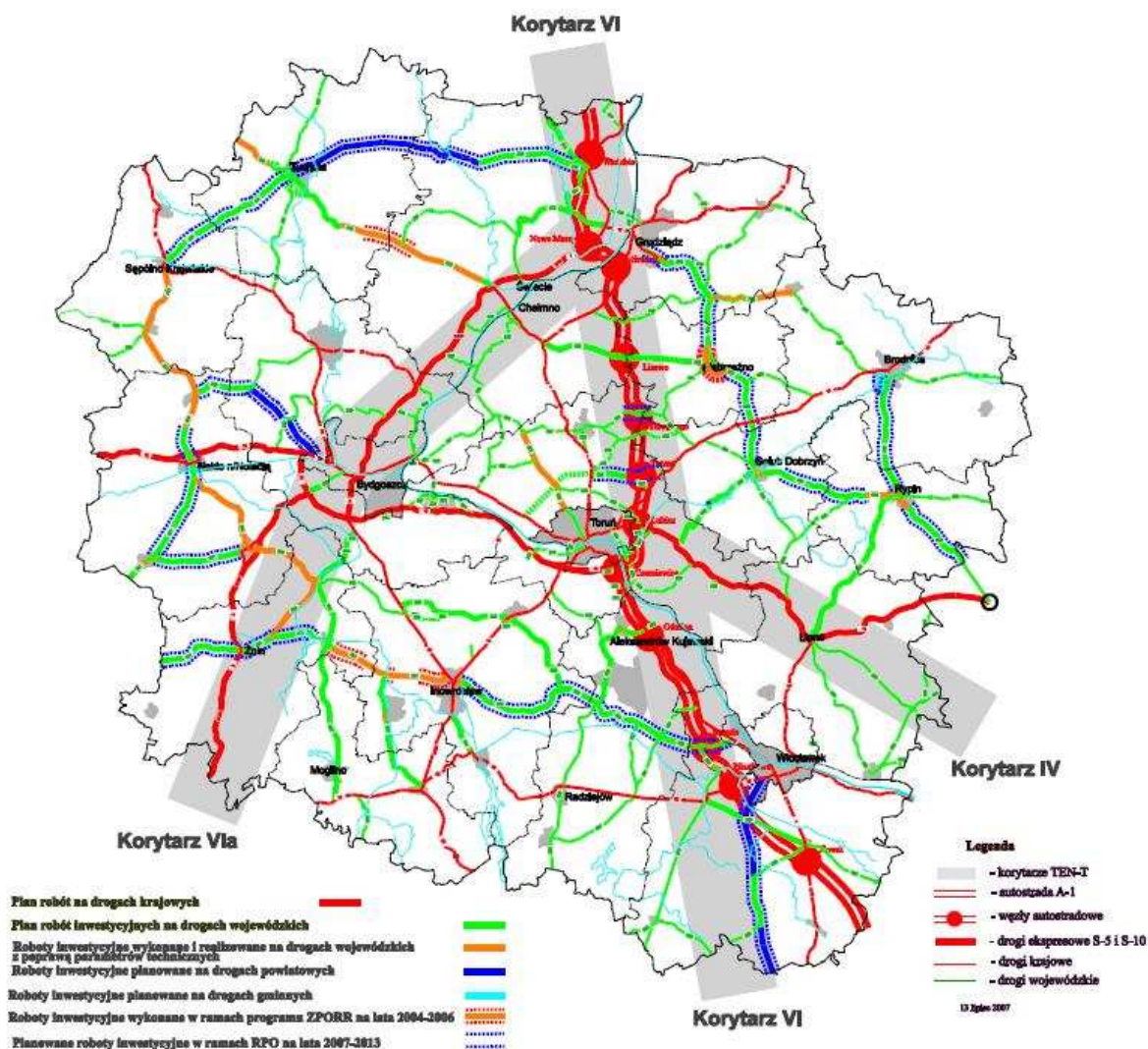
Wszystkie potrzeby poprawy stanu technicznego dróg, wzmocnienia bezpieczeństwa na drogach oraz zapewnienia spójności komunikacyjnej wewnątrz regionu uwzględnione na poniższej mapie (rysunek nr 1) zostały odzwierciedlone w podziale środków na poszczególne rodzaje infrastruktury transportowej, przewidzianych na realizację osi priorytetowej 1.

Wsparcie obejmie budowę i przebudowę infrastruktury transportu drogowego, zintegrowanie regionalnego układu komunikacyjnego i zespolenie go z krajowym oraz europejskim system komunikacyjnym, w tym budowę i przebudowę sieci dróg wojewódzkich, przede wszystkim zapewniających połączenia z autostradą A-1, powiązanie z drogami krajowymi ośrodków leżących poza siecią tych dróg, a także połączeń międzywojewódzkich. Wsparcie obejmie budowę i przebudowę układu komunikacyjnego dla powiązania terenów włączonych do Pomorskiej SSE z krajowym systemem drogowym oraz innych ciągów komunikacyjnych (wojewódzkie, powiatowe i gminne) dla skomunikowania terenów przeznaczonych pod inwestycje (strefy ekonomiczne, parki przemysłowe itp.).

Mając na uwadze usprawnienia ruchu i ograniczenie jego natężenia w centrach oraz zwiększenie bezpieczeństwa ruchu wspierane będą inwestycje w zakresie budowy tras średnicowych w dużych ośrodkach miejskich i przepraw mostowych oraz budowy obwodnic miast.

---

¹⁴ Stan na 2006 rok wg SOSN

Rysunek 1. Mapa potencjalnych zadań inwestycyjnych na drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych województwa kujawsko-pomorskiego, zakładających utworzenie spójnego systemu komunikacyjnego
 Źródło: Opracowanie Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy

Dla powiązania miast i miejscowości, lokalnych ośrodków wzrostu gospodarczego wspierana będzie budowa i przebudowa dróg powiatowych i gminnych.

Parametry techniczne projektów transportowych muszą odpowiadać obecnemu i przyszłemu natężeniu ruchu.

Przebudowie układów drogowych największych miast regionu powinny towarzyszyć przedsięwzięcia usprawniające funkcjonowanie transportu indywidualnego i zbiorowego, w szczególności ukierunkowane na zwiększenie udziału transportu publicznego w przewozach wewnątrzmiastowych. W ramach osi wspierana będzie rozbudowa miejskich systemów publicznego transportu pasażerskiego w głównych miastach regionu, która obejmie sieci szynowe tramwajowe, przystanki, stacje i węzły przesiadkowe, zakup taboru. Projekty z zakresu transportu miejskiego wynikać powinny ze Zintegrowanego Planu Rozwoju Transportu Publicznego. Wspierane będą również projekty z zakresu zarządzania ruchem i monitorowania ruchu.

Dla zwiększenia roli kolejowego transportu pasażerskiego w powiązaniu obszarów wiejskich z regionalnymi i subregionalnymi ośrodkami wzrostu województwa oraz pomiędzy tymi ośrodkami, zwłaszcza z Bydgoszczą i Toruniem, wspierany będzie zakup taboru

kolejowego (autobusów szynowych lub innych) oraz rewitalizacja linii kolejowych. Możliwa do realizacji w ramach PO Infrastruktura i Środowisko kolej miejska dla lepszego skomunikowania Bydgoszczy i Torunia jako miast rdzeniowych Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego, wspierana będzie z poziomu RPO projektami ją uzupełniającymi.

Wzrastająca intensywność powiązań regionu z europejskim otoczeniem, przewidywany wzrost ruchu turystycznego uzasadnia rozbudowę infrastruktury technicznej zwiększającej zdolności obsługowe regionalnego portu lotniczego w Bydgoszczy jako elementu węzła komunikacyjnego aglomeracji bydgosko-toruńskiej.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 1.1. Infrastruktura drogowa

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	1. Rozwój infrastruktury technicznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	1.1. Infrastruktura drogowa
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> poprawa stanu dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Jedną z podstawowych barier rozwoju województwa jest niezadowalająca dostępność komunikacyjna wynikająca z niskiej jakości techniczno-użytkowej dróg oraz eksploatacyjnego zużycia urządzeń i obiektów drogowych. Dzisiejsze drogi i ulice nie są przystosowane do wysokiego natężenia ruchu. Intensywnie eksploatowane ulegają przyśpieszonemu zużyciu. Szacuje</p>

		<p>się, że 27,6 % długości dróg krajowych w granicach województwa, tj. 252,8 km i 7,2 % dróg wojewódzkich tj. 122,3 km, wskutek nie przystosowania do obciążeń, intensywnej eksploatacji, zaległości w planowanych remontach, jest w złym stanie technicznym. Podobna ocena stanu dotyczy dróg powiatowych i gminnych, ulic w miastach. Nie podejmowanie działań dostosowujących drogi i ulice do aktualnego ich użytkowania, pogłębiać będzie ich degradację techniczną, osłabiać spójność społeczno-gospodarczą obszarów.</p> <p>Ponadto ważnym problemem do rozwiązania w zakresie infrastruktury transportowej jest brak tras średnicowych w miastach oraz obwodnic miast dla ruchu tranzytowego, a także brak systemów regulacyjnych, usprawniających ruch komunikacyjny.</p> <p>Jednym z elementów bezpieczeństwa ruchu jest system ścieżek rowerowych, który również w naszym regionie wymaga poprawy.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 1.1. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje (przygotowanie terenów inwestycyjnych, w zakresie ich uzbrojenia w infrastrukturę wodno-ściekową, energetyczną, drogi oraz ich promocji) - Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki, działanie 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze (szlaki turystyczne) <p><u>Komplementarność działania 1.1. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VI: Drogowa i lotnicza sieć TEN-T, przewiduje wsparcie budowy autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, w tym w miastach na prawach powiatu, - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe (EFRR), przewiduje wsparcie infrastruktury transportowej poza siecią TEN-T, <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej - realizowane będą projekty z zakresu dróg dojazdowych do gruntów rolnych wydzielanych w ramach projektów scaleniowych Działanie Odnowa i rozwój wsi – projekty obejmujące budowę ścieżek rowerowych na obszarach objętych interwencją PROW
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa, przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych, wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową¹⁵.</p>

¹⁵ Infrastruktura towarzysząca:

- budowa, przebudowa wyposażenie dróg i/lub obiektów inżynierskich: zjazdy, zatoki autobusowe i inne niezbędne urządzenia drogowe,
- budowa, przebudowa urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w tym: sygnalizacji świetlnej, barier ochronnych i/lub ogrodzeń,
- montowanie systemów odbłaskowych wyznaczających pas drogi, zakładanie nawierzchni antypoślizgowej

		2. Budowa, przebudowa obiektów mostowych, wiaduktów, tuneli drogowych i innych obiektów inżynierskich ¹⁶ , wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową. 3. Budowa obwodnic drogowych miast wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową. 4. Budowa, przebudowa tras średnicowych w miastach, wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową. 5. Przebudowa miejsc szczególnie niebezpiecznych. 6. Kompleksowe projekty zakładające budowę i rozbudowę systemu ścieżek rowerowych	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	23 - Drogi regionalne/lokalne 24 - Ścieżki rowerowe
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy 17- Administracja publiczna
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. Jednostki organizacyjne jst realizujące zadania w zakresie dróg.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5. Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.

- budowa , przebudowa osłon przeciwoślńieniowych i/lub ekranów akustycznych,
- budowa , przebudowa chodników,
- budowa , przebudowa przejść dla pieszych, jak również wszelkie inne prace infrastrukturalne pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów czy zwierząt,
- budowa, przebudowa ciągów rowerowych,
- budowa, przebudowa i/lub zagospodarowanie miejsc do parkowania,
- budowa, przebudowa infrastruktury służącej obsłudze pasażerów(np. miejsca postoju podrózných),
- budowa przebudowa oświetlenia,
- budowa , przebudowa miejsc do wypoczynku dla kierowców,
- budowa, przebudowa infrastruktury drogowej przyczyniającej się do ochrony środowiska (np. urządzenia odwadniające, w tym kanalizacja deszczowa, zbiorniki retencyjne, przepusty, sączki, zbiorniki odparowujące, separatory dla wód opadowych),
- budowa kanalizacji teletechnicznej,
- zielen ozdobna i ochronna (zielen przydrożna)

¹⁶ Do obiektów inżynierskich zalicza się:

- obiekty mostowe,
- tunele,
- przepusty,
- konstrukcje oporowe.

	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		190 200 764 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		161 670 649 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		28 530 115 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50% W przypadku projektów z zakresu budowy, rozbudowy ścieżek rowerowych do 60 % W przypadku projektów dot. dróg wojewódzkich do 85 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio 50 %, 40%, 15 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 1.2. Infrastruktura transportu publicznego

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	1. Rozwój infrastruktury technicznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO

		Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	1.2. Infrastruktura transportu publicznego
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> zwiększenie udziału transportu publicznego w obsłudze mieszkańców, poprawa funkcjonowania i dostępności komunikacji oraz pośrednio poprawa jakości środowiska.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Techniczne zużycie infrastruktury publicznego transportu miejskiego, zwłaszcza sieci tramwajowej (w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu) obniża konkurencyjność publicznych usług przewozowych, co jest jedną z przyczyn komunikacyjnego zatłoczenia największych miast województwa. Zwiększenie udziału transportu publicznego w obsłudze mieszkańców wpłynie na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego spalinami pochodzącymi od środków transportu i ograniczenie hałasu. W efekcie działanie wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców miast oraz wzrost konkurencyjności miast. W szczególności wsparcie będą mogły uzyskać projekty mające na celu zwiększenie udziału ekologicznego transportu w przewozach zbiorowych oraz polegające na integracji różnych typów transportu miejskiego. Projekt musi wynikać z aktualnego Zintegrowanego Planu Rozwoju Transportu Publicznego danego miasta. Dla osiągnięcia założonego celu istotne jest również wspieranie zarządzania i monitorowania ruchu, które poprawi funkcjonowanie transportu publicznego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 1.2. z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VII: Transport przyjazny środowisku (FS), przewiduje wsparcie transportu miejskiego w obszarach metropolitalnych (minimalna wartość projektu 100 mln PLN) - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe (EFRR), przewiduje

		wsparcie rozwoju inteligentnych systemów transportowych.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa, przebudowa sieci (linii) tramwajowych, autobusowych (układu torowego na trasach, pętlach, zajezdniach, uzupełnienie istniejącego układu wydzielonych pasów dla autobusów, wyposażenie dróg w zjazdy, zatoki autobusowe i inne urządzenia drogowe dla komunikacji miejskiej).</p> <p>2. Budowa, przebudowa infrastruktury punktowej: zajezdni tramwajowych i autobusowych, przystanków, wysepek, a także urządzeń dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>3. Budowa, przebudowa infrastruktury zarządzania ruchem służącej zwiększeniu bezpieczeństwa i dostępności do sieci transportu miejskiego, w tym urządzeń sterowania ruchem drogowym, systemów sygnalizacji ulicznej, infrastruktury służącej obsłudze pasażerów, przystosowania dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>4. Zakup nowych autobusów zasilanych sprężonym gazem ziemnym lub innym ekologicznym paliwem w miastach nie posiadających linii tramwajowych.</p> <p>5. Budowa parkingów typu „Parkuj i jedź”, zwłaszcza przy krańcowych przystankach komunikacji miejskiej.</p> <p>6. Zakup lub modernizacja taboru tramwajowego w powiązaniu z budową, przebudową sieci (linii) tramwajowych</p> <p>7. Projekty z zakresu ITS (Inteligentne Systemy Transportowe)</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
18.	Beneficjenci	

	a	Typ beneficjentów	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.</p> <p>2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną.</p> <p>3. Podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy.</p> <p>4. Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi publiczne w oparciu o umowę zawartą z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z zakresu transportu.</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5. Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		31 699 213 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		26 944 331 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 754 882 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 50% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	50 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W projektach dotyczących budowy i modernizacji ogólnodostępnych linii tramwajowych i autobusowych wsparcie nie jest traktowane jako pomoc publiczna. W przypadku projektów taborowych wsparcie będzie stanowić rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych zgodnie z Wytocznymi Ministra Rozwoju Regionalnego z 16.01.2009r. w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych

		w transporcie zbiorowym (Nr MRR/H/22(1)/01-2009) ¹⁷ . W przypadku projektów taborowych nie realizowanych w oparciu o ww. Wytyczne dofinansowanie będzie przyznawane po zatwierdzeniu takiej pomocy przez Komisję Europejską (notyfikacje indywidualne).
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna. - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Wartość maksymalna dla projektów z bydgosko-toruńskiego obszaru metropolitalnego wynosi 100 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 1.3. Infrastruktura kolejowa

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	1. Rozwój infrastruktury technicznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	1.3. Infrastruktura kolejowa
12.	Cel i uzasadnienie działania	Cele działania: zwiększenie dostępności usług komunikacji kolejowej oraz poprawa obsługi

¹⁷ Dokument dostępny jest na stronie internetowej: www.mrr.gov.pl

		<p>pasażerów.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Gęstość linii kolejowych w województwie kujawsko-pomorskim wynosi 7,1 km/100 km² powierzchni i jest nieco większa od średniej krajowej. Struktura przestrzenna sieci kolejowej zapewnia dogodne powiązanie największych miast regionu z ich regionalnym i krajowym otoczeniem. Obecny stan techniczny infrastruktury kolejowej w regionie powoduje, że oferta usług przewozowych (cena, czas i komfort podróży) mimo zalet tego środka transportu nie jest konkurencyjna dla mieszkańców województwa. Dotyczy to zwłaszcza ludności zamieszkującej na obszarach peryferyjnych województwa i dojeżdżającej do pracy, szkół oraz korzystającej z usług oferowanych w ośrodkach subregionalnych i stołecznych regionu. Duże zaniedbania dotyczą również taboru kolejowego, który z jednej strony nie pozwala na wykorzystanie parametrów technicznych zmodernizowanych linii, a z drugiej nie przyciąga większej liczby pasażerów.</p>	
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 1.3. z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VII: Transport przyjazny środowisku (FS), przewiduje wsparcie dla rozwoju transportu kolejowego międzyregionalnego i międzynarodowego 	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa, przebudowa linii kolejowych. 2. Zakup taboru kolejowego dla regionalnych przewozów pasażerskich. 3. Budowa, rozbudowa, przebudowa infrastruktury służącej zwiększeniu bezpieczeństwa w ruchu kolejowym. 4. Budowa, rozbudowa lub przebudowa bezpiecznych przejść oraz przejazdów przez tory.</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	16 - Kolej 18 - Tabor kolejowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy 11 - Transport 17- Administracja publiczna
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	1.Jednostki samorządu terytorialnego ich związki i porozumienia. 2.Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną. 3.PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. 4.Przedsiębiorstwa posiadające licencje na kolejowe regionalne przewozy pasażerskie.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5.Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		30 955 157 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		26 311 883 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 643 274 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 100% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 50% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	0 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W projektach dotyczących budowy i modernizacji ogólnodostępnych linii kolejowych wsparcie nie jest traktowane jako pomoc publiczna. W przypadku projektów taborowych wsparcie będzie stanowił rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego z 16.01.2009r. w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym (Nr MRR/H/22(1)/01-2009) ¹⁸ . W przypadku projektów taborowych nie realizowanych w oparciu o ww. Wytyczne dofinansowanie będzie przyznawane po

¹⁸ Dokument dostępny jest na stronie internetowej: www.mrr.gov.pl

		zatwierdzeniu takiej pomocy przez Komisję Europejską (notyfikacje indywidualne).
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna. - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 1.4. Infrastruktura portu lotniczego

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	1. Rozwój infrastruktury technicznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	1.4. Infrastruktura portu lotniczego
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cele działania:</u> zwiększenie przepustowości portu lotniczego w Bydgoszczy, poprawa stanu bezpieczeństwa usług lotniczych oraz standardu świadczonych usług. <u>Uzasadnienie:</u> W ostatnim okresie dogodne powiązanie regionu z europejskim otoczeniem umożliwia Port Lotniczy

		<p>w Bydgoszczy. Zwiększenie roli transportu lotniczego w powiązaniach zewnętrznych wymaga jego rozbudowy, zarówno dla zwiększenia zdolności obsługi pasażerów jak i zwiększenia zakresu obsługi transportu towarowego. Rosnąca liczba pasażerów wymaga dostosowania infrastruktury lotniska, obiektów obsługi pasażerów i systemów bezpieczeństwa do wymaganych standardów.</p> <p>Rozwój portu lotniczego w regionie przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności województwa dla tworzenia nowych inwestycji i przyciągania kapitału zewnętrznego.</p>	
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 1.4. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VI: Drogowa i lotnicza sieć TEN-T (FS) - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe (EFRR), przewidziane wsparcie z zakresu bezpieczeństwa dla lotnisk obsługujących ruch międzynarodowy 	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów obsługi pasażerów (terminali) oraz infrastruktury lotniskowej: pasów startowych i dróg kołowania, płyty lotniska, stanowisk postojowych, dróg wewnętrznych, zaplecza technicznego i operacyjnego. 2. Rozbudowa infrastruktury i systemów łączności, nawigacji i dozoru. 3. Dostosowanie systemów ochrony bezpieczeństwa lotniska do standardów wynikających z Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego. 4. Wzmocnienie systemów ochrony przeciwpożarowej lotniska. 5. Dostosowanie systemów kontroli bezpieczeństwa osób i bagażu do standardów Unii Europejskiej. 6. Wzmocnienie bezpieczeństwa obiektów infrastruktury lotniskowej i lotniczych urządzeń naziemnych. 	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	29 - porty lotnicze
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy 11 - Transport
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Port lotniczy w Bydgoszczy.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		

	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5. Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		44 753 121 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		23 775 096 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 195 605 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		16 782 420 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 85 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	15 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 października 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych ¹⁹ . Infrastruktura bezpieczeństwa i ochrony transportu lotniczego – wsparcie nie jest traktowane jako pomoc publiczna.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu o, którym mowa wierszu 26.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Maksymalna wartość projektu z zakresu bezpieczeństwa i ochrony transportu lotniczego – poniżej 4 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

¹⁹ Dz. U. z 2009 r. Nr 174, poz. 1356.

2.2 Oś priorytetowa 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska

- Dz. 2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
- Dz. 2.2. Gospodarka odpadami
- Dz. 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza
- Dz. 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
- Dz. 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- Dz. 2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celami osi priorytetowej są:

- poprawa jakości środowiska przyrodniczego,
- ograniczenie zanieczyszczeń powietrza,
- racjonalne gospodarowanie odpadami,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- zapobieganie zagrożeniom naturalnym,
- ochrona i promocja zasobów przyrodniczych.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Zmierzając do osiągnięcia standardów jakościowych stanu środowiska przyrodniczego określonych dyrektywami UE, wynikających z Traktatu Akcesyjnego w zakresie ochrony środowiska, jako celowe uznaje się działania skierowane na rozwój i unowocześnienie infrastruktury ochrony i racjonalnego użytkowania środowiska oraz zapobiegania zagrożeniom.

Poważnym źródłem zagrożeń środowiska przyrodniczego województwa, zwłaszcza wód powierzchniowych i podziemnych jak wskazano w diagnozie zawartej w RPO WK-P jest niewłaściwie rozwiązana **gospodarka wodno-ściekowa**.

Wspierane będą przedsięwzięcia rozwoju i unowocześniania sieci przesyłowych i urządzeń oczyszczalni ścieków. Priorytetowo traktowane będą projekty w aglomeracjach²⁰ od 2 tys. RLM²¹ do 15 tys. RLM prowadzące do zredukowania ilości zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami do wód i ziemi, w szczególności w zlewni rzek Brdy i Drwęcy, na których usytuowane są ujęcia wody powierzchniowej dla Bydgoszczy i Torunia, ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej pośrednio przyczyni się do osiągnięcia następujących dyrektyw środowiskowych UE:

- Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych – poprzez realizację Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych /KPOŚK/,
- Dyrektywa Rady 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty – poprzez realizację zadań związanych z ograniczeniem odprowadzania do wód substancji niebezpiecznych w tym programu redukcji substancji niebezpiecznych z listy II do dyrektywy,

²⁰ Aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych (zgodnie z art.43. ust.2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.).

²¹ RLM (równoważna liczba mieszkańców) - ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60 g tlenu na dobę; (zgodnie z art. 43.ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.)

- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej

Gospodarka odpadami w województwie kujawsko-pomorskim polega głównie na unieszkodliwianiu odpadów poprzez składowanie na składowiskach odpadów. Wspierane będą przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Wsparcie będzie kierowane na tworzenie kompleksowych systemów racjonalnego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym zintegrowanej infrastruktury do prowadzenia segregacji i selektywnej zbiórki odpadów, transportu odpadów, ich odzysku, recyklingu, składowania i unieszkodliwiania w inny sposób niż składowanie, w tym połączonego z odzyskiem energii.

Wsparciem objęte będą projekty zgodne z **"Programem ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2010"** (uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXIV/468/08 z dnia 3 lipca 2008r.)²².

W ramach priorytetu, w zakresie gospodarki odpadami wdrażane będą następujące regulacje wspólnotowe:

- Dyrektywa Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 377 z 31.12.1991, str. 20, z późn. zm.),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. Urz. WE L 365 z 31.12.1994, str. 10, z późn. zm.),
- Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 183 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów (Dz. Urz. WE L 332 z 28.12.2000, str. 91),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/12/WE z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 114 z 27.04.2006, str. 9).

Zachowanie standardów jakości powietrza związane jest z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powstających przy produkcji energii cieplnej. Wspierany będzie rozwój i modernizacja miejskich systemów (źródła i sieci) infrastruktury ciepłej oraz systemów ogrzewania obiektów usług publicznych wykorzystujących nowoczesne, energooszczędne urządzenia i technologie. Wsparcie ukierunkowane będzie również na ograniczenie strat ciepła na przesyłach.

Biorąc pod uwagę występujący niski stopień gazyfikacji, szczególnie na obszarach wiejskich wspierane będą inwestycje udostępniające zasilanie gazem ziemnym obszarów nie zgazyfikowanych, pod warunkiem nie naruszania zasad wolnego rynku.

Wykonując zobowiązania akcesyjne w zakresie wzrostu udziału produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, zakłada się wspieranie projektów w zakresie produkcji i przesyłu energii elektrycznej i ciepłej z siłowni wykorzystujących: biomasę, energię słoneczną, geotermalną, wód płynących.

W zakresie zapobiegania zagrożeniom naturalnym wspierany będzie **rozwój infrastruktury przeciwpowodziowej i zabezpieczenia przed deficytem wody**. Pomoc nie będzie udzielana na inwestycje z zakresu melioracji wodnych podstawowych nie związanych z ochroną przeciwpowodziową oraz melioracji szczegółowych.

Ponadto jako uzupełnienie działań mających na celu ochronę środowiska naturalnego konieczne jest objęcie wsparciem zadań z zakresu skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałania poważnym awariom.

²² Dostępny na stronie internetowej www.kujawsko-pomorskie.pl.

Realizując cel nadrzędny Strategii rozwoju województwa „...respektowanie zasad zrównoważonego rozwoju”, wsparcie ukierunkowane będzie na **ochronę i promocję zasobów przyrodniczych** regionu dla ograniczenia degradacji środowiska i strat zasobów różnorodności biologicznej.

W ramach osi priorytetowej wspierane będą również projekty współpracy międzynarodowej w zakresie tworzenia sieci współpracy międzyregionalnej, wymiany doświadczeń, prowadzenia wspólnych kampanii informacyjnych i promocyjnych w tym działania przewidziane w ramach Inicjatywy Komisji „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” przyjętej Komunikatem Komisji Wspólnot Europejskich nr KOM(2006)675 w dniu 8 listopada 2006 roku.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> ochrona i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Poważnym źródłem zagrożeń środowiska przyrodniczego województwa, zwłaszcza wód powierzchniowych i podziemnych jest gospodarka wodno-ściekowa. Zagospodarowanie w infrastrukturę wodno-ściekową w województwie, pomimo sukcesywnej poprawy, jest niewystarczające dla zadowalającej redukcji niekorzystnych wpływów</p>

		<p>działalności człowieka na środowisko, czego odzwierciedleniem jest m.in. stan czystości wód. Głównym problemem gospodarki wodnej jest brak dostatecznej długości sieci kanalizacyjnej, a także niewykorzystane moce przerobowe oczyszczalni ścieków oraz ich zużycie technologiczne z upływem czasu, które wymagają systematycznej modernizacji. Z niedorozwoju sieci kanalizacyjnych w stosunku do wodociągowej wynika, że czynne oczyszczalnie ścieków wykorzystywane są w niepełnym stopniu. W 2004 r. obsługiwały 60,2% ogółu ludności (w tym około 76% w miastach i tylko 11% na terenach wiejskich).</p> <p>Szczególną uwagę należy zwrócić na obszary zlewni rzek Brdy i Drwęcy, które stanowią źródła wody pitnej dla Bydgoszczy i Torunia.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.1 z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa I: Gospodarka wodno-ściekowa (FS) (w aglomeracjach powyżej wielkości 15 tys. RLM, uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych) <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (projekty w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach należących do gminy wiejskiej albo miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys., lub gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie w okresie realizacji Programu dla gospodarki wodno-ściekowej nie może przekroczyć 4 mln PLN), - Oś priorytetowa 4 LEADER Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Z zakresu odprowadzania i oczyszczania ścieków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa, przebudowa oczyszczalni ścieków komunalnych. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej. 3. Budowa, rozbudowa, przebudowa sieci kanalizacji deszczowej o ile przyczyni się do wdrożenia Dyrektywy 91/271/EWG²³. 4. Budowa lub przebudowa innych urządzeń służących oczyszczaniu, gromadzeniu, odprowadzaniu i przesyłaniu ścieków. 5. Budowa oczyszczalni przydomowych tylko w przypadku: <ul style="list-style-type: none"> - gdy inwestycja dotycząca systemu zbiorczego odprowadzania ścieków nie byłaby efektywna ekonomicznie, - gdy gmina wykorzystала limit wsparcia w ramach PROW na działania w zakresie gospodarki wodno-

²³ Dyrektywa 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. UE L 135, s. 40)

		<p>ściekowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - gdy zasadniczym celem projektu jest budowa sieci wodociągowych. <p>Z zakresu zaopatrzenia w wodę i poboru wody:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i przebudowa sieci wodociągowych wyłącznie w powiązaniu z budową sieci kanalizacyjnych (lub w przypadku gdy odbiór ścieków jest zabezpieczony przez przydomowe oczyszczalnie lub już istniejące sieci kanalizacyjne). 2. Budowa i przebudowa ujęć wody. 3. Budowa, przebudowa urządzeń służących do gromadzenia, przechowywania i uzdatniania wody, urządzenia regulujące ciśnienie wody. <p>Projekty realizowane w aglomeracjach do 15 000 RLM, natomiast priorytetowo będą traktowane projekty realizowane w aglomeracjach od 2 000 RLM. W przypadku projektów w zakresie gospodarki ściekowej wsparcie może dotyczyć tylko aglomeracji uwzględnionych w KPOŚK lub we właściwych rozporządzeniach wojewody.</p> <p>W przypadku projektów dotyczących tylko zaopatrzenia w wodę brak ograniczenia wielkości aglomeracji. Dla obszarów objętych interwencją PROW wartość dofinansowania w ramach projektu powinna być wyższa od 4 mln PLN, za wyjątkiem przypadku, gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 3,5 mln PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW).</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
17.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	
18.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów

			o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi publiczne w oparciu o umowę zawartą z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. 5. Spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczające zyski na cele statutowe, w których większość udziałów lub akcji posiadają jst lub ich związki, porozumienia i stowarzyszenia.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		40 335 451 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		34 285 133 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		6 050 318 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 65 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	35 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 2.2. Gospodarka odpadami

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	2.2. Gospodarka odpadami
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych, zwiększenie udziału ich unieszkodliwiania, zwiększenie odzysku z odpadów oraz przywracanie środowisku terenów po likwidowanych składowiskach.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Pomimo pozytywnych zmian zachodzących w sferze gospodarki odpadami, istnieje jednak szereg problemów do rozwiązania. Zauważa się tendencję zmniejszania wytworzonych odpadów ogółem oraz w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Nadal najpowszechniejszą metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych wytwarzanych w regionie jest ich składowanie. W województwie kujawsko-pomorskim znajduje się 98 składowisk odpadów komunalnych w tym 37 spełnia podstawowe wymogi formalne, natomiast 54 składowiska są niedostosowane do wymogów formalnych. Tylko nieznaczna część (9,8%) odpadów jest kierowana do wtórnego wykorzystania. Głównymi problemami do rozwiązania są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie składowania odpadów na składowiskach nie spełniających wymogów dyrektywy 1999/31/WE , - ograniczenie unieszkodliwiania odpadów poprzez składowanie,

		- zbyt mały odzysk, w tym recykling odpadów.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.2 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (FS) (kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych - instalacje i systemy obsługujące min. 150 tys. mieszkańców, spójne z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami) <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (miejscowości należące do gminy wiejskiej albo gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców oraz miasta do 5 tys. mieszkańców gmin miejskich. Projekty mogą obejmować jedną lub więcej miejscowości. Wsparcie nie dotyczy składowisk odpadów. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie w okresie realizacji Programu dla gospodarki odpadami nie może przekroczyć 200 tys. zł) - Oś priorytetowa 4 LEADER Działanie : Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi (zbieranie, w tym selektywna zbiórka odpadów, odbiór segregowanych odpadów, odzysk surowców wtórnych, recykling, unieszkodliwianie). 2. Budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym szczególnie niebezpiecznych. 3. Budowa instalacji związanych z odzyskiem odpadów w procesach innych niż składowanie. 4. Zwiększenie potencjału wykorzystania istniejących instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii. 5. Modernizacja lub rekultywacja lub likwidacja składowisk odpadów. 6. Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci” <p>Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi obsługujące do 150 tys. mieszkańców, spójne z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Na obszarach objętych interwencją PROW (dotyczy tylko projektów z zakresu tworzenia systemu zbierania, segregacji, wywozu odpadów komunalnych)</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekty o wartości dofinansowania powyżej 200 tys. PLN - projekty o wartości dofinansowania poniżej 200 tys. PLN w przypadku, gdy gmina nie może korzystać już ze wsparcia PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 150 tys. PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW).
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	

	a	Temat priorytetowy	44 - Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi 50 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy 17 - Administracja publiczna 21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia 2. Podmioty świadczące usługi publiczne w zakresie zadań własnych jst w gospodarce odpadami. 3. PGL Lasy Państwowe i inne jednostki zarządzające otwartymi przestrzeniami publicznymi (tylko w charakterze partnerów dla schematu gmin)
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		33 564 841 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		28 530 114 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		5 034 727 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		Nie dotyczy
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 50% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy

25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Wsparcie będzie udzielane jako rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 86 ust. 2 TWE, zgodnie z <i>Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 28 kwietnia 2009 r. w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami</i> (Nr MRR/H/24(1)04/2009) ²⁴ . W pozostałych przypadkach, przy wystąpieniu pomocy publicznej, wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ²⁵ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi

²⁴ Dokument dostępny jest na stronie internetowej: www.mrr.gov.pl

²⁵ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cele działania:</u> podniesienie jakości powietrza atmosferycznego oraz ograniczanie strat ciepła. <u>Uzasadnienie:</u> Wzrost zanieczyszczenia powietrza w wyniku zwiększonego zapotrzebowania na energię powoduje konieczność ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów występujących przy produkcji energii cieplnej. Niezbędne staje się podjęcie działań zmierzających do wzrostu efektywności energetycznej oraz ograniczania strat ciepła na przesyłach.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<u>Komplementarność działania 2.3 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u> - Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy, działanie 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast (działania w zakresie oszczędności energetycznej – np. termomodernizacja) <u>Komplementarność działania 2.3 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013: - Oś priorytetowa IX: Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna (przewiduje wsparcie dla energii wytwarzanej w skojarzeniu z ciepłem, obniżenia energochłonności)
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa miejskich systemów ciepłowniczych (źródła, sieci, węzły) i wyposażenie ich w instalacje ograniczające emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza. 2. Przekształcenie istniejących systemów ogrzewania obiektów użyteczności publicznej w systemy bardziej przyjazne dla środowiska, w szczególności ograniczające „niską emisję”. 3. Budowa źródeł wytwarzających energię elektryczną w skojarzeniu z ciepłem. 4. Tworzenie systemów pomiaru zanieczyszczeń w miastach oraz systemu informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń.

		5. Termomodernizacja ²⁶ budynków użyteczności publicznej ²⁷ .
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
18.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów	

²⁶ Termomodernizacja rozumiana jako działania obejmujące ocieplenie ścian, ocieplenie dachów i stropodachów, ocieplenie stropów nad piwnicami, ocieplenie podłóg, wymianę lub remont okien i drzwi zewnętrznych.

²⁷ Poprzez budynki użyteczności publicznej należy rozumieć budynki przeznaczone na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, sportu, z wyłączeniem obiektów przeznaczonych na cele mieszkalne np.: akademiki, internaty, bursy, domy zakonne, domy nauczycielskie.

	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		16 424 846 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		13 961 119 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		2 463 727 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 75 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 70 % w przypadku mikroprzedsiębiorstw. Do 60 % w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw. Do 50 % w przypadku dużych przedsiębiorstw. Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 75% ze środków EFRR i 25% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	25 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	- 30 % w przypadku mikroprzedsiębiorstw, - 40% w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, - 50 % w przypadku dużych przedsiębiorstw.
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0 %
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych ²⁸ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu o którym mowa w wierszu 26.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Maksymalna wartość projektu z zakresu budowy nowych oraz modernizacji istniejących sieci ciepłowniczych – poniżej 20 mln PLN

²⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661.

		Maksymalna wartość projektu z zakresu budowy małych i średnich jednostek wytwarzania ciepła w skojarzeniu oraz termomodernizacji – poniżej 10 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cele działania:</u> wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz poprawa zaopatrzenia ludności w gaz ziemny. <u>Uzasadnienie:</u> Energia uzyskana z odnawialnych źródeł powinna stanowić istotny udział w bilansie energetycznym województwa. Z uwagi na jej pozytywny wpływ na środowisko naturalne (ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery) konieczne jest podjęcie działań w kierunku zwiększenia udziału tego rodzaju czystej energii, zwłaszcza tej, dla której źródłem jest biomasa, wody geotermiczne, woda czy słońce.

		<p>Obecnie (stan na 2006 r.) w województwie kujawsko-pomorskim pracują już 103 elektrownie wiatrowe, 50 małych elektrowni wodnych, a także elektrownia wodna o największej mocy 162 MW we Włocławku. Do produkcji energii elektrycznej wykorzystywany jest również biogaz wytwarzany w składowiskach odpadów komunalnych w Toruniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i Świeciu. Znanym i stosowanym sposobem dla pozyskiwania energii w regionie jest zagospodarowanie biomasy (odpadów organicznych, odchodów zwierzęcych, roślin energetycznych, w tym wierzby, brzozy, topoli) oraz wód geotermalnych. Rozwój energetyki odnawialnej powinien odbywać się zgodnie z zachowaniem walorów środowiskowych.</p> <p>Mając na uwadze zmniejszanie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego prowadzone powinny być działania w kierunku gazyfikacji miast i wsi regionu. Sieć gazociągów na terenie województwa to 1107 km gazociągów wysokoprężnych i 2069 km sieci rozdzielczej. Stopień zgazyfikowania wynosi ok. 52% i dotyczy 45 miast i gmin. Wszelkie działania inwestycyjne dotyczące rozwoju infrastruktury gazowej powinny opierać się na ekonomicznej efektywności inwestycji oraz nie powinny naruszać zasad wolnego rynku.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.4 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje (przygotowania terenów inwestycyjnych, w zakresie ich uzbrojenia w infrastrukturę wodno-ściekową, energetyczną, drogi oraz ich promocji) <p><u>Komplementarność działania 2.4 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa IX: Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna (FS) (minimalna wartość projektu – 20 mln PLN), - Oś priorytetowa X: Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii (minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu – 20 mln PLN) <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie, w okresie realizacji programu – do 3 mln PLN) - Oś priorytetowa 4 LEADER, Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa, rozbudowa, przebudowa jednostek wytwórczych energii elektrycznej i ciepłej, wykorzystujących energię wody, biomasy, biogazu</p>

			oraz energię geotermiczną i słoneczną. 2. Budowa, przebudowa sieci przesyłowych energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Min. wartość dofinansowania w ramach projektu z zakresu OZE na obszarach objętych PROW 3 mln PLN, oraz w przypadku gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia PROW poniżej 3 mln PLN 3. Budowa, rozbudowa sieci dystrybucyjnych i przesyłowych gazu ziemnego.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	40 - Energia odnawialna: słoneczna 41 - Energia odnawialna: biomasa 42 - Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe 43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią 35 - Gaz ziemny
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy 08 - Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła 17 - Administracja publiczna 22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego, związki i stowarzyszenia jst. 2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną. 3. Podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy. 4. Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi publiczne w oparciu o umowę zawartą z jednostką samorządu terytorialnego 5. Administracja rządowa. 6. Inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych w tym szkoły wyższe. 7. Organizacje pozarządowe. 8. Przedsiębiorstwa mające siedzibę ²⁹ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy

²⁹ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		39 555 676 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		24 873 089 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 389 369 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		10 293 218 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 75% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 70 % w przypadku mikroprzedsiębiorstw. Do 60 % w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw. Do 50 % w przypadku dużych przedsiębiorstw. Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 75 % ze środków EFRR i 25 % ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	25 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	- 30 % w przypadku mikroprzedsiębiorstw, - 40% w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, - 50 % w przypadku dużych przedsiębiorstw.
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0 %
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych ³⁰ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu o którym mowa w wierszu 26.

1. ³⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661.

28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Maksymalna wartość projektu dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu – poniżej 10 mln PLN Maksymalna wartość projektu dla inwestycji w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych – poniżej 10 mln PLN Dla pozostałych projektów dotyczących OZE maksymalna wartość poniżej 20 mln PLN Maksymalna wartość projektu dotyczącego lokalnej i regionalnej infrastruktury przesyłu gazu ziemnego wynosi do 8 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel działania:</u> stworzenie efektywnego systemu zapobiegania, zwalczania i usuwania skutków zagrożeń naturalnych dla środowiska

		<p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Postęp cywilizacyjny przyczynił się do pogorszenia jakości środowiska, a tym samym warunków życia społeczeństwa. W miarę rozwoju społeczno – gospodarczego i wzrostu świadomości ekologicznej a także coraz większej znajomości zagrożeń, jakie niesie rozwój, zagrożenia naturalne uznaje się za poważny problem, któremu należy nadać odpowiednie znaczenie oraz podjąć stosowne działania, aby im zapobiegać. Konieczne jest więc wsparcie inwestycji służących poprawie stanu bezpieczeństwa technicznego urządzeń i obiektów chroniących przed powodzią oraz suszą. Ponadto należy również uwzględnić zadania z zakresu skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałania poważnym awariom.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.5 z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa III: Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (FS) – (zbiorniki retencyjne powyżej 10 mln m³, minimalna wartość projektu z zakresu działań przeciwpowodziowych 40 mln PLN, natomiast z zakresu zarządzania zasobami i przeciwdziałania zagrożeniom środowiska oraz monitoringu środowiskowego 4 mln PLN) <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa I: poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego, Działanie: Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa – schemat II: gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi (budowa lub remont urządzeń melioracji wodnych podstawowych i wodnych szczegółowych), - Oś priorytetowa II: poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich, Działanie: Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych – schemat II. Wprowadzenie elementów zapobiegawczych na terenach zaliczonych do dwóch najwyższych kategorii zagrożenia pożarowego <p>Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4. Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1.Regulacja cieków wodnych poprawiająca bilans wodny z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody (np. pogłębianie, stabilizacja brzegów). 2.Budowa, rozbudowa, przebudowa urządzeń przeciwpowodziowych. 3.Odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych. 4.Realizacja wielozadaniowych zbiorników retencyjnych o pojemności mniejszej, niż 10 mln m³. 5.Budowa i przebudowa stopni wodnych.

		6. Denaturalizacja cieków wodnych, budowa systemów małej retencji (regionalnych, lokalnych). 7. Projekty z zakresu zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom, w tym m.in.: opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym, przebudowa systemu dróg przeciwpożarowych, zakup specjalistycznego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy 53 - Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym) 54 - Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing) Nie dotyczy
	c	Forma finansowania 01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru 01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza 00 - Nie dotyczy 17 - Administracja publiczna 21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
	Beneficjenci	
18.	a	Typ beneficjentów 1. Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, w zakresie zadań na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. 2. Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne oraz ich związki i stowarzyszenia. 3. PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne. 4. Podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy. 5. Jednostki państwowej straży pożarnej.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy) Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów	
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.

<i>Część finansowa</i>		
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	13 552 941 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	11 520 000 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	2 032 941 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	Nie dotyczy
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 85% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	15 %
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Maksymalna wartość projektu z zakresu działań przeciwpowodziowych poniżej 40 mln PLN Maksymalna wartość projektu z zakresu działań zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom poniżej 4 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej

8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Celem działania jest ochrona i promocja zasobów przyrodniczych oraz kształtowanie postaw ekologicznych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W województwie kujawsko-pomorskim 32,4 % powierzchni ogółem stanowią tereny objęte ochroną prawną. System obszarów chronionych stanowią parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne i inne formy ochrony, w tym obszary wyznaczone do sieci NATURA 2000, dla których priorytetem jest utrzymanie istniejących warunków siedliskowych i zachowanie ciągłości systemu powiązań ekologicznych. Korzystanie z zasobów przyrody wymaga bezwzględnego przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju, utrwalania i wzbogacania systemu ekologicznego regionu oraz szerzenia świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. Konieczne jest więc podjęcie działań w kierunku zachowania różnorodności gatunkowej, przywracania i ochrony właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, udrażniania korytarzy ekologicznych m.in. w celu prawidłowego funkcjonowania sieci NATURA 2000. Realizacja warunków określonych w działaniu wpłynie korzystnie na kształtowanie postaw ekologicznych w społeczeństwie.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.6 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Rozwój infrastruktury społecznej, działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej - Oś priorytetowa 6, działanie 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze <p><u>Komplementarność działania 2.6 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa V: Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych (EFRR) – (projekty związane z ochroną i kształtowaniem postaw ekologicznych, zachowaniem różnorodności gatunkowej, ochrony siedlisk, kampanie informacyjno-promocyjne – o wartości min. 400 tys. PLN, oraz projekty z zakresu budowy przejść dla zwierząt i likwidacją barier, duże kampanie promocyjne oraz imprezy masowe – o wartości min. 2 mln PLN)

		<p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II: poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich, Działanie Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe) - Oś priorytetowa 4 LEADER, Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju. <p>Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2 Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i rynek rybny, - Oś priorytetowa 3 Środki służące wspólnemu interesowi, - Oś priorytetowa 4 Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Projekty z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych na obszarach chronionych³¹.</p> <p>2. Projekty z zakresu zachowania różnorodności gatunkowej.</p> <p>3. Projekty z zakresu udrażniania korytarzy ekologicznych.</p> <p>4. Projekty z zakresu edukacji ekologicznej - budowa ścieżek dydaktycznych, punktów, wież widokowych, tablice informacyjne.</p> <p>5. Projekty z zakresu wzbogacania składu gatunkowego drzewostanów (m.in. eliminacja monokultur).</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	51 - Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wypami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy 17 - Administracja publiczna 21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym 22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		

³¹ **Obszar chroniony** – wydzielony geograficznie obszar, który objęty jest ochroną, lub specjalnym zagospodarowaniem mającym na celu jego ochronę. Tworzony jest na terenie o ciekawym krajobrazie lub o dużych walorach przyrodniczych i podlega ochronie prawnej. Obszary chronione to jedna z form ochrony przyrody. Istnieje duża różnorodność form i zakresu tej ochrony. W ścisłych rezerwach przyrody, wykluczona jest jakakolwiek ingerencja człowieka, a nawet często są one niedostępne dla turystów. W obszarach chronionego krajobrazu ludzie normalnie mieszkają, prowadzą działalność rolniczą i inną, ochrona sprowadza się tylko do wykluczenia niektórych form tej działalności, np. zakładania dużych kopalni odkrywkowych, czy wielkich zakładów przemysłu ciężkiego. Obowiązek ochrony przyrody reguluje ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92 poz. 880) z późn. zm..

Formy ochrony przyrody – parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000 parki krajobrazowe, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej, obszary chronionego krajobrazu.

	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne oraz ich związki i stowarzyszenia. 2. PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne. 3. Jednostki sprawujące nadzór lub zarządzające obszarami chronionymi. 4. Organizacje pozarządowe. 5. Ośrodki edukacji ekologicznej.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		5 594 140 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		4 755 019 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		839 121 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 70% ze środków EFRR i 30% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Maksymalna wartość projektu poniżej 2 mln PLN w przypadku projektów z zakresu udraźniania korytarzy ekologicznych Maksymalna wartość projektu poniżej 400 tys. PLN w przypadku projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych, edukacji ekologicznej
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

2.3 Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej

Dz. 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej

Dz. 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Dz. 3.3 Rozwój infrastruktury kultury

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celem osi jest poprawa jakości i dostępności usług społecznych, poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną (edukacyjną, zdrowotną, pomocy społecznej, kultury), w tym dla osób niepełnosprawnych oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

W ramach osi priorytetowej zakłada się działania inwestycyjne w infrastrukturę warunkującą wysoką jakość świadczonych usług, a dla poprawy jakości kształcenia - wsparcie rozwoju i unowocześniania infrastruktury edukacyjno-wychowawczej.

W zakresie szkolnictwa wyższego wspierane będą projekty skierowane na podwyższenie standardów kształcenia i wzmocnienie ośrodków w zakresie kształcenia wyższego zawodowego. Wsparcie obejmie infrastrukturę dydaktyczną oraz związaną z dydaktyką, biblioteki, obiekty sportowe, domy studenckie i inne ważne dla osiągania wysokich standardów kształcenia.

W ramach osi priorytetowej zakłada się również wspieranie przedsięwzięć skierowanych na rozbudowę i unowocześnienie obiektów oraz poprawę wyposażenia placówek oświatowych i wychowawczych pozostałych poziomów kształcenia, w tym ich uzupełnianie o brakujące dziś elementy takie jak np.: pracownie przedmiotowe, specjalistyczne i warsztaty nauki zawodu, obiekty dla szkolnego sportu, rekreacji i kultury.

W zakresie infrastruktury ochrony zdrowia wspierane będą inwestycje zapewniające wysoki standard usług medycznych placówek leczenia otwartego i zamkniętego, w tym przebudowa i modernizacja szpitali, centrów diagnostycznych, wdrażanie nowych technologii medycznych, wyposażenie zakładów opieki zdrowotnej w nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny, dostosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych.

Dla poprawy świadczonych usług wsparcie mogą uzyskać inwestycje w infrastrukturę pomocy społecznej, w tym placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży oraz domy pomocy społecznej. Ponadto na dofinansowanie mogą liczyć przedsięwzięcia polegające na kompleksowym dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W ramach promocji turystycznej oraz wzmocnienia pozycji kulturalnej regionu wspierane będą inwestycje ukierunkowane na poprawę stanu technicznego obiektów i zespołów zabytkowych, ich przystosowanie do świadczenia nowych funkcji, np. aktywności kulturalnej oraz zwiększenie potencjału kreacji oferty kulturalnej, będącej znakiem rozpoznawczym województwa kujawsko-pomorskiego, elementem jego wizerunku.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	3.Rozwój infrastruktury społecznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytetu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> rozwój i poprawa stanu infrastruktury wykorzystywanej dla celów edukacyjnych, dla podniesienia jakości kształcenia prowadzącego do zwiększenia poziomu wykształcenia, kwalifikacji i dostosowania umiejętności do potrzeb rynku pracy oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Inwestycje w infrastrukturę wykorzystywaną dla celów edukacyjnych na wszystkich poziomach kształcenia mają istotne znaczenie dla poprawy szans edukacyjnych i rozwoju systemu edukacji w województwie kujawsko-pomorskim. Niezadowalający stan techniczny licznych szkół, sal dydaktycznych, obiektów sportowych, przestarzałe wyposażenie pracowni przedmiotowych, warsztatów nauki zawodu wymusza konieczność podnoszenia ich standardów. Ze względu na konieczność ukierunkowywania kształcenia pod potrzeby rynku pracy wspierany będzie rozwój placówek kształcenia ustawicznego i placówek kształcenia praktycznego. Gorszy stan techniczny infrastruktury edukacyjnej i dostępność do kształcenia na obszarach wiejskich jest w województwie kujawsko-</p>

		<p>pomorskim zjawiskiem powszechnym. Sytuacja ta wskazuje na konieczność finansowania inwestycji z obszarów wiejskich.</p> <p>Efektom działania będzie poprawa jakości kształcenia na wszystkich poziomach oraz lepsza oferta kształcenia na poziomie wyższym.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 3.1 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności; Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.4 Wzmocnienie potencjału sektora badań i rozwoju technologii - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych - Oś priorytetowa 7 Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast; Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych <p><u>Komplementarność działania 3.1. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 7. Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji – projekty dotyczące infrastruktury badawczo-rozwojowej w ośrodkach o wysokim potencjale badawczym (m.in. centrach zaawansowanych technologii, centrach doskonałości, laboratoriach świadczących specjalistyczne usługi) <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego – infrastruktura dydaktyczna (budynki i wyposażenie) w zakresie nowoczesnych technologii; infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla celów dydaktycznych; infrastruktura dydaktyczna dotycząca innych kierunków kształcenia niż wymienione w celu działania oraz infrastruktura towarzysząca (np. sportowo-rekreacyjna) wykorzystywana przez studentów. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa I „Zatrudnienie i integracja społeczna”. - Oś priorytetowa II „Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących” - opracowywanie programów profilaktycznych i programów wspierających powrót do pracy; podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, w szczególności pielęgniarek i położnych oraz lekarzy deficytowych specjalności; podnoszenie jakości w jednostkach służby zdrowia. - Oś priorytetowa III „Wysoka jakość systemu oświaty”. - Oś priorytetowa IV „Szkolnictwo wyższe i nauka”.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów

		dydaktycznych oraz adaptacja obiektów na cele dydaktyczne na wszystkich poziomach kształcenia, w celu tworzenia pomieszczeń dydaktyczno-wykładowych, naukowo-badawczych, laboratoriów dydaktycznych, pracowni komputerowych, sal do praktycznej nauki zawodu, bibliotek, infrastruktury edukacyjnej w kampusach, akademikach, internatach, innych obiektów służących działalności dydaktycznej lub naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów sportowo ³² -rekreacyjnych placówek edukacyjnych. 3. Budowa, rozbudowa, przebudowa infrastruktury technicznej i sanitarnej związanej z obiektami dydaktycznymi oraz sportowo-rekreacyjnymi placówek edukacyjnych. 4. Zakup wyposażenia obiektów wymienionych w powyższych punktach, wyłącznie w połączeniu z realizacją projektu inwestycyjnego.	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	75 - Infrastruktura systemu oświaty
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	18 - Edukacja
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. Szkoły wyższe i ich porozumienia. 4. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły (wszystkich poziomów nauczania) i placówki (np. przedszkola). 5. Inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 6. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność w obszarze objętym wsparciem w ramach działania. 7. Administracja rządowa. 8. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, prowadzące statutową działalność w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.

³² Definicja obiektu sportowego w słowniczku.

	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		61 329 412 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		52 130 000 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		9 199 412 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% dla publicznych szkół wyższych; do 65% dla pozostałych wnioskodawców Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 50% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 65% ze środków EFRR i 35% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30% w przypadku publicznych szkół wyższych 35% w przypadku pozostałych wnioskodawców
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ³³
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu o którym mowa w wierszu 26
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego – maksymalna wartość projektu poniżej 4 mln PLN. Projekty z zakresu rozwoju infrastruktury szkolnictwa artystycznego realizowane przez partnerstwa – maksymalna wartość projektu poniżej 20 mln PLN.
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

³³ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

Działanie 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	3. Rozwój infrastruktury społecznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	Działanie 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> Poprawa jakości świadczonych usług medycznych, w tym leczenia specjalistycznego oraz poprawa skuteczności pomocy społecznej.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> W kontekście istniejącej sytuacji w sektorze ochrony zdrowia koniecznym jest zapewnienie mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego udzielania świadczeń zdrowotnych oraz pomocy społecznej na wysokim poziomie, opartym o standardy obowiązujące w UE i spełniające wymogi prawa. Dla zapewnienia założonego poziomu należy poprawić istniejący stan świadczonych usług medycznych poprzez inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia, opiekuńczo-wychowawczą i pomocy społecznej. Wsparciem objęte zostaną działające w publicznym systemie zdrowia placówki medyczne leczenia zamkniętego i otwartego o znaczeniu regionalnym i lokalnym. Efektem wsparcia będzie lepsza jakość świadczonych usług przy wykorzystaniu nowych technologii medycznych, nowoczesnej aparatury i sprzętu medycznego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<u>Komplementarność działania 3.2 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u>

		<ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności; Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw; Działanie 5.4 Wzmocnienie potencjału sektora badań i rozwoju technologii - Oś priorytetowa 7 Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast; Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych <p><u>Komplementarność działania 3.2 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia – infrastruktura ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym: wsparcie zakładów opieki zdrowotnej, dla których organami założycielskimi są: minister, centralny organ administracji rządowej, publiczna uczelnia medyczna lub publiczna uczelnia prowadząca działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych poza tym: beneficjentami mogą być publiczne uczelnie medyczne lub publiczne uczelnie prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych; Infrastruktura zintegrowanych systemów ratownictwa (budynki, sprzęt medyczny, środki transportu sanitarnego, lądowiska), gdzie beneficjentem są publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, w tym prowadzone przez JST oraz kolumny transportu sanitarnego; wsparcie dla wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II „Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących” – poprawa stanu zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie programów profilaktycznych i programów wspierających powrót do pracy; podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, w szczególności pielęgniarek i położnych oraz lekarzy deficytowych specjalności; podnoszenie jakości w jednostkach służby zdrowia <p>Demarkacja wewnętrzna z działaniem 5.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw oparta jest o typ beneficjenta. W ramach działania 3.2 wsparciem objęte zostaną zakłady opieki zdrowotnej dla których organem założycielskim jest jst, bądź spółka prawa handlowego w której jst posiadają udziały.</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Schemat – opieka zdrowotna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa i rozbudowa obiektów ochrony zdrowia, w celu osiągnięcia zgodności z wymogami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, 2. Zakup aparatów i urządzeń medycznych służących do

		<p>diagnostyki, terapii i rehabilitacji z wyłączeniem wyrobów jednorazowego użytku,</p> <p>3. Dostosowanie obiektów do użytkowania nowego sprzętu wyłącznie w połączeniu z projektami wymienionymi w pkt 2.</p> <p>Przy założeniu, że wsparcie w sektorze ochrony zdrowia jest skierowane na podniesienie i poprawę jakości świadczonych usług, nie będą wspierane działania skierowane na zwiększanie liczby łóżek oraz liczby obiektów infrastrukturalnych.</p> <p>Zakres wsparcia powinien odpowiadać zakresowi w jakim podmiot działa w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej.</p> <p>Schemat – pomoc społeczna, w tym problematyka opiekuńczo-wychowawcza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa i rozbudowa obiektów pomocy społecznej i służących realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, w celu osiągnięcia zgodności z wymogami określonymi w obowiązujących przepisach prawa bądź w celu poprawy stanu infrastruktury i jakości usług wraz z niezbędnym wyposażeniem, 2. Budowa obiektów infrastrukturalnych służących pomocy społecznej, w tym opiekuńczo-wychowawczej, 3. Zakup aparatów i urządzeń medycznych służących do diagnostyki, terapii i rehabilitacji z wyłączeniem wyrobów jednorazowego użytku, 4. Dostosowanie obiektów do użytkowania nowego sprzętu wyłącznie w połączeniu z projektami wymienionymi w pkt 3.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
18.	Beneficjenci	
	a	Ty p beneficjentów

			<p>5. Jednostki pomocy społecznej, posiadające osobowość prawną lub dla których podmiotem tworzącym są jst.</p> <p>6. Placówki opiekuńczo-wychowawcze posiadające osobowość prawną lub dla których podmiotem tworzącym są jst.</p> <p>7. Organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz rehabilitacji zdrowotnej, zawodowej i społecznej.</p> <p>8. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych prowadzące działalność statutową w obszarze pomocy społecznej i opiekuńczo-wychowawczej oraz ochrony zdrowia (w ramach działalności prowadzonej w publicznym systemie ochrony zdrowia, tzn. w ramach umowy z NFZ).</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	<p>Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p> <p>Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.</p>
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		49 804 629 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		42 333 935 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		7 470 694 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	<p>Do 65%</p> <p>Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR</p>
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	<p>Do 50%</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa</p>
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	35%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach

		<i>regionalnych programów operacyjnych³⁴</i>
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w wierszu 26
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 3.3. Rozwój infrastruktury kultury

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	3. Rozwój infrastruktury społecznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	3.3. Rozwój infrastruktury kultury
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel działania:</u> Poprawa stanu infrastruktury kultury dla zwiększenia standardu i dostępności świadczonych usług oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego. <u>Uzasadnienie:</u>

³⁴ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

		<p>Województwo kujawsko-pomorskie posiada bogatą historię i związane z nią liczne zabytki rozsiane na terenie całego regionu. Należy o nie dbać, promować ich walory oraz zwiększać ich dostępność. Rozwój infrastruktury kultury jest ważnym elementem promocji oraz budowy tożsamości regionu. W chwili obecnej nie jest on zasobem w pełni wykorzystanym dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, zwłaszcza rozwoju turystyki. W niedostatecznym stopniu rozwijane są również cyfrowe zasoby w dziedzinie kultury.</p> <p>Poprzez wspieranie projektów z zakresu rozwoju infrastruktury kultury nastąpi poprawa stanu technicznego obiektów i zespołów zabytkowych. Wspierane będą inwestycje z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, szczególnie o znaczeniu regionalnym, które obejmie: obiekty i zespoły zabytkowe, w tym pałace i dwory, zespoły parkowo-dworskie, obiekty sakralne, zespoły obronne, zabytki techniki i inne obiekty. Finansowana będzie budowa, rozbudowa lub przebudowa obiektów kultury oraz ich wyposażenie w urządzenia do prowadzenia działalności. Wsparciem objęte zostanie promowanie kultury. Działanie zapewni również wsparcie zabezpieczenia przeciwpożarowego, przed kradzieżą i zniszczeniem obiektów i zasobów zabytkowych oraz przystosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 3.3 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności; Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.1 Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze, Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych - Oś priorytetowa 7 Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast; Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojennych <p><u>Komplementarność działania 3.3 z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa XI Kultura i dziedzictwo kulturowe – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym (w tym projekty dotyczące obiektów umieszczonych na liście światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO i Pomniki Prezydenta RP); rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym; rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 3. Działanie „Odnowa i rozwój wsi.”
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów kultury o znaczeniu regionalnym, wraz z przystosowaniem</p>

		<p>obiektów kultury dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>2. Inwestycje z zakresu rewaloryzacji, restauracji, renowacji obiektów i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem, nie związanych z mieszkalnictwem.</p> <p>3. Zakup lub renowacja wyposażenia trwałego do prowadzenia działalności kulturalnej tylko w powiązaniu z projektem z pkt 1 lub 2.</p> <p>4. Konserwacja ruchomych obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym np. zbiorów muzealnych, archiwaliów, starodruków.</p> <p>5. Zakup i instalacja systemów zabezpieczeń obiektów i zespołów zabytkowych przed pożarem, kradzieżą i zniszczeniem.</p> <p>6. Tworzenie kompleksowych systemów informacji w zakresie kultury oraz na rzecz promocji w zakresie kultury.</p> <p>7. Tworzenie wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, filmotek, cyfrowych bibliotek, czytelni.</p> <p>8. Budowa, rozbudowa, przebudowa lub rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie, a także adaptacja powierzchni obiektu lub zespołu obiektów będących przedmiotem realizowanego zadania z przeznaczeniem na działalność komercyjną (np. prowadzenie kawiarni, restauracji, sklepów lub wynajem powierzchni w celach komercyjnych), może zostać uznana za wydatek kwalifikowany pod warunkiem, iż nie przekracza 10% całkowitej użytkowej powierzchni projektu.</p> <p>Demarkacja wewnętrzna z Działaniem 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności oparta jest o cel projektu. W ramach Działania 3.3 Rozwój infrastruktury kultury wsparciem objęte zostaną projekty, których celem jest powszechne udostępnianie zasobów instytucji kultury, zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez cyfrową archiwizację (digitalizację).</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
		58 - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego 59 - Rozwój infrastruktury kulturalnej 60 - Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
		Nie dotyczy
	c	Forma finansowania
		01 - Pomoc bezzwrotna
16.	d	Typ obszaru
		01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza
17.	f	Lokalizacja
		NUTS2 - PL 61
18.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
19.	Zakres stosowania cross-financingu	
20.	Beneficjenci	

	a	Typ beneficjentów	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego</p> <p>2. Związki i stowarzyszenia jst.</p> <p>3. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną.</p> <p>4. Państwowe lub samorządowe instytucje kultury.</p> <p>5. Szkoły wyższe.</p> <p>6. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje prowadzące statutową działalność non profit (w rozumieniu ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej) w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.</p> <p>7. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, prowadzące działalność statutową w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	<p>Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p> <p>Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.</p>
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		34 313 601 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		29 166 561 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		5 147 040 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	<p>Do 65%</p> <p>Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR</p>
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	<p>Do 50%</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa</p>
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	<p>100%</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 65% ze środków EFRR i 35% ze środków budżetu państwa</p>
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	35 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w jednym z następujących rozporządzeń:</p> <p>- rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania</p>

		<i>regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych³⁵, - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych³⁶.</i>
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<ul style="list-style-type: none"> - 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w wierszu 26 - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	<p>Utrzymanie i ochrona dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym i lokalnym - maksymalna wartość projektu poniżej 20 mln PLN Konservacja zabytków ruchomych – maksymalna wartość projektu poniżej 4 mln PLN Rozwój zasobów cyfrowych w dziedzinie zasobów bibliotecznych, archiwalnych, filmowych oraz zasobów wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, filmotek, cyfrowych bibliotek - maksymalna wartość projektu poniżej 4 mln PLN Zabezpieczenia zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem oraz projektów realizowanych przez instytucje kultury państwowe i współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego, archiwa państwowe oraz dopuszczone w działaniu typy szkół i uczelni artystycznych - maksymalna wartość projektu poniżej 4 mln PLN Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu regionalnym i lokalnym - maksymalna wartość projektu poniżej 20 mln PLN Dla projektów dla których beneficjentami są instytucje kultury państwowe i współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego, archiwa państwowe – maksymalna wartość projektu poniżej 4 mln PLN</p> <p>Powyższe zapisy nie dotyczą projektów kluczowych.</p>
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

³⁵ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

³⁶ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

2.4 Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Dz. 4.1 Rozwój infrastruktury ICT

Dz. 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności

Dz. 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług

1) Skrócony opis osi priorytetu

Głównym celem osi priorytetowej jest stworzenie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie poprzez realizację celów szczegółowych:

- zwiększenie dostępu do szerokopasmowej sieci informatycznej, a przy jej wykorzystaniu dostępu do światowych zasobów informacji, usług internetowych, usług multimedialnych,
- stosowanie w usługach publicznych i gospodarce technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

W ramach tej osi podejmowane będą działania na rzecz infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, upowszechniania i podnoszenia poziomu kompetencji stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, rozszerzania usług publicznych głównie dla mieszkańców naszego regionu oraz tworzenie możliwości do rozwoju komercyjnych e-usług. Inwestycje w infrastrukturę ICT realizowane w ramach osi uwzględniać będą szybki rozwój technologiczny oraz przestrzegać zasadę neutralności technicznej i nieograniczonego dostępu oraz dużą wagę przykładac się będzie do pogłębiania wiedzy w zakresie stosowania narzędzi ICT.

Zamierzone jest wsparcie kontynuacji **budowy regionalnej, szerokopasmowej sieci teleinformatycznej**, poprzez jej uzupełnianie sieciami lokalnymi (wiejskimi, miejskimi) oraz udostępnianie publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP). Sukcesywnie rozwijana sieć szerokopasmowa, dostępna dla licznych użytkowników, umożliwiać będzie uruchamianie **e-usług dla ludności i przedsiębiorstw**. Wspierane będą projekty uruchamiania specjalistycznych systemów informatycznych (zintegrowanych platform cyfrowych) przez podmioty świadczące usługi publiczne dla ludności. Przewiduje się wsparcie kontynuacji budowy systemu telemedycyny, w tym rozwój infrastruktury sieciowej wewnątrzszpitalnej, cyfrowych technik diagnostyki i terapii, włączanie się jednostek służby zdrowia do sieci szerokopasmowych.

Wsparcie uzyskają również projekty tworzenia cyfrowych zbiorów informacji (baz danych), w szczególności dotyczących dziedzictwa kulturowego, projekty podmiotów gospodarczych ukierunkowane na rozwijanie działalności gospodarczej w oparciu o dostępność do sieci szerokopasmowej jak i projekty współpracy międzyregionalnej w zakresie tworzenia sieci współpracy międzyregionalnej, wymiany doświadczeń, prowadzenie wspólnych kampanii informacyjnych i promocyjnych, w tym tworzenie wspólnych baz danych, portali, platform cyfrowych.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 4.1. Rozwój infrastruktury ICT

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	4.1. Rozwój infrastruktury ICT
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> stworzenie bazy dla wdrożenia nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Obecnie poziom zastosowań ICT w instytucjach i urzędach administracji województwa oraz przedsiębiorstwach znacząco odbiega od średniego poziomu regionów Unii Europejskiej. Doświadczenie regionów UE wskazuje jednoznacznie, iż dla zapewnienia sprawnego świadczenia przez administrację, w pełni transakcyjnych elektronicznych usług na rzecz odbiorców, musi nastąpić restrukturyzacja wewnętrznych procesów zarządzania w administracji publicznej w oparciu o ICT. Jednym z podstawowych warunków realizacji tego zadania jest stworzenie odpowiedniej infrastruktury telekomunikacyjnej.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 4.1 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka:</p>

		- Oś priorytetowa VIII Społeczeństwo informacyjne - zwiększenie innowacyjności gospodarki: Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion; Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”.	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Budowa, rozbudowa regionalnych/lokalnych bezpiecznych i szerokopasmowych sieci współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi/krajowymi. 2. Roboty budowlane dotyczące obiektów i infrastruktury technicznej niezbędnej dla tworzenia/unowocześniania sieci i systemów telekomunikacyjnych /informatycznych wraz z zakupem sprzętu i oprogramowania. 3. Budowa, rozbudowa oraz wyposażenie inwestycyjne centrów zarządzania sieciami regionalnymi/lokalnymi oraz regionalnego centrum danych. 4. Budowa, rozbudowa oraz wyposażenie inwestycyjne obiektów na rzecz tworzenia regionalnych ośrodków działających w zakresie społeczeństwa informacyjnego. 5. Adaptacja pomieszczeń i wyposażenie w celu utworzenia inkubatora ICT. 6. Projekty z zakresu wyposażenia inwestycyjnego, typu kamery, czujniki, inne urządzenia do monitorowania szerokiego zakresu zjawisk w połączeniu z projektami budowlanymi. 7. Zakupy inwestycyjne oraz roboty budowlane związane z tworzeniem publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP-ów). 8. Szkolenia z zakresu wykorzystania narzędzi ICT, jeśli są niezbędne i stanowią element realizacji projektów wymienionych w pkt. od 1 do 5.	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	10 - Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	10 - Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	10 - Poczta i telekomunikacja
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia. 2. Administracja rządowa. 3. Szkoły wyższe. 4. Jednostki naukowe. 5. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki. 6. Instytucje kultury. 7. Zakłady opieki zdrowotnej w publicznym systemie ochrony zdrowia. 8. Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej). 9. Organizacje pozarządowe. 10. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 11. Lokalni przedsiębiorcy telekomunikacyjni realizujący budowę lub rozbudowę regionalnych/lokalnych sieci szerokopasmowych na obszarach poza zainteresowaniem innych operatorów (obszary wykluczenia cyfrowego).
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	<p>Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.</p>
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		22 376 560 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		19 020 076 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		3 356 484 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	<p>Do 75%</p> <p>Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR</p>
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	<p>Do 50%</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa</p>
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	<p>100%</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 75% ze środków EFRR i 25% ze środków budżetu państwa</p>
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	25%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%

26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych ³⁷ W przypadku wystąpienia pomocy publicznej przy zastosowaniu instrumentu elastyczności, wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ³⁸
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu o którym mowa w wierszu 26 - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 4.2. Rozwój usług i aplikacji dla ludności

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej

³⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661.

³⁸ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	4.2. Rozwój usług i aplikacji dla ludności
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> stosowanie w usługach publicznych technologii informacyjnych i komunikacyjnych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Nowoczesne moduły informacyjne obok cech przekazywania informacji mogą służyć jako narzędzie wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami i ich przedstawicielami we władzach różnego szczebla oraz sprzyjać integracji i poprawie jakości życia mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Pozwoli to mieszkańcom na zaznajamianie się ze sprawami regionu w dowolnym czasie i z wykorzystaniem domowych komputerów lub Publicznych Punktów Dostępu do Internetu. W ramach działania wspierane będą projekty z zakresu rozwoju i tworzenia tematycznych modułów informacyjnych, tworzenia nowoczesnych platform e-usług w regionie oraz unifikacji systemów wymiany informacji oraz e-obiegu dokumentów. Priorytetowo będą traktowane projekty łączące wiele funkcji dla użytkowników. Kwalifikowane do wsparcia będą również projekty szkoleniowe, jeśli będą elementem lub uzupełnieniem projektu inwestycyjnego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 4.2 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej; Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej; Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych <p><u>Komplementarność Działania 4.2 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II Infrastruktura strefy B+R 2.3 Inwestycje związane z tworzeniem infrastruktury informatycznej nauki. - Oś priorytetowa VII Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji: 7.1. Społeczeństwo informacyjne - budowa elektronicznej administracji. - Oś priorytetowa VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki:

		<p>Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion</p> <p>Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa XIII: Infrastruktura szkolnictwa wyższego – infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla celów dydaktycznych w publicznych szkołach wyższych. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących; opracowanie założeń systemowych i narzędzi informatycznych wspomagających zarządzanie w administracji oraz nowoczesnych standardów obsługi klienta. - Oś priorytetowa IV Szkolnictwo wyższe i nauka. - Oś priorytetowa V Dobre rządzenie.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa i unowocześnianie zintegrowanych i/lub tematycznych systemów informacyjnych o oddziaływaniu lokalnym i ponadlokalnym przy wykorzystaniu narzędzi ICT, w tym budowa i rozwój dedykowanych portali tematycznych oraz platform e-usług np. z zakresu: nauki, zdrowia, turystyki, bezpieczeństwa obywateli, ochrony środowiska, kultury, administracji, gospodarki oraz unifikacji systemów wymiany informacji oraz e-obiegu dokumentów.</p> <p>2. Zakupy inwestycyjne oraz roboty budowlane umożliwiające świadczenie usług z wykorzystaniem narzędzi ICT (w tym, np.: zakup sprzętu i oprogramowania, dedykowanych infomatów).</p> <p>3. Budowa platform edukacyjnych ICT wspomagających system edukacji poprzez wykorzystanie nowoczesnych narzędzi nauczania oraz umożliwiających interaktywny kontakt szkoła-nauczyciel-uczeń-rodzice</p> <p>4. Szkolenia z zakresu wykorzystania narzędzi ICT, jeśli są niezbędne i stanowią element realizacji projektów wymienionych w pkt. 1, 2 i 3.</p> <p>Demarkacja wewnętrzna z Działaniem 3.3 Rozwój infrastruktury kultury oparta jest o cel projektu. W ramach Działania 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności wsparciem objęte zostaną projekty, których celem jest efektywne wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) obejmujące roboty oraz wyposażenie w środki i zasoby z zakresu treści cyfrowych udostępnianych on-line przez instytucje sektora publicznego (wymiana danych pomiędzy dziedzinowymi e-platformami, rejestrami elektronicznymi, urzędami, itp.).</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	

	a	Temat priorytetowy	11 - Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.) 13 - Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	11 - Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.) 13 - Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wypami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	17 - Administracja publiczna
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia. 2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną. 3. Administracja rządowa. 4. Szkoły wyższe. 5. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki. 6. Instytucje kultury. 7. Zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia. 8. Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej). 9. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 10. Organizacje pozarządowe. 11. Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo kujawsko-pomorskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny, Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, realizujące zadania na podstawie odrębnej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).
	B	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.

	B	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		26 851 873 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		22 824 092 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 027 781 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 75% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 50% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 75% ze środków EFRR i 25% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	25 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ³⁹ . W przypadku wystąpienia pomocy publicznej przy zastosowaniu instrumentu elastyczności, wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁴⁰
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu o którym mowa w wierszu 26 - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Dla projektów związanych z celami dydaktycznymi w publicznych szkołach wyższych poniżej 20 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki,

³⁹ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁴⁰ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

		Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	4.3. Rozwój komercyjnych e-usług
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel działania:</u> zwiększenie stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarce. <u>Uzasadnienie:</u> Szybki dostęp do informacji tematycznych oraz baz danych stwarza warunki rozwoju przedsiębiorczości co przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Koniecznym jest stworzenie warunków do rozwoju e-usług w różnych dziedzinach życia społecznego oraz gospodarczego.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<u>Komplementarność Działania 4.3 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u> - Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej; Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej; Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury

		<ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych. <p><u>Komplementarność Działania 4.3 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki: Działanie 8.1 Wsparcie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej, Działanie 8.2 Wsparcie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B; Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakup sprzętu i oprogramowania umożliwiające prowadzenie działalności gospodarczej za pomocą sieci. 2. Zakup sprzętu i oprogramowania umożliwiające zastosowanie TIK w przedsiębiorstwie. 3. Reorganizacja przedsiębiorstw tak by realizacja zadań pracowników wykonywana była poprzez wykorzystanie telepracy. Możliwość wykonywania pracy przez pracownika na rzecz pracodawcy poza miejscem pracy przy wykorzystaniu mediów elektronicznych – Internetu. 4. Tworzenie cyfrowych platform wymiany informacji wspierających rozwój gospodarczy firm z sektora MŚP. <p>Z wyłączeniem projektów MŚP polegających na wspólnych przedsięwzięciach technicznych i organizacyjnych, których efektem jest realizacja procesów biznesowych w formie elektronicznej obejmujących trzy lub więcej przedsiębiorstwa.</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu	Przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci	

	a	Typ beneficjentów	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa ⁴¹ mające siedzibę ⁴² i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko – pomorskiego, działające min. 12 miesięcy.
	B	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	B	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		24 614 216 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		15 216 061 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		2 685 187 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		6 712 968 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	70% - mikroprzedsiębiorstwa 60% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie przedsiębiorstwa
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	70% - mikroprzedsiębiorstwa 60% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie przedsiębiorstwa Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30% - mikro przedsiębiorstwa 40% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie przedsiębiorstwa
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	30% - mikro przedsiębiorstwa 40% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie przedsiębiorstwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w jednym z następujących rozporządzeń: rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania

⁴¹ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁴² Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

		regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁴³ . rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁴⁴ . W przypadku wystąpienia pomocy publicznej przy zastosowaniu instrumentu elastyczności wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁴⁵ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu o którym mowa w wierszu 26
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Maksymalna kwota wsparcia 500 tys. PLN
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

⁴³ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁴⁴ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

⁴⁵ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1318 z późn. zm.

2.5 Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw

Dz. 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu

Dz. 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw

Dz. 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska

Dz. 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii

Dz. 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów

Dz. 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celem osi priorytetowej jest wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego, w tym wzrost ich potencjału ekonomicznego, innowacyjnego, wzrost przedsiębiorczości oraz zwiększenie zatrudnienia.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Społeczeństwo regionu kujawsko-pomorskiego cechuje rozwinięta na tle kraju przedsiębiorczość. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw przyczynia się do rozwoju regionu zarówno jako czynnik łagodzący problemy na rynku pracy, jak również jako czynnik zwiększający potencjał ekonomiczny. Liczne małe i średnie przedsiębiorstwa regionu kujawsko-pomorskiego posiadają potencjał rozwojowy, który jest niewykorzystywany z powodu utrudnionego dostępu do kapitału. Na drodze rozwoju wielu przedsiębiorstw, pojawiają się także liczne problemy natury instytucjonalnej oraz finansowej.

Kluczowym wyzwaniem dla realizacji polityki spójności UE jest poprawa dostępu MŚP do kapitału poprzez finansowe instrumenty wsparcia oraz bezpośrednie wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw. Z punktu widzenia realizacji celów Strategii Lizbońskiej duże znaczenie ma również tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorstw wdrażających innowacje. Przedsiębiorstwa, zwłaszcza małe i średnie, bardzo często nie wykazują aktywności innowacyjnej, co wiąże się z niską świadomością i determinacją w dążeniu do wprowadzania innowacji w swojej działalności, a także ograniczonymi możliwościami korzystania ze słabo rozwiniętego systemu wdrażania innowacji. Istotne znaczenie ma wobec tego wzmocnienie ich pozycji konkurencyjnej poprzez wsparcie ukierunkowane na inwestycje, w tym polegające m.in. na komercjalizacji efektów prac badawczo-rozwojowych, a także na ciągłym unowocześnianiu oferty produktowej i usługowej.

Oprócz wsparcia w postaci bezpośrednich dotacji dla firm, istotną rolę odgrywać będą również pozadotacyjne instrumenty wsparcia MŚP. Rozwinięty system funduszy pożyczkowych i poręczeniowych umożliwi rozwój działalności firm, które mają trudności lub nie są w stanie uzyskać zewnętrznego finansowania ze źródeł komercyjnych. Ponadto proponuje się wsparcie wzmocnienia infrastruktury technicznej świadczenia usług przez instytucje otoczenia biznesu.

Duże znaczenie w regionie odgrywać będzie bezpośrednie wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych w istniejących przedsiębiorstwach w zakresie ich dostosowywania do wymogów ochrony środowiska i innych wymogów wynikających z regulacji wspólnotowych. Potencjał podmiotów B+RT, szczególnie uczelni, jest w województwie kujawsko-pomorskim relatywnie duży. Nie jest on jednak dostatecznie ukierunkowany na zastosowania gospodarcze. Działające w województwie MŚP w bardzo ograniczonym stopniu współpracują ze środowiskiem naukowo-badawczym, co nie sprzyja upowszechnianiu zaawansowanych technologii i pokonywaniu barier rozwojowych w zakresie innowacji. Należy więc stworzyć

warunki dla usprawnienia transferu wiedzy i doświadczeń ze sfery badań i rozwoju do przedsiębiorstw.

Wspieranie promocji produktów (wyrobów, usług, osiągnięć know-how), które mają szansę stać się markami regionu, sprzyjać będzie kreowaniu jego wizerunku jako obszaru oferującego nowoczesne, a zarazem unikalne towary i usługi, w którym rodzą się innowacyjne idee.

Dla zwiększenia atrakcyjności regionu kujawsko-pomorskiego w zakresie lokalizacji inwestycji oraz pobudzenia przedsiębiorczości w MSP wspierane będą przedsięwzięcia przygotowania terenów inwestycyjnych, w zakresie ich uzbrojenia w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz ich promocji.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel działania:</u> zapewnienie wysokiej jakości zróżnicowanych usług ułatwiających prowadzenie i rozwijanie działalności gospodarczej. <u>Uzasadnienie:</u> Istotnym czynnikiem decydującym o konkurencyjności firm są silne i sprawnie działające instytucje otoczenia biznesu. Są one jednym ze źródeł transferujących specjalistyczną wiedzę, których głównym zadaniem jest wspieranie przedsiębiorczości. Istotą ich działania

		powinno być stałe rozszerzanie oraz podnoszenie jakości świadczonych usług. Realizacja działania poprawi dostęp przedsiębiorców do wysokiej jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu. Oprócz wsparcia w postaci bezpośrednich dotacji dla firm istotną rolę odgrywać będą również pozadotacyjne instrumenty wspierania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Działanie polega na dokapitalizowaniu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, stanowiących alternatywne źródło finansowania w stosunku do istniejącej oferty bankowej. Rozwinięty system funduszy pożyczkowych i poręczeniowych umożliwi rozwój działalności firm, które mają trudności lub nie są w stanie uzyskać zewnętrznego finansowania ze źródeł komercyjnych.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.1. z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko -Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów; Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje. <p><u>Komplementarność Działania 5.1. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3. Kapitał dla innowacji Działanie 3.2. Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka; - Oś priorytetowa 5. Dyfuzja innowacji Działanie 5.2. Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących; - Oś priorytetowa 8: Regionalne kadry gospodarki.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty mające na celu poprawę jakości oraz dostępu do usług związanych z zaawansowanym wsparciem dla przedsiębiorstw obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z usługami świadczonymi przez IOB (w tym tworzenie inkubatorów przedsiębiorstw). 2. Projekty mające na celu poprawę jakości oraz dostępu do usług związanych z zaawansowanym wsparciem dla przedsiębiorstw obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z systemem współpracy sieciowej między IOB. 3. Powiększenie funduszu istniejących funduszy pożyczkowych oraz poręczeń kredytowych. 4. Wydatki na nabycie usług doradczych służących zwiększeniu zdolności do świadczenia usług dla przedsiębiorców. <p>Przy założeniu, że wsparcie jest skierowane na podniesienie i poprawę jakości świadczonych usług, a nie zwiększanie ilości obiektów infrastrukturalnych.</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
		05 - Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw

	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financingu (jeśli wystąpi)	05 - Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna 02 - Pomoc (pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje)
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wypami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz 02-rybołówstwo
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		
	a	Typy beneficjentów	<p>1. Do wsparcia kwalifikują się instytucje otoczenia biznesu, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzą działalność min. 12 miesięcy, zgodnie ze statutem (aktem równoważnym) nie działają w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają osiągnięty zysk na cele statutowe związane z tworzeniem korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, • posiadają siedzibę⁴⁶ i prowadzą działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. <p>2. Związki podmiotów opisanych w pkt 1, reprezentowane przez liderów.</p> <p>3. Do wsparcia na powiększenie funduszu kwalifikują się fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, jako osoby prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powołane przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia (w tym spółki prawa handlowego z udziałem jednostek samorządu terytorialnego), które uchwałą właściwego organu utworzyły wyodrębniony księgowo fundusz, • instytucje wspomagające tworzenie, prowadzenie i rozwój przedsiębiorstw, które utworzyły wyodrębniony księgowo fundusz, <p>które prowadzą działalność min. 12 miesięcy z zastrzeżeniem, iż o wsparcie mogą ubiegać się podmioty działające krócej niż 12 miesięcy, jednakże warunek prowadzenia działalności min. 12 miesięcy musi spełniać przynajmniej jeden z udziałowców danego funduszu pożyczkowego lub funduszu poręczeń kredytowych, prowadzący działalność w zakresie udzielania pożyczek lub poręczeń kredytowych; zgodnie ze statutem (aktem równoważnym) przeznaczają osiągnięty zysk na cele statutowe związane z tworzeniem korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości; posiadają siedzibę⁴⁷ i prowadzą działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p>

⁴⁶ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

⁴⁷ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa ⁴⁸ mające siedzibę ⁴⁹ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w przypadku projektów polegających na powiększeniu funduszu istniejących funduszy pożyczkowych i poręczeń kredytowych. Mikroprzedsiębiorstwa, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa ⁵⁰ mające siedzibę ⁵¹ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w przypadku pozostałych projektów.
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		51 502 195 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		43 776 866 euro
22.	Wkład środków publicznych krajowych na działanie		7 725 329 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 100% dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych na projekty polegające na powiększeniu funduszu. Do 50% dla pozostałych beneficjentów. Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%), jeśli dotyczy		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio 0% i 50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna		W przypadku projektów polegających na powiększeniu funduszu istniejących funduszy pożyczkowych i funduszy poręczeniowych wsparcie, co do zasady, nie podlega pomocy publicznej. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej na etapie udzielania pomocy MŚP, wsparcie będzie udzielane

⁴⁸ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁴⁹ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

⁵⁰ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁵¹ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

		<p>w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁵².</p> <p>W pozostałych typach projektów w przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁵³.</p>
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna</p> <p>- w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniach, o których mowa w wierszu 26.</p>
28.	Minimalna/maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna/maksymalna wartość wsparcia, (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	<p>Zaliczki, Refundacje</p> <p>Przekazanie dotacji na wniesienie wkładu do funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, funduszy gwarancyjnych i funduszy pożyczkowych, funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich oraz funduszy powierniczych, o których mowa w art. 44 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006</p>
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw

Podziałanie 5.2.1. Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi

⁵² Dz.U. Nr 105, poz. 874.

⁵³ Dz. U. Nr 85, poz. 719.

7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
11a	Numer i nazwa poddziałania	5.2.1 Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> zwiększenie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw⁵⁴ (w tym działających w branży turystycznej⁵⁵) poprzez ich unowocześnianie i zwiększanie efektywności ich działania.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Realizacja działania przyczyni się do poprawy oferty wytwórczej, produktowej, usługowej i technologicznej przedsiębiorstw. Zaspokajanie podstawowych potrzeb inwestycyjnych mikroprzedsiębiorstw pozwoli na stymulowanie rozwoju ekonomicznego i społecznego województwa kujawsko-pomorskiego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.2. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko –Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Działanie 3.2. <u>Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej;</u> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.3. <u>Rozwój komercyjnych e- usług;</u> - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.3. <u>Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska;</u> Działanie 5.6. <u>Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje;</u> - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2 <u>Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych ;</u> - Oś priorytetowa 7 <u>Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających ochrony – w zakresie mikroprzedsiębiorstw, których projekty ujęte są w Lokalnym Programie Rewitalizacji.</u> <p>W ramach RPO WK-P 2007-2013 nie przewiduje się inicjowania działalności gospodarczej (dotacje na rozpoczęcie).</p> <p><u>Komplementarność Działania 5.2. z innymi programami</u></p>

⁵⁴ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁵⁵ Przez działalność turystyczną rozumie się świadczenie przez przedsiębiorców usług turystycznych zgodnie z ustawą z 29.08.1997 r. o usługach turystycznych (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.)

		<p><u>operacyjnymi:</u> Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Działanie 3.4 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw. <p>Demarkacja z PROW: W RPO WK-P 2007-2013 wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) poza obszarami wiejskimi zdefiniowanymi w PROW – bez minimalnej wielkości wsparcia, każda działalność, b) wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013 w zakresie działalności wykraczających poza zakres PKD wskazanych w rozporządzeniu MRiRW – bez minimalnej wielkości wsparcia, c) wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013, dla projektów o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 300 tys. PLN. <p>W celu zapewnienia demarkacji z PROW dofinansowania nie uzyskają osoby podlegające ubezpieczeniu w KRUS. W celu uniknięcia podwójnego finansowania wsparcie inwestycyjne w ramach RPO nie będzie mogło być udzielone przed upływem ustalonego okresu karencji (2 lata) podmiotom, które rozpoczęły działalność gospodarczą uzyskując wsparcie EFS.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4: Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4. Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym, - Oś priorytetowa 6: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym Działanie 6.3 Promocja turystycznych walorów Polski; Działanie 6.4 Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013 (komponent regionalny): Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia (w tym doradztwo i dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej).</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Bezpośrednie inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa rozumiane jako projekty inwestycyjne zlokalizowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego⁵⁶ mające na celu zwiększenie zdolności wytwórczych, produkcyjnych, usługowych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowę istniejącego przedsiębiorstwa prowadzącą do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów / usług (w tym turystycznych), - dywersyfikację (zróżnicowanie) produkcji lub świadczenia usług przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów /

⁵⁶ Dla projektów, w ramach których nabywane są środki trwałe, które ze względu na swoją specyfikę nie są instalowane na stałe (np. specjalistyczne maszyny budowlane), a zatem nie jest możliwe określenie lokalizacji inwestycji, należy przyjąć, że decydująca jest siedziba/filia Wnioskodawcy – wówczas musi się ona znajdować na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

		<p>usług (w tym turystycznych),</p> <p>- działania mające na celu dokonywanie zasadniczych zmian procesu produkcyjnego lub zmianę w sposobie świadczenia usług, skutkujące wprowadzeniem na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług (w tym turystycznych)</p> <p>przy jednoczesnym utrzymaniu lub zwiększeniu zatrudnienia.</p> <p>Wyłączenia dla Poddziałania 5.2.1. Wsparciem w ramach Poddziałania 5.2.1. nie będą objęte mikroprzedsiębiorstwa realizujące projekty z branży uzdrowiskowej⁵⁷, dla których przewidziane jest osobne działanie (objęte wsparciem w ramach Działania 6.2.) – weryfikacja kwalifikowalności projektów na podstawie kodów PKD oraz zakresu rzeczowego projektu. Ze wsparcia wyłączone są projekty polegające na wdrażaniu ICT w mikroprzedsiębiorstwach (objęte wsparciem w ramach Działania 4.3.) – weryfikacja na podstawie zakresu rzeczowego projektu.</p> <p>Ze wsparcia wyłączone są również projekty mikroprzedsiębiorstw ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji (objęte wsparciem w ramach Osi priorytetowej 7).</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financing	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02-rybołówstwo, 04-w zakresie włókien syntetycznych, 07-w sektorze górnictwa węgla, hutnictwa żelaza i stali oraz 12-w zakresie budownictwa okrętowego
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania, (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy.
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Mikroprzedsiębiorstwa ⁵⁸ mające siedzibę ⁵⁹ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
	B	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy), (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		

⁵⁷ Przez działalność uzdrowiskową rozumie się działalność polegającą na świadczeniu leczenia uzdrowiskowego zgodnie z ustawą z 28.07.2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.),

⁵⁸ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁵⁹ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	B	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na poddziałanie ogółem		14 862 631 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na poddziałanie		8 598 745 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na poddziałanie		1 517 426 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		4 746 460 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 70% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	30%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w jednym z następujących rozporządzeń: - rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁶⁰ . - rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁶¹ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną lub pomocą de minimis termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniach, o których mowa w wierszu 26.
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)		Min. wartość projektu – 50 tys. PLN Max wartość projektu – 500 tys. PLN
29.	Minimalna/Maksymalna wartość wsparcia,		W przypadku projektów realizowanych przez

⁶⁰ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁶¹ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

	(jeśli dotyczy)	mikroprzedsiębiorstwa objęte interwencją PROW (Oś priorytetowa 3, Działanie 3.4.Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw) - wartość dofinansowania projektu wyższa niż 300 tys. PLN.
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Poddziałanie 5.2.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
11a	Numer i nazwa poddziałania	5.2.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel działania:</u> zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw ⁶² (w tym działających w branży turystycznej ⁶³) poprzez ich unowocześnianie oraz zwiększanie efektywności ich działania skutkujące wzrostem zatrudnienia. <u>Uzasadnienie:</u>

⁶² Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁶³ Przez działalność turystyczną rozumie się świadczenie przez przedsiębiorców usług turystycznych zgodnie z ustawą z 29.08.1997 r. o usługach turystycznych (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.)

		<p>Mając na uwadze liczbę przedsiębiorstw w regionie oraz ich wpływ na gospodarkę, wsparcie tego sektora jest bardzo pożądane z punktu widzenia rozwoju województwa. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw przyczynia się do rozwoju regionu zarówno jako czynnik łagodzący problemy na rynku pracy, jak również jako czynnik zwiększający potencjał ekonomiczny. Poprawa sytuacji przedsiębiorstw, głównie małych i średnich znacząco wpłynie na konkurencyjność całego regionu.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.2. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Działanie 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej; - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług; - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska, Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje; - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych – w zakresie przedsiębiorstw realizujących projekty z branży uzdrowiskowej i turystycznej; - Oś priorytetowa 7 Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających ochrony – w zakresie przedsiębiorstw, których projekty ujęte są w Lokalnym Programie Rewitalizacji. <p><u>Komplementarność Działania 5.2. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Działanie 3.4 Tworzenie i rozwój mikro przedsiębiorstw. <p>Demarkacja z PROW: W RPO WK-P 2007-2013 wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw:</p> <ol style="list-style-type: none"> poza obszarami wiejskimi zdefiniowanymi w PROW – bez minimalnej wielkości wsparcia, każda działalność, wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013 w zakresie działalności wykraczających poza zakres PKD wskazanych w rozporządzeniu MRiRW – bez minimalnej wielkości wsparcia, wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013, dla projektów o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 300 tys. PLN. <p>W celu zapewnienia demarkacji z PROW dofinansowania nie uzyskają osoby podlegające ubezpieczeniu w KRUS. W celu uniknięcia podwójnego finansowania wsparcie inwestycyjne w ramach RPO nie będzie mogło być udzielone przed upływem ustalonego okresu karencji (2 lata) podmiotom, które rozpoczęły działalność</p>

		<p>gospodarczą uzyskując wsparcie EFS.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4: Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4. Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym, - Oś priorytetowa 6: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym Działanie 6.3 Promocja turystycznych walorów Polski; Działanie 6.4 Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007–2013 (komponent regionalny): Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia (w tym doradztwo i dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej).</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Bezpośrednie inwestycje w przedsiębiorstwa rozumiane jako projekty inwestycyjne zlokalizowane na terenie województwa kujawsko – pomorskiego⁶⁴ mające na celu zwiększenie zdolności wytwórczych, produkcyjnych, usługowych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowę istniejącego przedsiębiorstwa prowadzącą do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów / usług (w tym turystycznych), - dywersyfikację (zróżnicowanie) produkcji lub świadczenia usług przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów / usług (w tym turystycznych), - działania mające na celu dokonywanie zasadniczych zmian procesu produkcyjnego lub zmianę w sposobie świadczenia usług skutkujące wprowadzeniem na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług (w tym turystycznych) <p>przy jednoczesnym zwiększeniu zatrudnienia.</p> <p>Wyłączenia dla Podziałania 5.2.2.</p> <p>Wsparciem w ramach Poddziałania 5.2.2. nie będą objęte przedsiębiorstwa realizujące projekty z branży uzdrowiskowej⁶⁵, dla których przewidziane jest osobne działanie (objęte wsparciem w ramach Działania 6.2.) – weryfikacja kwalifikowalności projektów na podstawie kodów PKD oraz zakresu rzeczowego projektu.</p> <p>Ze wsparcia wyłączone są projekty polegające na wdrażaniu ICT w przedsiębiorstwach (objęte wsparciem w ramach Działania 4.3.) – weryfikacja na podstawie zakresu rzeczowego projektu.</p> <p>Ze wsparcia wyłączone są również projekty przedsiębiorstw ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji (objęte wsparciem w ramach Osi priorytetowej 7).</p>

⁶⁴ Dla projektów, w ramach których nabywane są środki trwałe, które ze względu na swoją specyfikę nie są instalowane na stałe (np. specjalistyczne maszyny budowlane), a zatem nie jest możliwe określenie lokalizacji inwestycji, należy przyjąć, że decydująca jest siedziba/filia Wnioskodawcy – wówczas musi się ona znajdować na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

⁶⁵ Przez działalność uzdrowiskową rozumie się działalność polegającą na świadczeniu leczenia uzdrowiskowego zgodnie z ustawą z 28.07.2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.).

		W ramach działania 5.2.2. nie będą objęte wsparciem zakłady opieki zdrowotnej dla których organem założycielskim jest jst, bądź spółka prawa handlowego w której jst posiadają udziały. Dla tego typu wnioskodawców przewidziane jest Działanie 3.2.	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financing	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02-rybołówstwo, 04-w zakresie włókien syntetycznych, 07-w sektorze górnictwa węgla, hutnictwa żelaza i stali oraz 12-w zakresie budownictwa okrętowego
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania, (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Przedsiębiorstwa mające siedzibę ⁶⁶ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, działające min. 12 miesięcy.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy), (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na poddziałanie ogółem		131 740 987 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na poddziałanie		76 218 483 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na poddziałanie		13 450 321 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na poddziałanie		42 072 183 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% - mikroprzedsiębiorstwa Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR

⁶⁶ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 70% - mikroprzedsiębiorstwa Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio: 30 % 40 % 50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Odpowiednio: 30 % 40 % 50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w jednym z następujących rozporządzeń: - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁶⁷ . - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁶⁸ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną lub pomocą de minimis termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniach, o których mowa w wierszu 26.
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)		Dla mikroprzedsiębiorstw: min. wartość projektu – powyżej 500 tys. PLN Dla małych i średnich: - min wartość projektu – 100 tys. PLN Dla dużych przedsiębiorstw: - min wartość projektu – 500 tys. PLN. Maksymalna wartość projektu poniżej 8 mln PLN. W przypadku bezpośredniego wsparcia dla dużych przedsiębiorstw rozmiar inwestycji poniżej 2 mln Euro, a efektem musi być jasna i znacząca korzyść dla regionu (regionalny charakter przedsięwzięcia - inwestycja będąca przedmiotem projektu musi oddziaływać pozytywnie na gospodarkę w skali regionalnej, poprzez generowanie efektów zewnętrznych (np. poprzez wprowadzanie zaawansowanych technologii, jak również poprzez wniesienie wkładu w szkolenia pracowników; regionalny charakter przedsięwzięcia może wnieść skuteczny wkład do regionalnego rozwoju także poprzez m.in. zainteresowanie innego przedsiębiorcę regionem) lub/i znaczący wkład w regionalny rynek pracy (dotarcie do geograficznie szerszego rynku pracy, a nie tylko w ramach lokalnego rynku pracy, a więc znaczący wkład w tworzenie miejsc

⁶⁷ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁶⁸ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

		i redukcję bezrobocia)).
29.	Minimalna/Maksymalna wartość wsparcia, (jeśli dotyczy)	W przypadku projektów realizowanych przez mikroprzedsiębiorstwa na terenie objętym interwencją PROW (Oś priorytetowa 3, Działanie 3.4. – Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw) - wartość dofinansowania projektu wyższa niż 300 tys. PLN.
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy.

Działanie 5.3. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca, (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca, (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	5.3. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel działania:</u> dostosowanie istniejących przedsiębiorstw do norm ochrony środowiska i innych wymogów wynikających z regulacji krajowych i wspólnotowych. <u>Uzasadnienie:</u> Wdrożenie działania pozwoli ograniczyć niepożądane oddziaływania przedsiębiorstw na środowisko, ograniczyć energochłonność i materiałochłonność procesów produkcyjnych, a także zredukować ilości wytwarzanych odpadów.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i	Komplementarność Działania 5.3. z innymi osiami

	priorytetami	<p><u>Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2 Zachowanie i racjonalne użytkowania środowiska; - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług; - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw.; - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych. <p><u>Komplementarność Działania 5.3. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa IV: Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska (przewiduje wsparcie dużych przedsiębiorstw). <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 1 Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej. W ramach tej osi będzie możliwe finansowanie zakupu lub instalacji urządzeń służących poprawie ochrony środowiska. Beneficjentami będą osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, które: - wykonują działalność w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych; - działają jako przedsiębiorcy wykonujący działalność jako małe lub średnie przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 750 pracowników, lub przedsiębiorstwo, którego obrót nie przekracza równowartości w PLN 200 mln euro. <p>Maksymalna wysokość pomocy, przyznana w okresie realizacji PROW jednemu beneficjentowi będzie wynosiła 20 mln PLN.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektorów Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2. Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury, Działanie 2.5 Inwestycje w przetwórstwo i obrót, Operacja 2 Modernizacja zakładów przetwórstwa rybnego dla poprawy warunków, Operacja 3 Budowa nowych i modernizacja istniejących placówek wprowadzających do obrotu produkty rybne pochodzące głównie z morskich wyładunków lokalnych lub z lokalnej akwakultury.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zastosowanie nowych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych w produkcji i świadczeniu usług prowadzących do zmniejszenia oddziaływania na środowisko oraz do poprawy produktywności i efektywności. 2. Budowa, rozbudowa lub przebudowa instalacji i urządzeń sprzyjających oszczędności surowców i energii oraz ograniczaniu emisji szkodliwych substancji do środowisk. 3. Zastosowanie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem.

		4. Wdrożenie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom. Wdrażanie wydajnych systemów zarządzania środowiskiem oraz wdrażanie i stosowanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska nie może dotyczyć przedsiębiorstw, dla których minęły okresy dostosowawcze w zakresie wdrożenia i zgodności z unijnymi dyrektywami.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financingu)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania, (jeśli dotyczy)	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
18.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów

⁶⁹ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁷⁰ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działania ogółem		8 364 066 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		4 739 638 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		836 407 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		2 788 022 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie przedsiębiorstwa Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie przedsiębiorstwa Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio: 40% i 50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Odpowiednio: 40% i 50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w jednym z następujących rozporządzeń: - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁷¹ . - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁷² .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną lub pomocą de minimis termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniach, o których mowa w wierszu 26.

⁷¹ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁷² Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

28.	Minimalna /maksymalna wartość projektu	Maksymalna wartość projektu poniżej 8 mln PLN.
29.	Minimalna/maksymalna kwota wsparcia	Nie dotyczy.
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> wykorzystanie potencjału nauki i jednostek B+RT dla wzrostu konkurencyjności regionu.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Potencjał nauki i jednostek B+RT, szczególnie uczelni, jest w województwie kujawsko-pomorskim relatywnie duży, jednakże nie jest on dostatecznie ukierunkowany na zastosowania w gospodarce. Należy więc stworzyć warunki dla usprawnienia transferu wiedzy i doświadczeń ze sfery badań i rozwoju do przedsiębiorstw. Pomoże to wpłynąć na wzrost efektywności współpracy świata nauki z przedsiębiorstwami.</p>

13.	Komplementarność z innymi działaniami priorytetami		<p><u>Komplementarność Działania 5.4. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej; 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej. - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw. <p><u>Komplementarność Działania 5.4. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2: Infrastruktura sfery B+R Działanie 2.1. Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym oraz inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki; - Oś priorytetowa 4: Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4. Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym.
14.	Przykładowe rodzaje projektów		<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty mające na celu transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z tworzeniem i rozwojem powiązań kooperacyjnych realizowane w ramach współpracy przedsiębiorstw oraz instytucji B+RT. 2. Projekty obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z tworzeniem i funkcjonowaniem struktur wsparcia na rzecz inkubacji i rozwoju naukowo-technologicznego, w tym inkubatory przedsiębiorczości tworzone przy udziale jednostek naukowo-badawczych, parki przemysłowe, itp. 3. Projekty mające na celu wsparcie na rzecz B+RT w przedsiębiorstwach, obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z badaniami stosowanymi i pracami rozwojowymi. 4. Projekty mające na celu rozwój przedsiębiorstw obejmujące wyposażenie w środki i zasoby niezbędne do inkubacji przedsiębiorstw innowacyjnych, w tym przekształcanie przedsiębiorstw w centra badawczo rozwojowe. 5. Wsparcie wdrożeń wyników prac B+RT lub zakupu i wdrożeń wyników prac B+RT (w tym opracowanie wynalazków, wzorów przemysłowych i wzorów użytkowych) przez przedsiębiorców. 6. Doradztwo mające na celu podniesienie poziomu transferu technologii z nauki do gospodarki, tylko w powiązaniu z projektami, o których mowa w pkt. 1 – 5.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	<p>03 - Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopolami, itp.)</p> <p>04 - Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)</p> <p>07 - Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio</p>

			związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstw, itp.) 08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa.
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-finansingu	03 - Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopolami, itp.) 04 - Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych) 07 - Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstw, itp.) 08 - inne inwestycje w Przedsiębiorstwa.
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-finansingu		EFRR koncentruje się na usługach doradczych oraz na wsparciu dla otoczenia przyjaznego dla biznesu. EFRR nie wspiera usług doradczych i szkoleń związanych z organizacją pracy i rozwojem kadr w firmach.
18.	Beneficjenci		
	a	Typy beneficjentów	1. Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne. 2. Jednostki sfery B+RT. 3. Sieci naukowe i konsorcja naukowo-przemysłowe (w tym CZT ⁷³ i CD ⁷⁴). 4. Instytucje Otoczenia Biznesu o charakterze non profit działające w sferze współpracy gospodarki i nauki (np. klastry, parki technologiczne). 5. Przedsiębiorcy mający siedzibę ⁷⁵ i działający na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, funkcjonujący min 12 m-cy. 6. Jednostki samorządu terytorialnego.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy, jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru

⁷³ **Centrum Zaawansowanych Technologii** (CZT) jest to konsorcjum naukowe składające się z jednostek naukowych prowadzących badania naukowe o uznanym poziomie światowym oraz innych podmiotów działających na rzecz badań naukowych i prac rozwojowych, innowacji i wdrożeń. CZT prowadzi ponadto, na podstawie umowy, działalność o charakterze interdyscyplinarnym, służącą opracowaniu, wdrażaniu i komercjalizacji nowych technologii związanych z dziedzinami nauki uznanymi za szczególnie ważne dla gospodarki w założeniach polityki naukowej i innowacyjnej państwa.

⁷⁴ **Centrum Doskonałości** (CD) to jednostki naukowe bądź struktury organizacyjne prowadzące badania naukowe i rozwijające nowoczesne technologie na najwyższym światowym poziomie. Skupiają zespoły uczonych o wybitnych osiągnięciach badawczych, którzy współpracują w zakresie wspólnych tematów, prowadzą wspólne projekty badawcze i technologiczne, podejmują bliską współpracę z przemysłem oraz prowadzą działalność szkoleniową i edukacyjną.

⁷⁵ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

		o dofinansowanie	oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		113 001 631 euro
21.	Wkład ze środków unijnych		76 650 908 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		13 526 631 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		22 824 092 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)⁷⁶		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% - mikroprzedsiębiorstwa Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa Do 70% - pozostali beneficjenci Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 70% - mikroprzedsiębiorstwa Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio: 30% , 40% i 50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Odpowiednio: 30% , 40% i 50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w jednym z następujących rozporządzeń: - - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁷⁷ - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁷⁸ - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz

⁷⁶ W przypadku realizowania przedsięwzięć w partnerstwie maksymalny poziom intensywności pomocy publicznej uzależniony jest od wielkości firm uczestniczących w partnerstwie i ustalany jest na poziomie maksymalnego dopuszczalnego wsparcia wynikającego ze statusu największej z nich.

⁷⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661.

⁷⁸ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

		<p><i>małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych</i>⁷⁹</p> <p>- rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10. 2007 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych⁸⁰.</p> <p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej przy zastosowaniu instrumentu elastyczności, wsparcie będzie udzielane zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10. 2007 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych.⁸¹</p>
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna</p> <p>- w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniach, o których mowa w wierszu 26.</p>
28.	Minimalna/maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)	<p>Infrastruktura B+RT o wartości projektu poniżej 4 mln PLN (nie dotyczy projektów wpisanych na listę indykatywną).</p> <p>Projekty parków naukowo-technologicznych poniżej 40 mln PLN (nie dotyczy projektów wpisanych na listę indykatywną).</p> <p>Projekty celowe o wartości projektu poniżej 400 tys. PLN.</p> <p>Wsparcie zakupu środków trwałych niezbędnych do prowadzenia prac B+RT – wartość projektu poniżej 400 tys. PLN.</p>
29.	Minimalna/maksymalna kwota wsparcia, (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financing (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów⁸²

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego

⁷⁹ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1398 z późn. zm.

⁸⁰ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

⁸¹ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

⁸² Przez **produkt markowy** należy rozumieć produkt lub usługę markową dla których powszechnie znany znak towarowy jest sposobem odróżnienia ich od innych podobnych produktów lub usług markowych oraz gwarancją ich niezmiennie wysokiej jakości.

5.	Instytucja Pośrednicząca	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	5.5. Promocja i rozwój markowych produktów
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> wzmocnienie pozycji województwa kujawsko-pomorskiego jako obszaru atrakcyjnego gospodarczo, turystycznie i kulturowo poprzez utrwalanie jego marki za pomocą aktywnego wsparcia podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Utrwalanie marki regionu na obszarze rynku europejskiego, intensyfikacja międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw, a tym samym kreowanie korzystnego wizerunku regionu na gospodarczej mapie Europy.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Obecność regionu w Jednolitym Rynku Europejskim umożliwia szerokie i bezpośrednie kontakty gospodarcze przedsiębiorstw, ale także wymusza podnoszenie jakości ich aktywności, poprawę ich konkurencyjności na tym rynku. Wspieranie promocji produktów (wyrobów, usług, osiągnięć know - how), które mają szansę stać się markami regionu, sprzyjać będzie kreowaniu jego wizerunku jako obszaru oferującego nowoczesne, a zarazem unikalne towary i usługi, w którym rodzą się innowacyjne idee.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.5. z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu; Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw. - Komplementarność Działania 5.5. z innymi programami operacyjnymi : - Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007–2013: - Oś Priorytetowa 6: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym (obejmuje kompleksowy pakiet usług dla MSP planujących rozpoczęcie bądź poszerzenie działalności eksportowej lub sprzedaży na JRE).

14.	Przykładowe rodzaje projektów		1.Realizacja projektów mających za zadanie wsparcie promocji produktów regionalnych i lokalnych. 2.Dofinansowanie kosztów przygotowania i prezentacji oferty handlowej i promocyjnej w tym udział w targach i wystawach poza granicami kraju lub krajowych o charakterze międzynarodowym (jako wystawca); 3.Dofinansowanie kosztów przygotowania oferty i realizacji działań promocyjnych w zakresie produktu markowego 4.Dofinansowanie kosztów udziału w zagranicznych lub krajowych o charakterze międzynarodowym imprezach targowo-wystawienniczych. 5.Dofinansowanie kosztów udziału w wyjazdowych misjach gospodarczych poza granice kraju (jako uczestnik). 6.Dofinansowanie kosztów tworzenia i rozwoju sieci współpracy pomiędzy grupami docelowymi
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financingu	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01 - rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02 - rybołówstwo, 04 - w zakresie włókien syntetycznych, 07 - w sektorze górnictwa węgla, hutnictwa żelaza i stali oraz 12 - w zakresie budownictwa okrętowego
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typy beneficjentów	1.Jednostki samorządu terytorialnego

	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy, jeśli dotyczy)	<p>1. Mające siedzibę⁸³ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa⁸⁴, funkcjonujące min. 12 miesięcy z wyłączeniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedsiębiorstw wymienionych w art. 35 ust. 3 pkt b rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFR) oraz - przedsiębiorstw objętych rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia obszarów wiejskich przez Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). <p>2. Grupy przedsiębiorców, grupy kooperacyjne (składające się z wymienionych powyżej przedsiębiorstw).</p> <p>3. Instytucje otoczenia biznesu, w tym działające w imieniu grup kooperacyjnych.</p> <p>4. Organizacje pozarządowe, w tym Lokalne Grupy Działania.</p>
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		12 079 113 euro
21.	Wkład ze środków unijnych		8 556 038 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		1 509 889 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		2 013 186 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	<p>Do 100% - Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego (wyłącznie w przypadku projektu realizowanego na rzecz grup docelowych bezpośrednio korzystających z pomocy wskazanych w pkt. 18.b)</p> <p>Do 85% - pozostali beneficjenci</p> <p>Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR</p>
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	<p>Do 100% - Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego (wyłącznie w przypadku projektu realizowanego na rzecz grup docelowych bezpośrednio korzystających z pomocy wskazanych w pkt. 18.b)</p> <p>Do 85% - pozostali beneficjenci</p>
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy

⁸³ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

⁸⁴ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	15%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	15%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		<u>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 02.10.2007r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych⁸⁵.</u>
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis kwalifikowalność wydatków rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku, w którym złożono wniosek o dofinansowanie
28.	Minimalna/maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna/maksymalna kwota wsparcia, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financing (%)		Nie dotyczy

Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów

⁸⁵ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel działania:</u> poprawa atrakcyjności lokalizacyjnej regionu dla wzrostu poziomu inwestycji, w tym inwestycji zagranicznych. <u>Uzasadnienie:</u> Działanie przyczyni się do znacznej poprawy atrakcyjności inwestycyjnej województwa kujawsko-pomorskiego, a tym samym jego rozwoju gospodarczego.
13.	Komplementarność z innymi działaniami priorytetami	<u>Komplementarność Działania 5.6. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u> - Oś priorytetowa 1 Działanie 1.1. Infrastruktura drogowa; - Oś priorytetowa 2 Działanie 2.1. Rozwój infrastruktury wodno – ściekowej; Działanie 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku; - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw; Działanie 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska; - Oś priorytetowa 7 Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno – gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych. <u>Komplementarność Działania 5.6. z innymi programami operacyjnymi :</u> Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007–2013: - Oś Priorytetowa 6: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym (wsparcie rozwoju sieci centrów obsługi inwestorów i powstawania nowych terenów inwestycyjnych); Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007–2013: - Oś priorytetowa 4: Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska, wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Inwestycje polegające na uzupełnieniu brakujących elementów uzbrojenia technicznego terenów inwestycyjnych dla poprawy ich atrakcyjności lokalizacyjnej. 2. Wsparcie kompleksowego uzbrojenia terenu ⁸⁶ jako inwestycyjny. W ramach uzupełnienia realizowanych przedsięwzięć przewiduje się budowę, rozbudowę, przebudowę dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.

⁸⁶ Projekty kompleksowego uzbrojenia terenu, przeznaczonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod inwestycje lub ujętego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z wyłączeniem terenów pod inwestycje mieszkaniowe - uzbrojenie związane z dostarczeniem podstawowych mediów: kanalizacji, wodociągu, instalacji energetycznych oraz dróg.

15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	08 - inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-finansingu	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02-rybołówstwo, 04-w zakresie włókien syntetycznych, 07-w sektorze górnictwa węgla, hutnictwa żelaza i stali oraz 12-w zakresie budownictwa okrętowego
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-finansingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typy beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Osoby prawne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego (w tym spółki prawa handlowego, w których udziały posiadają jednostki samorządu terytorialnego). 4. Instytucje otoczenia biznesu o charakterze non-profit świadczące usługi dla przedsiębiorców.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy, jeśli dotyczy)	Przedsiębiorstwa
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		39 382 746 euro
21.	Wkład ze środków unijnych		33 475 334 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		5 907 412 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 60% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR

	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 50% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	40%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁸⁷ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa wierszu 26.
28.	Minimalna/maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna/maksymalna kwota wsparcia, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financing (%)		Nie dotyczy

2.6 Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki

Dz. 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze

Dz. 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celami osi priorytetowej są:

- ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego,
- promowanie walorów przyrodniczych obejmujących zadania związane z ochroną, rewaloryzacją oraz udostępnianiem obszarów chronionych (z tytułu ustawy o ochronie przyrody);
- wzrost znaczenia turystyki jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego województwa poprzez lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego;
- rozwój infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej szczególnie na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych i bogatych zasobach naturalnych;
- wzbogacenie oferty usług turystycznych i poprawa ich jakości, rozwój nowych, zrównoważonych form turystyki;
- wsparcie w zakresie promocji i informacji turystycznej ukierunkowane na kreowanie regionalnych produktów turystycznych.

⁸⁷ Dz. U. Nr 85, poz. 719.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Jednym z najważniejszych czynników konkurencyjności województwa kujawsko-pomorskiego, które wyróżnia je na tle pozostałych regionów, jest duże zróżnicowanie i wyjątkowe bogactwo środowiska przyrodniczego oraz kulturowego. Czynniki te decydują m.in. o wielkości potencjału turystycznego i mają kluczowe znaczenie dla atrakcyjności województwa. Województwo kujawsko-pomorskie posiadające wysokie zasoby i walory środowiska przyrodniczego oraz bogate zasoby kultury materialnej jest regionem, którego atrakcyjność turystyczna nie jest w pełni wyeksponowana i wykorzystywana jako czynnik rozwoju, także w wymiarze międzynarodowym. W ramach osi priorytetowej wspierane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na efektywniejsze wykorzystanie zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, na wzbogacenie i zróżnicowanie oferty i podwyższenie jakości usług turystycznych. Wsparcie w ramach osi priorytetowej dotyczyć będzie zarówno projektów w ramach infrastruktury służącej nieodpłatnie ogółowi społeczeństwa, jak i projektów sektora gospodarki turystycznej.

W ramach osi priorytetowej wspierany będzie rozwój infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej. Zakłada się wspieranie projektów dotyczących wyposażenia terenów, o walorach środowiska przyrodniczego atrakcyjnych dla wypoczynku i turystyki, w odpowiednią infrastrukturę wzmacniającą ich użyteczność dla tego celu, umożliwiającą ich wykorzystanie przez różne formy turystyki specjalistycznej. Wspierane będą przedsięwzięcia zagospodarowania infrastrukturalnego obszarów zalesionych, zwłaszcza podmiejskich, udostępniających je dla wędrówek pieszych, turystyki rowerowej i turystów zmotoryzowanych. Na obszarach pojeziernych wspierane będzie zagospodarowanie dla wypoczynku związanego z użytkowaniem jezior i rzek, projekty budowy i modernizacji infrastruktury przybrzeżnej ogólnie dostępnych ośrodków wypoczynkowych.

Województwo kujawsko-pomorskie dysponuje znacznymi zasobami, ma ugruntowaną tradycję i markę usług uzdrowiskowych. Oferta tych usług może być wydatnie zwiększona. W ramach osi 6 wspierany będzie rozwój ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowiskowej, modernizacja i rozwój bazy, zwiększenie zakresu świadczonych usług zdrowotnych oraz rozszerzenie profilu działalności zwiększających atrakcyjność i ofertę obecnie czynnych uzdrowisk: Ciechocinka, Inowrocławia i Wienia Zdroju oraz zapoczątkowującego funkcje uzdrowiskowe w Maruszy pod Grudziądem. Na wsparcie mogą liczyć inicjatywy rozwijania funkcji uzdrowiskowych w innych miejscowościach regionu, o ile dysponują odpowiednimi zasobami naturalnymi.

W ramach osi priorytetowej wspierany będzie rozwój usług turystycznych. Wsparcie uzyskają projekty inwestycyjne podmiotów sektora szeroko rozumianych usług turystycznych: noclegowych, gastronomicznych, handlowych, rekreacyjno-sportowych, rozrywkowych, informacyjno-recepcyjnych i innych. Wsparcie może uzyskać również infrastruktura związana z żeglugą, umożliwiającą wykorzystanie szczególnie Noteci, Brdy i Wisły dla rozwoju turystyki wodnej.

Projekty z zakresu turystyki realizowane na obszarach wiejskich będą związane z tworzeniem alternatywnych źródeł zatrudnienia. Wspierany będzie rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej.

Wspierane będzie przygotowanie i promocja produktów turystycznych, w szczególności eksponujących oryginalność i unikalność oferty turystycznej regionu. Należy ich upatrywać w ofercie dla turystyki uzdrowiskowej oraz form turystyki wykorzystującej specyficzne zasoby i walory środowiska przyrodniczego. Istotnym uzupełnieniem tych przedsięwzięć powinna być budowa spójnego systemu informacji turystycznej dla skutecznej promocji produktów turystycznych. Przyczyni się to do rozwoju konkurencyjnej gospodarki

turystycznej, tworzenia miejsc pracy i kreowania wizerunku atrakcyjnego regionu.

Wsparcie rozwoju usług turystycznych i uzdrowiskowych skierowanych na wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego, na podniesienie jakości usług, będzie warunkowane tworzeniem nowych stałych miejsc pracy.

Projekty związane z turystyką, które uzyskają wsparcie w ramach tej osi priorytetowej, będą musiały zaowocować wyraźnymi efektami gospodarczymi. Należy nadać priorytet tym projektom, które przyciągną przede wszystkim turystów spoza regionu i wkomponują się w szersze ramy planu rozwoju turystyki dla regionu.

W ramach osi priorytetowej wspierane będą również projekty współpracy międzynarodowej w zakresie tworzenia sieci współpracy międzyregionalnej, wymiany doświadczeń, prowadzenie wspólnych kampanii informacyjnych i promocyjnych, np.: tworzenie wspólnych baz danych, portali, platform cyfrowych, w tym działania przewidziane w ramach Inicjatywy Komisji „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” przyjętej Komunikatem Komisji Wspólnot Europejskich nr KOM(2006)675 w dniu 8 listopada 2006 roku.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	6. Wsparcie rozwoju turystyki
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich.
11.	Numer i nazwa działania	6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie walorów przyrodniczych - ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego. <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Województwo na tle pozostałych regionów wyróżnia się różnorodnością i bogactwem walorów środowiska przyrodniczego. Promocja tych walorów odbywać się będzie poprzez udostępnienie obszarów chronionych (z tytułu ustawy o ochronie przyrody) i tym samym umożliwienie ludności bezpośredniego obcowania z naturą w celu rozpropagowania idei ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Możliwe to będzie m.in. poprzez działania związane z ochroną oraz rewaloryzacją obszarów chronionych w zakresie infrastruktury towarzyszącej turystyce kwalifikowanej.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 6.1 z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 1 – Działanie 1.1 Infrastruktura drogowa - Oś priorytetowa 3 – Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury <p><u>Komplementarność Działania 6.1 z innymi programami</u></p>

		<p><u>operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 3: „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, Działanie: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”; Działanie: „Odnowa i rozwój wsi”; <p>W ramach PROW pomoc może być przyznana na projekty realizowane w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo - miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo - miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. <p>Na poziomie IZ RPO dokonywana będzie weryfikacja czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia / nie została z nim zawarta umowa o dofinansowanie projektu w ramach PROW.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 4. LEADER Działanie: „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. <p>Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 4. „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa”. <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VI „Polska gospodarka na rynku międzynarodowym”, Działanie 6.3 „Promocja turystycznych walorów Polski”; Działanie 6.4 „Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym”.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu ochrony, rewaloryzacji i udostępniania obszarów chronionych obejmujące budowę, rozbudowę lub modernizację infrastruktury kierującej ruch turystyczny w wyznaczone miejsca na obszarach cennych przyrodniczo m.in.: szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, szlaki piesze, punkty rekreacyjne wzdłuż szlaków, ścieżki dydaktyczne, pomosty komunikacyjne, platformy widokowe, wieże obserwacyjne, parkingi przy atrakcjach i obiektach turystycznych. 2. Wykonanie i przebudowa schronów kajakowych i rowerowych. 3. Stworzenie punktów widokowych. <p>W ramach RPO WK-P na obszarach objętych PROW wsparcie uzyskują małe projekty infrastrukturalne (w przypadku, gdy beneficjentem jest gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, Kościół lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego):</p> <ul style="list-style-type: none"> - o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN, - o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys.

		PLN - tylko w przypadku, gdy beneficjent nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW). W ramach RPO WK-P (na obszarach nie objętych PROW) – bez dolnej granicy wartości projektu.	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	55 - Promowanie walorów przyrodniczych 56 - Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. PGL Lasy Państwowe i działające w ich imieniu jednostki organizacyjne. 4. Parki krajobrazowe. 5. Organizacje pozarządowe. 6. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne związków wyznaniowych.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		13 088 347 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		11 125 095 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		1 963 252 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 60% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR

	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	40 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		W ramach RPO WK-P na obszarach objętych PROW wsparcie uzyskują małe projekty infrastrukturalne (w przypadku, gdy beneficjentem jest Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, Kościół lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego): - o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN, - o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys. PLN - tylko w przypadku gdy beneficjent nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW). W ramach RPO WK-P (na obszarach nie objętych PROW) – bez dolnej granicy wartości projektu.
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	6. Wsparcie rozwoju turystyki
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski

9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost znaczenia usług turystycznych (turystyki kwalifikowanej, agroturystyki, ekoturystyki, turystyki wypoczynkowej - uzdrowiskowej, kulturowej i biznesowej) jako czynnika stymulującego rozwój społeczno-gospodarczy województwa kujawsko - pomorskiego, - wsparcie inwestycji niezbędnych do właściwego i zrównoważonego rozwoju infrastruktury służącej rozwojowi specyficznych form turystyki oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego, - wsparcie w zakresie promocji i informacji turystycznej oraz produktów turystycznych, głównie markowych, ukierunkowanych na wykreowanie i promocję oryginalnych i unikalnych regionalnych produktów turystycznych. <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Warunkiem efektywnego wykorzystania potencjału turystycznego regionu są inwestycje w infrastrukturę turystyczną i uzdrowiskową. Zamierzone działania poprawią dostępność turystyczną regionu, podwyższą jakość usług turystycznych i pozwolą jednocześnie na rozwój specyficznych form turystyki, co przyczyni się do wzbogacenia i zróżnicowania oferty. Unowocześnienie infrastruktury turystycznej noclegowej, gastronomicznej, handlowej oraz rekreacyjno-sportowej przyczyni się do podniesienia jakości usług oferowanych przez ten sektor, jak również wzrostu atrakcyjności i konkurencyjności województwa dla lokalnych i pozaregionalnych inwestorów.</p> <p>Ze względu na bogatą ofertę turystyczną powyższe działania powinny być uzupełnione o zintegrowane systemy informacji i promocji turystycznej a także skuteczną promocję produktów turystycznych. Realizacja przedsięwzięć nastawionych na rozwój regionalnego systemu informacji turystycznej, a także na rozwój systemu monitoringu rynku turystycznego spowoduje poszerzenie możliwości promocji naszego regionu a przede wszystkim wykorzystanie jego potencjału. Wpłyną one na rozwój konkurencyjnej gospodarki turystycznej, tworzenie miejsc pracy oraz kreowanie atrakcyjnego wizerunku regionu kujawsko-pomorskiego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<u>Komplementarność Działania 6.2 z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013:</u>

		<p>- Oś priorytetowa 5 – Działanie 5.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw</p> <p><u>Komplementarność Działania 6.2 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <p>- Oś 3: „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”,</p> <p>- Działanie: „Odnowa i rozwój wsi”</p> <p>W ramach PROW pomoc może być przyznana na projekty realizowane w:</p> <p>- miejscowościach należących do gminy wiejskiej, albo</p> <p>- miejscowościach należących do gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców, albo</p> <p>- miejscowościach gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys.</p> <p>Na poziomie IZ RPO dokonywana będzie weryfikacja czy na dane przedsięwzięcie wnioskodawca nie otrzymał wsparcia / nie została z nim zawarta umowa o dofinansowanie projektu w ramach PROW.</p> <p>- Działanie: „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;</p> <p>- Oś 4. LEADER Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013:</p> <p>- Oś 4. „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa”.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:</p> <p>- Oś priorytetowa VI „Polska gospodarka na rynku międzynarodowym”, Działanie 6.3 „Promocja turystycznych walorów Polski”; Działanie 6.4 „Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym”.</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Rozwój zagospodarowania infrastruktury wypoczynkowo - uzdrowiskowej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektów.</p> <p>2. Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury oraz obiektów o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym służących rozwojowi specyficznych form turystyki (np. turystyka wodna, zimowa, agroturystyka, konna, leśna, rowerowa oraz szlaki turystyczne).</p> <p>3. Budowa, przebudowa i rozbudowa urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego (parki zdrojowe, urządzone ścieżki ruchowe, tężnie, grzybki inhalacyjne, pijalnie uzdrowiskowe, lecznicze, rehabilitacyjne baseny uzdrowiskowe), ujęcia wód leczniczych i termalnych.</p> <p>4. Budowa (rozbudowa, odbudowa, nadbudowa), wyposażenie o charakterze inwestycyjnym bazy turystycznej, w tym noclegowej, gastronomicznej, rekreacyjno - sportowej.</p> <p>5. Dostosowanie istniejącej infrastruktury obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych do potrzeb osób niepełnosprawnych, tylko w przypadku realizacji</p>

		<p>projektów wymienionych w pkt. 1 - 4.</p> <p>6. Opracowanie, rozwój i promocja produktów turystycznych, uzdrowiskowych i tradycyjnych.</p> <p>7. Integracja i rozbudowa regionalnego systemu informacji turystycznej (poprzez rozwój Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz tworzenie i rozwój Lokalnych Organizacji Turystycznych zajmujących się m.in. promocją i informacją turystyczną) oraz jednolitego, ogólnopolskiego systemu informacji turystycznej w tym rozwój systemów informacyjnych, uruchamianie infokiosków i innych nowoczesnych rozwiązań, rozszerzenie oferty wydawnictw informacyjnych i promocyjnych.</p> <p>8. Organizacja kampanii reklamowych promujących walory turystyczne województwa w kraju i poza jego granicami ściśle w powiązaniu z projektami wymienionymi w pkt.1 - 4.</p> <p>W ramach RPO WK-P na obszarach objętych PROW wsparcie uzyskują małe projekty infrastrukturalne (w przypadku, gdy beneficjentem jest gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, Kościół lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego):</p> <ul style="list-style-type: none"> - o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN, - o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys. PLN - tylko w przypadku gdy beneficjent nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW). <p>W ramach RPO WK-P (na obszarach nie objętych PROW) – bez dolnej granicy wartości projektu.</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
18.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów

			<p>7. Organizacje pozarządowe.</p> <p>8. Przedsiębiorstwa⁸⁸ mające siedzibę⁸⁹ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p>9. Podmioty prowadzące uzdrowiska w Ciechocinku, Inowrocławiu, Więńcu Zdroju i Maruszy pod Grudziądem.</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy i tryb indywidualny
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		55 439 869 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		36 425 096 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		6 427 958 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		12 586 815 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	<p>Do 70% - mikroprzedsiębiorstwa Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa</p> <p>Pozostali beneficjenci zgodnie z decyzją IZ do 60% Dofinansowanie pochodzi w 100% ze środków EFRR</p>
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	<p>Do 70% - mikroprzedsiębiorstwa Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa</p>
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	<p>100%</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 60% ze środków EFRR i 40% ze środków budżetu państwa</p>
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	<p>30% - mikroprzedsiębiorstwa 40% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa</p> <p>40% - pozostali beneficjenci</p>

⁸⁸ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁸⁹ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	30% - mikroprzedsiębiorstwa 40% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa 40% - pozostali beneficjenci
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.		Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w jednym z następujących rozporządzeń: - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁹⁰ , - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁹¹ , - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁹² .
27.		Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w wierszu 26 - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu
28.		Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	W przypadku projektów związanych z rozwojem usług turystycznych minimalna wartość projektu – 8 mln PLN (nie dotyczy projektów związanych z działalnością uzdrowiskową).
29.		Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	W ramach RPO WK-P na obszarach objętych PROW wsparcie uzyskują małe projekty infrastrukturalne (w przypadku, gdy beneficjentem jest Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, Kościół lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego): - o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 500 tys. PLN, - o wartości (kwocie) dofinansowania poniżej 500 tys. PLN - tylko w przypadku gdy beneficjent nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW dana miejscowość otrzymała wsparcie na 400 tys. PLN, a kolejny projekt beneficjenta z tej miejscowości ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW). W ramach RPO WK-P (na obszarach nie objętych PROW) – bez dolnej granicy wartości projektu.
30.		Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.		Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

⁹⁰ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁹¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661.

⁹² Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

2.7 Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy

Dz.7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast

Dz.7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celami osi priorytetowej są:

- wielofunkcyjne wykorzystanie zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenach miejskich poprzez zagospodarowanie obiektów pełniących funkcje społeczne, kulturalne, turystyczne, edukacyjne, sportowe,
- ożywienie gospodarcze, nadanie nowych funkcji infrastrukturze, tkance architektoniczno-urbanizacyjnej zdegradowanych części miast, terenów oraz obiektów przemysłowych i powojaskowych.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Realizacja osi priorytetowej VII obejmować będzie przedsięwzięcia podejmowane na wyznaczonych obszarach, wiążące działania polegające na rozwoju zasobów infrastrukturalnych z działaniami zmierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego. Działania podejmowane w ramach tej osi przyczynią się do odbudowy więzi społecznych na obszarach problemowych i przywrócą ład przestrzenny. Ze względu na występujące na terenach zurbanizowanych województwa kujawsko-pomorskiego problemy zdegradowanej struktury przestrzennej oraz problem wykluczenia społecznego podstawowym przedmiotem działań w ramach osi VII będzie rewitalizacja obszarów miejskich, powojaskowych i przemysłowych. Wsparcie tych obszarów przyczynić się ma zarówno do rozwoju miast, ich wzrostu gospodarczego, jak i wpływać w sposób zrównoważony na rozwój całego województwa.

Działania podejmowane w ramach osi VII na obszarach miejskich odnosić się będą m.in. do rehabilitacji przestrzeni publicznej, w tym rozdzielenia funkcji przemysłowych od mieszkaniowych i rekreacyjnych, kształtowania przestrzeni i zabudowy w sposób ułatwiający mieszkańcom wzajemną komunikację i kooperację. Ponadto działania realizowane w ramach osi VII dotyczyć będą także konstruowania bezpiecznych przestrzeni, a tym samym brane będą pod uwagę zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców z terenów podlegających rewitalizacji, jako obszarów szczególnie zagrożonych patologiami.

Wsparciem objęte będą m.in. centra starych miast oraz obiekty dziedzictwa kulturowego na obszarach do rewitalizacji. Ponadto podejmowane będą niezbędne działania w obszarze infrastruktury, w tym komunalnej i energetycznej dotyczące terenów rewitalizowanych. W ramach działań na obszarach miejskich wspierane będą również inwestycje związane bezpośrednio z tkanką mieszkaniową. Inwestycje w mieszkalnictwo skierowane będą głównie do spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i samorządów lokalnych, a dotyczyć będą budynków wielorodzinnych oraz budynków będących własnością władz publicznych, przeznaczonych na potrzeby mieszkaniowe dla ludności o niskich dochodach z terenów rewitalizowanych lub osób o szczególnych potrzebach. Obszary objęte operacjami w zakresie rewitalizacji należy wyznaczyć zgodnie z zasadami określonymi w Wytocznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji, korzystając z kryteriów podanych poniżej:

- a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,

- b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- c) niekorzystne trendy demograficzne,
- d) niski poziom wykształcenia,
- e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- f) szczególnie wysoki poziom degradacji środowiska,
- g) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- h) wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych, uchodźców,
- i) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
- j) niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Inwestycje w substancję mieszkaniową, które mają być współfinansowane z EFRR, mogą być realizowane wyłącznie na obszarach wsparcia dla mieszkalnictwa wyznaczonych zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa. IZ RPO WK-P pozostawia wybór trzech kryteriów w gestii jednostki przygotowującej LPR, spośród zamieszczonych poniżej:

- a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- c) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- d) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- e) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Wybrane kryteria charakteryzują każdą z koniecznych do uwzględnienia sfer: społeczną, gospodarczą i przestrzenną (infrastrukturalną). Inwestycje w zakresie mieszkalnictwa mogą być realizowane wyłącznie na wyznaczonych (wyodrębnionych) obszarach wsparcia, spełniających **łącznie co najmniej trzy** z powyższych kryteriów.

Każde z wymienionych kryteriów zostało opisane za pomocą wskaźnika/wskaźników. Lista wskaźników w ujęciu regionalnym (województwa) oraz ich wartości referencyjne zostały uzgodnione z KE. Przedstawia je tabela znajdująca się Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa.

Wsparcie z EFRR na działania rewitalizacyjne zdegradowanych dzielnic miast skierowane będzie do miast powyżej 5 tys. mieszkańców. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie będzie umieszczenie projektu w Lokalnych Programach Rewitalizacji (LPR) opracowanych przez właściwe lokalne jednostki samorządowe, obejmujących co najmniej okres planowania 2007-2015 (projekty znajdujące się w wyznaczonym wg kryteriów obszarze wsparcia). Przewiduje się realizację kompleksowych (zintegrowanych) projektów z zakresu odnowy miast – wyłącznie w ramach Lokalnych Planów Rewitalizacji, obejmujących więcej niż dwa ściśle wiążące ze sobą przedsięwzięcia (preferowane będą projekty zawierające przynajmniej jedno przedsięwzięcie mające na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym). Wyznaczenie obszarów i zaplanowanie przez jednostki samorządu terytorialnego we współpracy z innymi podmiotami niezbędnych działań rewitalizacyjnych dokonane zostanie w oparciu o Wytyczne dotyczące przygotowywania LPR, określone na podstawie obowiązujących rozwiązań prawnych przez Instytucję Zarządzającą.

W ramach likwidowania barier rozwojowych oraz negatywnych procesów zachodzących na obszarach problemowych w ramach Osi VII podejmowane będą działania na rzecz pobudzania rozwoju gospodarczego, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej oraz poprawy warunków wzrostu zatrudnienia na tych obszarach. Rolą projektów podejmowanych w ramach tych przedsięwzięć będzie wdrożenie procesów, które mają przywracać terenom zdegradowanym możliwość sprawnego działania, poprzez zmianę struktury terenów i umieszczenie nowych funkcji, a przede wszystkim aktywizację tej przestrzeni poprzez wniesienie wartości pozytywnej jakościowej zmiany. Wsparciu podlegać będą przedsięwzięcia generujące wartość dodaną dla gospodarki i skutkujące poprawą jakości

życia mieszkańców. Priorytetowo traktowane będą działania na rzecz przygotowania tych terenów pod realizację nowych inwestycji gospodarczych (w tym kompleksowe uzbrojenie terenu), wyburzanie starych obiektów, a także przygotowanie istniejących obiektów na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej oraz tworzenia i rozwijania inkubatorów przedsiębiorczości. Inwestycje w infrastrukturę obiektów pełniących funkcje gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, kulturowe, czy społeczne powinny mieć bezpośrednie przełożenie na wzrost wydajności gospodarki, tj. m.in. przyczyniać się do rozwoju przedsiębiorczości oraz podnosić atrakcyjność inwestycyjną tych obszarów.

Wspierane będą przedsięwzięcia zapewniające mieszkańcom z terenów zdegradowanych dostęp do podstawowego zaopatrzenia i usług bytowych. Zmiany funkcji i struktury obszarów zdegradowanych przyczynić się mają do ogólnej poprawy zagospodarowania przestrzennego, ale jednocześnie bezpośrednio wspomagać rozwój społeczno - gospodarczy.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających ochrony
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cele działania:</u> - Wielofunkcyjne wykorzystanie zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenach miejskich. - Rozwój społeczno-gospodarczy obszarów miejskich oraz poprawa warunków życia mieszkańców miast.

	<p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Ze względu na występujące na terenach zurbanizowanych województwa kujawsko-pomorskiego problemy zdegradowanej struktury przestrzennej oraz problem wykluczenia społecznego, podstawowym przedmiotem działań w ramach osi VII będzie rewitalizacja obszarów miejskich. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach działania przyczynią się do odbudowy więzi społecznych na obszarach problemowych i przywrócą ład przestrzenny. Dla skuteczności tych działań niezbędne są przedsięwzięcia ukierunkowane przede wszystkim na kompleksową rewitalizację zdegradowanych obszarów miejskich. Główny nacisk należy położyć na podnoszenie wartości substancji miejskiej i nadawanie jej funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych, co wynika z lokalizacji na terenie objętym programem rewitalizacji. Owa aktywizacja skierowana będzie głównie na poprawę życia mieszkańców.</p> <p>Uzupełnieniem powyższych działań zmierzających do kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, będą również inwestycje w zakresie tkanki mieszkaniowej. Adaptacja na cele mieszkaniowe budynków stanowiących własność publiczną lub własność podmiotów prowadzących działalność niedochodową, wykorzystywanych na cele mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach lub o szczególnych potrzebach, odbywać się będzie tylko na terenach objętych programem rewitalizacji. Inwestycje skierowane na infrastrukturę mieszkaniową nie mają służyć tylko realizacji celu, jakim jest fizyczna poprawa stanu budynków mieszkalnych, ale mają wpływać również na rozwiązywanie problemów społecznych występujących na danym obszarze. Inwestycje te mają być elementem kompleksowych działań w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej podejmowanych w celu wyrowadzenia danego obszaru wsparcia z kryzysu.</p> <p>Do wsparcia kwalifikowane będą projekty umieszczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji sporządzonym przez jednostkę samorządu terytorialnego tj. samorząd miejski. Instytucja Zarządzająca dokona oceny formalnej LPR. Do oceny merytorycznej LPR zostanie powołana Komisja ds. oceny LPR. Po pozytywnej ocenie poszczególni beneficjenci wskazani w LPR będą składać wnioski w konkursie otwartym. Możliwe jest również ogłoszenie konkursu zamkniętego.</p> <p>W ramach działania 7.1 przewiduje się wsparcie dla miast powyżej 5 tys. mieszkańców, na projekty wskazane w Lokalnych Planach Rewitalizacji. Instytucja Zarządzająca dokonała podziału środków w zakresie rewitalizacji i odnowy miast. Do obliczeń zastosowano następujący algorytm:</p> <ul style="list-style-type: none"> 50% kryterium ludnościowym, 25% kryterium długotrwałego bezrobocia 25% kryterium dochodów podatkowych. <p>Wykaz miast wraz z możliwą maksymalną kwotą dofinansowania stanowi załącznik nr VII Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO.</p>
--	--

13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 7.1 z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2 – Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza; - Oś priorytetowa 3 – Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej, Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury; - Oś priorytetowa 5- Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw. <p><u>Komplementarność Działania 7.1 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 4. LEADER Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”; <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 1. „Zatrudnienie i integracja społeczna”. <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa I Gospodarka wodno-ściekowa - Oś priorytetowa VI Transeuropejskie sieci transportowe TEN; - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe; - Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku; - Oś priorytetowa XI Kultura i dziedzictwo kulturowe.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Przykładowe rodzaje projektów w obszarach wsparcia wskazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji, będące działaniami zintegrowanymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni w tkance urbanistycznej miast z przeznaczeniem na funkcje publiczne, takie jak: place, ulice, ciągi komunikacji pieszej i rowerowej, parki, skwery, zieleńce, aleje, place zabaw, tereny sportowe, zbiorniki wodne wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. Porządkowanie historycznych centrów miast w strefach ochrony konserwatorskiej poprzez odtworzenie, przebudowę lub uzupełnienie zabudowy (w tym także rozbiórki obiektów dysharmonizujących), wraz z nadaniem obiektom funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, turystycznych lub kulturowych wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. 3. Roboty budowlane w obiektach użyteczności publicznej, w celu przystosowania ich do pełnienia funkcji gospodarczych, szkoleniowych, edukacyjnych, turystycznych, kulturowych lub społecznych, wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem. 4. Prace restauratorskie i konserwatorskie budynków ujętych w rejestrze zabytków oraz budynków o potwierdzonej wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (ujęte w ewidencji zabytków), w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne,

		<p>edukacyjne, turystyczne lub kulturalne, przyczyniające się do tworzenia miejsc pracy wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>5. Tworzenie stref bezpieczeństwa w celu zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast, w tym: budowa lub remont oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu ulicznego.</p> <p>6. Wymiana lub modernizacja zdegradowanej infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem (drogi gminne i powiatowe, ulice prowadzące do dzielnic mieszkalnych, drogi osiedlowe, skrzyżowania łączące różne rodzaje dróg oraz małe obiekty inżynieryjne, chodniki, przejścia dla pieszych, ścieżki rowerowe, parkingi) wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. • sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, ciepłowniczej i energetycznej – jedynie jako elementów projektu kompleksowego. <p>W LPR może być również zaplanowana interwencja w sferze mieszkalnictwa.</p> <p>Przykładowymi projektami związanymi z mieszkalnictwem są:</p> <p>1. Renowacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych:</p> <p>1) remonty i modernizacja części wspólnych istniejących budynków wielorodzinnych (budynek mieszkalny, w którym występują więcej niż dwa lokale mieszkalne), w tym remont i modernizację części wspólnych budynków z prefabrykowaniem elementów konstrukcyjnych używanych do modułowej budowy (wielkiej płyty).</p> <p>2. Adaptacja i renowacja budynków na cele mieszkaniowe dla osób o szczególnych potrzebach:</p> <p>1. działania mające na celu przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację budynków istniejących, stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych. Zaadaptowane pomieszczenia na cele mieszkaniowe są przeznaczone dla gospodarstw domowych o niskich dochodach lub dla osób o szczególnych potrzebach.</p> <p>Szczegółowe regulacje interwencji w zakresie mieszkalnictwa definiują odrębne Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa.</p>
15.	<p>Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych</p> <p>a Temat priorytetowy</p>	<p>61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich</p> <p>78 - Infrastruktura mieszkaniowa</p>

	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 - Infrastruktura mieszkaniowa
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski
	e	Działalność gospodarcza	22 - inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.		Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.		Zakres stosowania cross-financingu	W działaniu 7.1 przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności w wysokości 10 % wydatków kwalifikowanych pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Administracja rządowa. 4. Szkoły wyższe. 5. Instytucje kultury. 6. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki. 7. Zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie zdrowia. 8. Pozostałe podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 9. Organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały. 10. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania. 11. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 12. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego TBS. 13. Przedsiębiorstwa⁹³ mające siedzibę⁹⁴ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
	B	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.		Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów	
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie został zawarty w rozdziale 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będzie tryb konkursowy – konkurs otwarty oraz konkurs zamknięty. Warunkiem złożenia wniosku o dofinansowanie w konkursie będzie co najmniej pozytywna ocena formalna Lokalnego Programu Rewitalizacji dokonana przez Instytucję Zarządzającą RPO.

⁹³ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁹⁴ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		86 932 938 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		70 374 283 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		12 418 991 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		4 139 664 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Zgodnie z decyzją IZ w zależności od liczby ludności na danym obszarze: 85 % - miasta 5-10 tys. mieszkańców 85% - miasta 10-15 tys. mieszkańców 80% - miasta 15-20 tys. mieszkańców 75% - miasta powyżej 20 tys. mieszkańców 70% - miasta subregionalne: Inowrocław, Grudziądz, Włocławek 65% - aglomeracja bydgosko-toruńska Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 70 % - mikroprzedsiębiorstwa Do 60% - małe przedsiębiorstwa Do 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 85 % - miasta 5-10 tys. mieszkańców 85% - miasta 10-15 tys. mieszkańców 80% - miasta 15-20 tys. mieszkańców 75% - miasta powyżej 20 tys. mieszkańców 70% - miasta subregionalne: Inowrocław, Grudziądz, Włocławek 65% - aglomeracja bydgosko-toruńska ze środków EFRR i odpowiednio 15,20,25,30,35 % ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	15 %; pozostałe miasta do wysokości dofinansowania z EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Odpowiednio 30%, 40%, 50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W przypadku wystąpienia pomocy publicznej, wsparcie będzie udzielane, w zależności od typu projektu, zgodnie z zasadami określonymi w jednym z następujących rozporządzeń: - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej

		<p><i>pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych</i>⁹⁵</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych⁹⁶ - rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (projekt) <p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej przy zastosowaniu instrumentu elastyczności, wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych⁹⁷</p>
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<ul style="list-style-type: none"> - 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniach, o których mowa w wierszu 26 - 1 stycznia 2007 r. w przypadku projektów objętych pomocą <i>de minimis</i>
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi

⁹⁵ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁹⁶ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317

⁹⁷ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317

7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego – w części dotyczącej środków z budżetu państwa na współfinansowanie krajowe; Bank Gospodarstwa Krajowego – w części dotyczącej środków europejskich. Bank Gospodarstwa Krajowego – w całości środków dla państwowych jednostek budżetowych.
11.	Numer i nazwa działania	7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> nadanie nowych walorów użytkowych terenom przemysłowym oraz wspieranie przedsięwzięć adaptacyjnych na terenach powojaskowych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> W ramach działania przewidziane jest wsparcie dla obszarów zdegradowanych, przede wszystkim: powstałych w wyniku przemian rynkowych terenów przemysłowych oraz niszczących i tracących atrakcyjność centrów miast podlegających procesowi suburbanizacji. Na obszarach miejskich wspierane będą przedsięwzięcia polegające na zmianie funkcji obiektów, dostosowaniu zabudowy np. do krajobrazu kulturowego, renowacji i adaptacji obiektów zabytkowych oraz charakterystycznych dla regionu obiektów gospodarczych, przywracaniu wartości estetycznych i historycznych.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 7.2 z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2 – Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza; - Oś priorytetowa 3 – Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej, Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury; - Oś priorytetowa 5 – Działanie 5.1 Rozwój instytucji otoczenia biznesu, Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw, Działanie 5.6 Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje; <p><u>Komplementarność działania 7.2 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 4. LEADER Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”; <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 1 „Zatrudnienie i integracja społeczna”.

		<p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa I Gospodarka wodno-ściekowa; - Oś priorytetowa VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T; - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe; - Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku; - Oś priorytetowa XI Kultura i dziedzictwo kulturowe. 	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1.Przebudowa i remont obiektów przemysłowych łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze przemysłowym .</p> <p>2.Przebudowa i remont obiektów powojkowych łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze powojkowym.</p> <p>3.Uzupełnienie istniejącej zabudowy, remont istniejących użytkowanych oraz niezagospodarowanych budynków na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze przemysłowym i powojkowym.</p> <p>4.Kompleksowe przygotowanie terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą, z wyłączeniem infrastruktury służącej mieszkańcom, (w tym kompleksowe uzbrojenie terenu), wyburzanie starych obiektów, a także przygotowanie istniejących obiektów na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej oraz tworzenia i rozwijania inkubatorów przedsiębiorczości na obszarach przemysłowych i powojkowych.</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszar–	01 - Obszar miejski
	e	Działalność gospodarcza	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		W działaniu 7.2 przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, w wysokości 10 % wydatków kwalifikowanych pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>3. Administracja rządowa.</p> <p>4. Szkoły wyższe.</p> <p>5. Instytucje kultury.</p> <p>6. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki</p> <p>7. Zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie zdrowia.</p> <p>8. Podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).</p> <p>9. Pozostałe podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną.</p> <p>10. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania zajmujące się walką z bezdomnością, mieszkaniem chronionymi;</p> <p>11. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.</p> <p>12. Przedsiębiorstwa mające siedzibę⁹⁸ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie został zawarty w rozdziale 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będzie tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		18 796 310 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		15 216 061 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		2 685 187 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		895 062 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		

⁹⁸ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 65% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Do 50% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 65% ze środków EFRR i 35% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	35 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	50%
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej, wsparcie będzie udzielane, w zależności od typu projektu, w oparciu o zasady określone w jednym z następujących rozporządzeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych⁹⁹ - rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (projekt). <p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej przy zastosowaniu instrumentu elastyczności, wsparcie będzie udzielane w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych¹⁰⁰</p>
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		<ul style="list-style-type: none"> - 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą publiczną termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniach, o których mowa w wierszu 26 - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie projektu
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

⁹⁹ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

¹⁰⁰ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317

2.8 Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna

Dz.8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO

Dz.8.2 Działania informacyjne i promocyjne

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celem głównym priorytetu Pomoc techniczna jest zapewnienie efektywnego systemu zarządzania i wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Sprawne, efektywne i prawidłowe wydatkowanie środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO wymaga zorganizowania odpowiedniego systemu wdrażania i wzmocnienia potencjału administracyjnego wszystkich instytucji zaangażowanych w ten proces, od momentu naboru i oceny wniosków, poprzez zarządzanie finansowe, kontrolę, monitoring i ewaluację.

Kluczowe znaczenie w tym procesie ma przygotowanie odpowiedniej kadry wysoko wykwalifikowanych i wyspecjalizowanych pracowników, znających procedury wdrażania środków strukturalnych i właściwie wykonujących powierzone im funkcje. Niezbędne jest więc wsparcie w zakresie zatrudnienia pracowników do obsługi Programu, ciągłego podnoszenia ich kwalifikacji i umiejętności oraz zapewnienia im odpowiedniego standardu pracy i wyposażenia w sprzęt.

Stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników, stworzenie im możliwości rozwoju zawodowego oraz zapewnienie wysokiej jakości środowiska pracy nie tylko przyczyni się do usprawnienia systemu zarządzania RPO, ale również do ograniczenia rotacji wyspecjalizowanej kadry zaangażowanej we wdrażanie RPO.

Jednym z kluczowych etapów w procesie zarządzania RPO jest m.in. nabór i ocena projektów. Jego prawidłowe przeprowadzenie będzie miało decydujący wpływ na efektywność całego Programu i osiągnięcie założonych celów. Konieczne jest więc wsparcie i odpowiednia organizacja tego procesu, w tym także obsługa komisji konkursowej biorących udział w ocenie projektów.

Prawidłowe zarządzanie RPO wiąże się również z zapewnieniem systemu ciągłego monitorowania realizacji Programu oraz poszczególnych Osi Priorytetowych, analizowaniem postępów ich realizacji, a także badaniem oddziaływania zaangażowanych środków (wpływu EFRR na strukturę społeczno-gospodarczą województwa) oraz oceną stopnia realizacji przyjętych w RPO celów.

Sprawne i efektywne wykorzystanie środków w ramach RPO uwarunkowane jest w dużej mierze rozpowszechnianiem informacji o możliwościach uzyskania wsparcia wśród potencjalnych beneficjentów oraz informowaniem opinii publicznej województwa o interwencji środków UE na terenie regionu. Nie tylko wpłynie to na przygotowanie dobrej jakości projektów realizujących założone cele RPO, ale przede wszystkim przyczyni się do propagowania idei integracji europejskiej wśród mieszkańców województwa. Przewiduje się również doradztwo dla wnioskodawców w zakresie przygotowywania projektów do współfinansowania w ramach RPO, w tym dla potencjalnych beneficjentów, względem których prowadzone działania monitorujące stwierdzą brak aktywności w zakresie ubiegania się o środki w ramach RPO.

Ważnym elementem dla efektywnego wykorzystania środków RPO będą działania informacyjne i promocyjne, w tym działania skierowane na podniesienie poziomu wiedzy na

temat zamówień publicznych, ustawodawstwa dotyczącego pomocy publicznej oraz przygotowywania i realizacji projektów zgodnie z art. 55 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006.

W ramach VIII osi priorytetowej przewiduje się finansowanie zadań związanych z zamknięciem Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego i przygotowaniem do kolejnego okresu programowania.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	8. Pomoc techniczna
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> Efektywne i sprawne wykorzystanie środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Efektywne, sprawne i prawidłowe wykorzystanie środków przydzielonych na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 wymaga stworzenia odpowiedniego systemu zarządzania i wdrażania RPO WK-P. Kluczowe w związku z tym jest zapewnienie wysokiej jakości obsługi naboru, oceny i wyboru projektów, a także monitoringu realizacji Programu, co możliwe będzie do osiągnięcia poprzez wzmocnienie potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WK-P.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność z innymi programami operacyjnymi w ramach Polityki Spójności 2007-2013</u> Z Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Priorytet 1 „Wsparcie zasobów ludzkich”; - Priorytet 2 „Wsparcie informatyczne realizacji NSRO”; - Priorytet 3 „Wsparcie realizacji operacji funduszy strukturalnych”; - Priorytet 4 „Komunikacja i promocja”.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zatrudnienie pracowników bezpośrednio zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania, promocji i informacji RPO. 2. Zapewnienie odpowiedniego standardu powierzchni biurowych. 3. Wyposażenie w niezbędny sprzęt komputerowy, biurowy oraz inny niezbędny sprzęt do przeprowadzenia prawidłowego procesu wdrażania i zarządzania RPO. 4. Organizacja i obsługa prac Komitetu Monitorującego RPO. 5. Obsługa procesu naboru i selekcji projektów. 6. Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania RPO. 7. Monitoring i kontrola realizacji RPO. 8. Wdrożenie i obsługa Lokalnego Systemu Informatycznego. 9. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych dla RPO WK-P. 10. Zadania związane z budową potencjału ewaluacyjnego 11. Ekspertyzy, studia, badania, analizy związane z wdrażaniem i zarządzaniem RPO WK-P. 12. Przygotowanie Programu Operacyjnego na potrzeby kolejnego okresu programowania UE. 13. Zadania związane z zamknięciem pomocy w ramach ZPORR.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
16.	f	Lokalizacja
17.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
18.	Zakres stosowania cross-financingu	
19.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)
20.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów	
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie

	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w formie uchwały.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		27 114 216 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		23 047 084 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 067 132 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	85 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		15 %
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 8.2 Działania informacyjne i promocyjne

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	8. Pomoc techniczna
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego/Departament Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów

10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	8.2 Działania informacyjne i promocyjne
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnienie wiedzy o możliwościach uzyskania wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WK-P; - zwiększenie świadomości społecznej w zakresie korzyści płynących z wdrażania instrumentów strukturalnych. <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W celu zwiększenia efektywności i skuteczności wdrażania RPO WK-P konieczne jest zwiększenie świadomości społecznej oraz wiedzy z zakresu dostępności do pomocy strukturalnej. Upowszechnienie rezultatów realizacji Programu przyczyni się ponadto do rozpropagowania idei, które wiązały się z powstaniem Unii Europejskiej.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność z innymi programami operacyjnymi w ramach Polityki Spójności 2007-2013</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Priorytet 2 „Wsparcie informatyczne realizacji NSRO”; - Priorytet 3 „Wsparcie realizacji operacji funduszy strukturalnych”; - Priorytet 4 „Komunikacja i promocja”.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcje informacyjne na temat możliwości uzyskania dofinansowania ze środków w ramach NSRO/PWW, PO w tym RPO WK-P (kompleksowa organizacja seminariów, konferencji, spotkań informacyjnych, szkoleń itp.). 2. Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów promocyjnych dotyczących NSRO/PWW, PO w tym w szczególności RPO (dokumenty RPO WK-P, wytyczne dla beneficjentów, podręczniki procedur, materiały informacyjno-promocyjne, gadżety promocyjne, itp.). 3. Stworzenie systemu wizualizacji i logo NSRO/PWW, PO w województwie kujawsko-pomorskim, w tym RPO WK-P. 4. Publikacja biuletynów informacyjnych poświęconych wdrażaniu NSRO/PWW, PO, w tym RPO w województwie. 5. Kampanie promocyjne na temat zaangażowania środków w ramach NSRO/PWW, PO w tym RPO w województwie skierowane do społeczności regionu (kampanie medialne, imprezy promocyjne, konkursy itp.). 6. Stworzenie, wyposażenie i utrzymanie punktów informacyjnych dotyczących NSRO/PWW, PO w tym w szczególności RPO zlokalizowanych na terenie województwa. 7. Przygotowanie, administrowanie i rozwój stron internetowych oraz portali poświęconymi tematyce RPO i Funduszy Strukturalnych. 8. Działania informacyjne promujące efekty wdrażania NSRO/PWW, PO w tym RPO w regionie i poza jego

			granicami.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	86 - Ocena, badania, ekspertyzy, informacja i komunikacja
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	00 - Nie dotyczy
	e	Działalność gospodarcza	17 - Administracja publiczna
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie konkurs otwarty.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w formie uchwały.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		6 450 625 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		5 483 031 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		967 594 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	85 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
c	Dla państwowych jednostek budżetowych		
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		15 %
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Spis skrótów

B+RT	Badania i Rozwój Technologiczny
B-TOM	Bydgosko-Toruński Obszar Metropolitalny
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.U. WE	Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFI	Europejski Fundusz Inwestycyjny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EKD	Europejska Klasyfikacja Działalności
EQUAL	Inicjatywa Wspólnotowa UE dotycząca zwalczania przejawów dyskryminacji i nierówności na rynku pracy oraz integracja społeczna i zawodowa imigrantów
FAPA	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
FS	Fundusz Spójności
GUS	Główny Urząd Statystyczny
ICT	Technologie informacyjno-komunikacyjne
IKONKA	Program polegający na uruchamianiu punktów powszechnego dostępu do Internetu
INTERREG III	Inicjatywa Wspólnotowa UE dotycząca wzmacniania współpracy transgranicznej, międzyregionalnej i międzynarodowej
IOB	Instytucja otoczenia biznesu
IP	Instytucja Płatnicza
ISPA	Przedakcesyjny Instrument Polityki Strukturalnej (ang. Instrument for Structural Policies for Pre-Accession)
IW	Instytucja Wdrażająca
IZ.	Instytucja Zarządzająca
JASPERS	Inicjatywa Finansowa EBI i KE w latach 2007-2013
JEREMIE	Inicjatywa Finansowa EBI i KE w latach 2007-2013
JESSICA	Inicjatywa Finansowa EBI i KE w latach 2007-2013
JRE	Jednolity Rynek Europejski
JST	Jednostki samorządu terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KM	Komitet Monitorujący
K-PSI	Kujawsko - Pomorska Sieć Informacyjna
KSU	Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw
MF	Ministerstwo Finansów
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
MSP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NSLiM	Narodowy Spis Ludności i Mieszkań
NSRO / NSS	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia / Narodowa Strategia Spójności
NUTS	Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (ang. The Nomenclature of Territorial Units for Statistics)
OZE	Odnawialne źródła energii
PAOW	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Phare	Przedakcesyjny Instrument Polityki Strukturalnej, (ang. Poland and Hungary: Assistance for Restructuring their Economies (PHARE))
PIAP	Publiczne Punkty dostępu do Internetu (ang. Public Internet Access Point)
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PO	Program Operacyjny
PO EWT	Program Operacyjny Europejska Współpraca Terytorialna
PO IiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO IG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PO PT	Program Operacyjny Pomoc Techniczna
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
REGON	Rejestr Gospodarki Narodowej
RLM	Równoważna liczba mieszkańców

RPO	Regionalny Program Operacyjny
RPO WK-P	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 - 2013
RSI	Regionalna Strategia Innowacji
SAPARD	Przedakcesyjny Instrument Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (ang. Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development)
SOSN	System Oceny Stanu Nawierzchni
SPO-RZL	Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich
SPO WKP	Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw 2004 - 2006
SWOT	Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia).
TARR	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego
TBS	Towarzystwo Budownictwa Społecznego
TEN-E; TEN-T	Transeuropejskie Sieci Energetyczne (ang. Trans-European Energy Networks); Transeuropejskie Sieci Transportowe (ang. Trans-European Network for Transport)
TIK	Technologie Informacyjne i Komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UNESCO	Organizacja do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (ang. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
UR	Użytki rolne
US	Urząd Statystyczny
WE	Wspólnota Europejska
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZPORR	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Słowniczek

Pojęcie	Objaśnienie
Analiza SWOT	Metoda pozwalająca przeanalizować atuty i słabości regionu wobec szans i zagrożeń stwarzanych przez otoczenie. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: <i>strenghts</i> (mocne strony), <i>weaknesses</i> (słabe strony), <i>opportunities</i> (szanse) i <i>threats</i> (zagrożenia).
Audyt	Ogół działań, poprzez które uzyskuje się niezależną ocenę funkcjonowania instytucji, legalności, gospodarności, celowości, rzetelności; audyt jest zazwyczaj wykonywany przez odrębną komórkę, podporządkowaną bezpośrednio kierownikowi instytucji lub przez podmiot zewnętrzny.
Beneficjent	Podmiot gospodarczy, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za inicjowanie i wdrażanie przedsięwzięć. W ramach programów pomocy publicznej, w rozumieniu art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, beneficjentami są podmioty publiczne lub prywatne realizujące indywidualny projekt i będące odbiorcami pomocy publicznej.
Cel strategiczny programu	Cel wyznaczony dla wszystkich projektów realizowanych w ramach programu operacyjnego.
Cel szczegółowy programu	Cel wyznaczony w konkretnym obszarze.
Cele polityki strukturalnej UE	Cele służące osiągnięciu spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej. W latach 2007-2013 są to: - <i>Cel 1 – Konwergencja</i> , - <i>Cel 2 – Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach</i> , - <i>Cel 3 – Współpraca terytorialna</i> .
Certyfikacja wydatków	Czynność dokonywana w ramach systemu kontroli finansowej przez instytucję płatniczą w stosunku do operacji finansowych poczynionych przez instytucję zarządzającą i instytucje pośredniczące. Ma na celu potwierdzenie, czy wydatki na rzecz beneficjentów były ograniczone do okresu dopuszczalności kosztów, realizowane były zgodnie z obowiązującymi procedurami i czy dotyczyły uzgodnionych działań.
Dokumenty programowe (operacyjne)	Dokumenty w postaci programów opracowywane dla potrzeb wydatkowania środków wstępnie przyznanych (alokowanych) danemu obszarowi lub sektorowi przez Komisję Europejską w ramach Funduszy Strukturalnych. Określają w szczególności cele i główne kierunki wydatkowania środków na podstawie analizy aktualnej sytuacji i trendów rozwojowych danego obszaru lub sektora, kryteria i sposoby realizacji konkretnych projektów, osoby i instytucje odpowiedzialne za wykonanie określonych zadań oraz szacowaną wielkość i rozbićcie środków z uwzględnieniem współfinansowania ze wszystkich osiągalnych źródeł budżetowych.
Dotacja celowa	należy przez to rozumieć środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, przeznaczone na współfinansowanie programów realizowanych z udziałem środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi, inne niż środki z budżetu Unii Europejskiej, wydatkowane przez podmioty realizujące te programy, inne niż państwowe jednostki budżetowe. o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240.)
Dotacja rozwojowa	Należy przez to rozumieć środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, o których mowa w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).
Duże projekty	Projekty, których koszt realizacji został określony na poziomie 25 mln euro (sektor ochrony środowiska) i 50 mln euro dla pozostałych sektorów. Projekty takie są przekazywane Komisji Europejskiej w celu potwierdzenia przez nią wysokości wkładu funduszu.
Dyrektywy	Forma aktów prawnych Unii Europejskiej. Jest prawnie wiążąca, jeśli chodzi o realizację celu i terminu działania, pozostawia jednak adresatom swobodę wyboru środków i metod jej wdrożenia w narodowe systemy prawne.

Pojęcie	Objaśnienie
Działanie (Operacja)	Projekt lub grupa projektów wybranych przez instytucję zarządzającą danym programem operacyjnym lub na jej odpowiedzialność, zgodnie z kryteriami ustanowionymi przez komitet monitorujący i realizowanych przez jednego lub więcej beneficjentów, pozwalające na osiągnięcie celów osi priorytetowej, do której odnosi się ta operacja.
Efekt dźwigni	Efekt, który zachodzi wówczas, gdy wraz z uruchomieniem środków publicznych na realizację pewnych działań wzrasta również zaangażowanie sektora prywatnego w ich finansowanie. Efekt pożądaný z punktu widzenia interwencji funduszy strukturalnych.
Efekt makroekonomiczny	Efekt, jaki wywiera realizacja programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne
Efektywność (wykorzystania środków)	Kryterium ewaluacyjne porównujące wielkość nakładów na rzecz realizacji programu (np. finansowych, administracyjnych, ludzkich) z rzeczywistymi osiągnięciami programu na poziomie produktu, rezultatu
Europejska Sieć Ekologiczna NATURA 2000	Przyjęty przez Unię Europejską system ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ma uzupełniać systemy krajowe, będąc merytoryczną podstawą do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega on na skutecznej ochronie wybranych obszarów. W Polsce sieć obszarów Natura 2000 obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków i specjalne obszary ochrony siedlisk.
Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)	Bank powołany na mocy Traktatu Rzymskiego mający służyć finansowaniu rozwoju gospodarczego Wspólnoty. Podstawowym zadaniem EBI jest równoważenie i stabilizacja wspólnego rynku poprzez udzielanie pożyczek i gwarancji kredytów, przyznawanych przez inne banki, które następnie są wykorzystywane we wszystkich sektorach gospodarczych (przede wszystkim w telekomunikacji, transporcie, przemyśle, energetyce oraz ochronie środowiska).
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)	Jeden z Funduszy Strukturalnych, którego zadaniem jest zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionów należących do Unii. EFRR współfinansuje realizację Celów 1, 2 i 3 Polityki Strukturalnej UE. W szczególności Fundusz ten udziela wsparcia inwestycjom produkcyjnym, rozwojowi infrastruktury, lokalnym inicjatywom rozwojowym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom.
Europejski Fundusz Społeczny (EFS)	Jeden z Funduszy Strukturalnych, który współfinansuje realizację Celów 1 i 2 na obszarze Unii Europejskiej.

Pojęcie	Objaśnienie
E - usługi	<p>E - usługi - Usługi świadczone za pomocą Internetu lub sieci elektronicznej, których świadczenie jest zautomatyzowane i które wymagają niewielkiego udziału człowieka, a ich wykonanie bez wykorzystania technologii informacyjnej jest niemożliwe oraz usługi w których czynności sprzedaży towarów dokonywane są za pomocą sieci (e-handel).</p> <p>W zakres e-usług nie wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> usługi nadawcze radiowe i telewizyjne, o których mowa w dyrektywie 77/388/EWG; usługi telekomunikacyjne w rozumieniu dyrektywy 77/388/EWG; usługi świadczone przez osoby takie jak prawnicy lub doradcy finansowi, którzy udzielają swym klientom porad za pomocą poczty elektronicznej; usługi fizyczne off-line naprawy sprzętu komputerowego; hurtownie danych off-line; usługi reklamowe, w szczególności w gazetach, na plakatach i w telewizji; centra wsparcia telefonicznego (ang. helpdesk); usługi edukacyjne świadczone korespondencyjnie, zwłaszcza za pośrednictwem poczty; konwencjonalne usługi aukcyjne, przy których niezbędny jest udział człowieka, niezależnie od sposobu składania ofert; usługi telefoniczne z elementem wideo, znane też pod nazwą usług wideofonicznych; dostęp do Internetu i stron World Wide Web; usługi telefoniczne świadczone przez Internet.
Ewaluacja (programu)	Oszacowanie oddziaływania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej w odniesieniu do celów oraz analiza jej wpływu na specyficzne problemy strukturalne.
Ewaluacja końcowa (ex – post)	Ewaluacja dokonywana po zakończeniu realizacji programu, której głównym celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy. Głównym celem ewaluacji końcowej jest przede wszystkim dostarczenie informacji na temat długotrwałych efektów, powstałych w wyniku wdrażania danego programu, wraz ze sformułowaniem wniosków dotyczących kierunku polityki strukturalnej.
Ewaluacja on-going	Ewaluacja bieżąca, wykonywana w trakcie realizacji NSRO i PO - proces, mający na celu lepsze zrozumienie bieżących efektów interwencji oraz sformułowanie rekomendacji użytecznych z punktu widzenia wdrażania programu. W najbliższych latach ewaluacja bieżąca stanie się kluczową dla skutecznej realizacji polityki spójności w Polsce.
Ewaluacja wstępna (ex-ante)	Ewaluacja przeprowadzana przed rozpoczęciem realizacji programu. Jej podstawowym zadaniem jest zweryfikowanie długoterminowych efektów wsparcia, zawartych w przygotowanych dokumentach programowych. Zasadniczym celem ewaluacji wstępnej jest zwiększenie jakości dokumentów programowych poprzez udział w procesie programowania podmiotu niezależnego od instytucji programującej. Ewaluacja wstępna ma zapewnić, iż środki przeznaczone na realizację polityki zmniejszania różnic w poziomie rozwoju pomiędzy poszczególnymi regionami Unii Europejskiej zostaną wykorzystane w sposób gwarantujący osiągnięcie najlepszych efektów.
Finansowy wkład Wspólnoty	Wielkość środków asygnowana przez KE w ramach pomocy finansowej, stanowiąca określoną proporcję kwalifikujących się kosztów programu lub projektu.
Fundusz Spójności (Kohezji)	Instrument ekonomiczno-polityczny Komisji Europejskiej, nie należący do Funduszy Strukturalnych i wdrażany na poziomie wybranych państw, a nie regionów. Jego celem jest ułatwienie integracji słabiej rozwiniętych krajów poprzez budowę m.in. wielkich sieci transportowych oraz obiektów infrastruktury ochrony środowiska o dużym obszarze oddziaływania.

Pojęcie	Objaśnienie
Fundusze Przedakcesyjne	Środki bezzwrotnej pomocy finansowej udzielanej przez UE krajom kandydującym. Ich głównym celem jest przygotowanie tych krajów do członkostwa w UE oraz pomoc w wyrównywaniu różnic gospodarczych. Do instrumentów funkcjonujących w ramach tych funduszy zaliczone zostały: PHARE, ISPA, SAPARD.
Fundusze Strukturalne	Zasób finansowy UE umożliwiający pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury). Na fundusze strukturalne w nowym okresie programowania składają się: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS).
Gospodarka oparta na wiedzy	Gospodarka, która cechuje się szybkim rozwojem dziedzin związanych z przetwarzaniem informacji i rozwojem nauki, głównie gałęzi przemysłu zaliczanych do tzw. wysokiej techniki, a także technik i usług społeczeństwa informacyjnego.
HERMIN	Makroekonomiczny instrument modelowania wpływu Funduszy Strukturalnych, który kładzie nacisk na długofalowe bodźce wzrostu, jakie wynikają z wpływających środków WE, głównie poprzez inwestycje w kapitał ludzki (edukacja i systemy szkoleń), poprawa warunków produkcji (infrastruktura) oraz wsparcie sektora produkcyjnego (przede wszystkim MŚP), co przyczynia się do zwiększenia wydajności i konkurencyjności. Główny akcent tego modelu położony jest na pozytywnych efektach podaży – jako rzeczywistych źródłach wzrostu poprawy wydajności i konkurencyjności gospodarki, których efekty ujawniają się w dłuższym przedziale czasowym.
Inicjatywy Wspólnoty	Programy finansowane z Funduszy Strukturalnych, mające na celu rozwiązanie problemów występujących na terenie całej Unii Europejskiej. Liczba i charakter Inicjatyw Wspólnotowych ulegają zmianom w zależności od zidentyfikowanych problemów mających wpływ na funkcjonowanie Unii Europejskiej.
Innowacyjność	Zdolność przedsiębiorstw do tworzenia i wdrażania innowacji oraz faktyczna umiejętność wprowadzania nowych i zmodernizowanych wyrobów, nowych lub zmienionych procesów technologicznych lub organizacyjno - technicznych.
Institucje otoczenia biznesu	Wszelkie podmioty, bez względu na ich formę prawną, które nie działają dla zysku lub przeznaczają zysk na cele statutowe, prowadzące działalność gospodarczą w rozumieniu prawa unijnego, służącą tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości (z ang. Business support institutions).
Cross-financing [instrument elastyczności]	Instrument elastyczności ma na celu ułatwienie wdrażania jednofunduszowych programów operacyjnych. Polega na finansowaniu działań, które należą do obszaru interwencji innego Funduszu Strukturalnego. Zgodnie z art. 33 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, EFRR i EFS mogą finansować, w sposób komplementarny i z zastrzeżeniem pułapu 10% finansowania wspólnotowego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego, działania objęte zakresem pomocy z innego Funduszu pod warunkiem, że są konieczne do odpowiedniej realizacji projektu i są bezpośrednio z nim powiązane.
Institucja pośrednicząca w zarządzaniu	Jednostka publiczna lub prywatna, na którą instytucja zarządzająca lub instytucja certyfikująca deleguje część swoich uprawnień.
Institucja Płatnicza	Institucja lub organ odpowiedzialny za przygotowywanie i składanie wniosków o płatność do Komisji Europejskiej.
Institucja Zarządzająca	Krajowy, regionalny lub lokalny organ władzy publicznej lub podmiot publiczny lub prywatny, wyznaczony przez państwo członkowskie do zarządzania programem operacyjnym.
Institucja Koordynująca	W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego funkcję instytucji koordynującej pełni minister właściwy ds. rozwoju regionalnego.

Pojęcie	Objaśnienie
ITS (Inteligentne Systemy Transportu)	Technologie informacyjne i komunikacyjne dotyczące infrastruktury transportowej i środków transportu, umożliwiające zarządzanie elementami, które zazwyczaj nie są ze sobą zintegrowane (pojazdy, ładunki, ciągi komunikacyjne), skutkujące poprawą bezpieczeństwa, ograniczeniem zużycia pojazdów, paliwa oraz skróceniem czasu podróży. Projekty z zakresu ITS mogą obejmować <ul style="list-style-type: none"> - budowę systemów poboru opłat za korzystanie z infrastruktury transportowej, realizację projektów w zakresie optymalnego zarządzania flotą pojazdów, zarządzania przewozami materiałów niebezpiecznych, - budowę systemów logistyki transportowej, tworzenie baz danych - tworzenie systemów informacyjnych dla podróżujących - realizację projektów z obszaru telematki poprawiających funkcjonowanie transportu.
Kategoria interwencji	Obszar/zagadnienie tematyczne objęte pomocą na zasadach obowiązujących w Unii Europejskiej. Dziedzina interwencji Funduszy Strukturalnych pomocna przy identyfikacji, badaniu i monitorowaniu działań.
Komitety Monitorujące	Podmiot ustanowiony dla programu operacyjnego przez państwo członkowskie w porozumieniu z instytucją zarządzającą (Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.) dla celów oceny i nadzorowania realizacji danego programu operacyjnego. Skład komitetu monitorującego program ustanawia państwo członkowskie w porozumieniu z instytucją zarządzającą.
Komisja Europejska	Instytucja Unii Europejskiej pełniąca cztery podstawowe funkcje: 1) przedkłada Parlamentowi i Radzie do zatwierdzenia wnioski legislacyjne, 2) zarządza i wdraża unijne polityki oraz budżet UE, 3) egzekwuje stosowanie prawa europejskiego – wspólnie z Trybunałem Sprawiedliwości, 4) reprezentuje Unię Europejską na arenie międzynarodowej, na przykład negocjując umowy między UE a innymi krajami.
Końcowa data kwalifikowania wydatków	Data określona w decyzji przyznającej środki z funduszy i odnosząca się do płatności dokonanych przez beneficjentów.
Kontrola finansowa	Mechanizmy i środki zapewniające prawidłowe funkcjonowanie procesu gromadzenia i dysponowania środkami publicznymi oraz gospodarowania mieniem.
Kontrakt wojewódzki	Porozumienie o dofinansowaniu programu operacyjnego środkami pochodzącymi z budżetu państwa, państwowych funduszy celowych lub ze źródeł zagranicznych, zawierane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego z zarządem województwa, na warunkach określonych przez Radę Ministrów.
Kontrola na miejscu	Kontrola prowadzona w zakresie operacji finansowanych przez fundusze strukturalne, w miejscu realizacji projektu.
Konwergencja	Proces zmniejszania różnicowań pomiędzy krajami Unii Europejskiej poprzez poprawę warunków wzrostu i zatrudnienia dzięki zwiększaniu ilości i poprawie jakości inwestycji w kapitał rzeczowy i ludzki, rozwojowi innowacyjności i społeczeństwa opartego na wiedzy, zdolnościom adaptacyjnym do zmian gospodarczych i społecznych, ochronie i poprawie jakości środowiska naturalnego oraz zwiększaniu wydajności administracji.
Koszty ogółem	Łączny koszt planowanych działań lub operacji, obejmujący zarówno koszty kwalifikowalne jak i niekwalifikowalne.
Kryteria horyzontalne	Kryteria ogólne, które mają charakter uniwersalny, obowiązują do wszystkich osi, działań i typów projektów w ramach RPO, np: poprawność złożenia wniosku.
Kryteria specyficzne	Kryteria szczegółowe, wynikające ze specyfiki poszczególnych działań, np: wpisywanie się projektu w Lokalny Program Rewitalizacji.

Pojęcie	Objaśnienie
Kwalifikowalność wydatków	Kryteria dotyczące wydatków ponoszonych w trakcie realizacji projektu oraz wdrażania, monitorowania programu, których spełnienie warunkuje otrzymanie refundacji ich części ze środków Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności.
Kwantyfikacja	Przedstawianie efektów realizacji programów finansowanych z Funduszy Strukturalnych na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania.
Mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca (kategoria MŚP)	Należy przez to rozumieć mikroprzedsiębiorcę, małego lub średniego przedsiębiorcę, spełniającego warunki określone w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3).
Monitorowanie	Systematyczna obserwacja wyselekcjonowanych wskaźników obrazujących dynamikę i strukturę zjawisk objętych celami projektów, programów operacyjnych, Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, Strategicznych Wytucznych Wspólnoty, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat zgodności przebiegu realizacji tych dokumentów z ich harmonogramem.
Monitorowanie finansowe	Monitorowanie zarządzania środkami z Funduszy Strukturalnych przyznanymi na realizację programów i projektów. Jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania.
Monitorowanie rzeczowe	Monitorowanie postępu realizacji programów i projektów poprzez system wskaźników określonych w dokumentach programowych.
Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia/Narodowa Strategia Spójności	Dokument strategiczny przygotowywany przez Polskę, na podstawie Strategicznych Wytucznych Wspólnoty, określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007 – 2013. Dokument ten jest uzgodniony z przedstawicielami administracji regionalnej i lokalnej. Negocjowany z Komisją Europejską.
Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) (NUTS)	Jednolity schemat podziału terytorialnego krajów Unii Europejskiej. NUTS jest pięciostopniową klasyfikacją hierarchiczną, w której wyróżnia się trzy poziomy regionalne (NUTS 1 - 3) oraz dwa poziomy lokalne (NUTS 4 - 5). Ze względów praktycznych nomenklatura NUTS oparta jest przede wszystkim na podziałach administracyjnych istniejących w krajach członkowskich. Klasyfikacja NUTS jest podstawą prowadzenia regionalnych rachunków ekonomicznych i statystyki regionalnej w wymiarze społeczno-gospodarczym. W Polsce od momentu przystąpienia do UE funkcjonuje klasyfikacja NUTS, w której do poziomu pierwszego zalicza się cały kraj, do poziomu NUTS 2 16 nowych województw, do NUTS 3 - 44 podregiony, do NUTS 4 - 380 powiatów i miast na prawach powiatu oraz do NUTS 5 poziomu zakwalifikowano 2 489 gmin.
Nieprawidłowość	Jakiegokolwiek naruszenie przepisów prawa unijnego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego.

Pojęcie	Objaśnienie
Obiekt sportowy	Jest to zarówno budynek, budowla, obiekt małej architektury w rozumieniu art. 3 ustawy Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2006 r. nr 156 poz. 1118 z późn. zm.) przeznaczony do użytkowania sportowego, występujący indywidualnie, w zespołach lub kompleksach. Obiektem sportowym może być także teren o różnych właściwościach wykorzystywanych w celach prowadzenia aktywności sportowej. Obiekty sportowe funkcjonują najczęściej w zespołach, występują również obiekty o charakterze sezonowym, przejściowym, czasowym. Obiekty sportowe mają najczęściej charakter trwały, natomiast teren jako obiekt sportowy może być wykorzystywany na cele sportowe przejściowo i jednocześnie pełnić inne (pierwotne, własne) funkcje, np. trasy przełajowe, trasy wykorzystywane w kolarstwie górskim, itp.
Obszary wiejskie	Miejscowości znajdujące się w granicach administracyjnych: - gmin wiejskich, - gmin miejsko-wiejskich, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, - gmin miejskich, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców.
Oddziaływanie	Konsekwencje dla bezpośrednich adresatów po zakończeniu ich udziału w projekcie lub po ukończeniu danej inwestycji, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów, którzy skorzystali lub stracili w wyniku realizacji projektu.
Oś priorytetowa	Jeden z priorytetów strategii zawarty w programie operacyjnym, obejmujący grupę powiązanych ze sobą obszarów wsparcia posiadających określone mierzalne cele.
Płatność	Określona kwota w ramach pomocy, wypłacana przez Komisję Europejską na konto Instytucji Płatniczej na podstawie wniosku o płatność.
Początek okresu kwalifikowalności	Data stanowiąca punkt wyjścia do kwalifikowania wydatków do współfinansowania z funduszy pomocowych. Data ta odnosi się do płatności dokonywanych przez beneficjentów.
Pomoc publiczna	W rozumieniu art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
Pomoc strukturalna	Forma współfinansowania projektów ze środków Funduszy Strukturalnych.
Produkt lokalny	Wyrób lub usługa, z którą utożsamiają się mieszkańcy regionu, produkowana w sposób niemasowy i przyjazny dla środowiska, z surowców lokalnie dostępnych. Produkt lokalny staje się wizytówką regionu poprzez wykorzystanie specyficznego i niepowtarzalnego charakteru oraz prowadzi do zaangażowania mieszkańców w rozwój przedsiębiorczości lokalnej. Produkt lokalny jest nierozdzielnie związany z miejscem jego powstawania. W celu jego promocji wykorzystuje się zatem miejsce jego pochodzenia jako podstawę korzystnego wizerunku.
Produkt regionalny	To produkt wytwarzany tylko w niektórych regionach Unii Europejskiej, a jego nazwa i technologia wytwarzania są prawnie chronione. Do jego identyfikacji służą oznaczenia geograficzne: Chronione Oznaczenie Geograficzne i Chroniona Nazwa Pochodzenia. Wskazują one na pochodzenie produktów regionalnych, z których słynie dany region.
Produkt Krajowy Brutto (PKB)	Miernik produkcji wytworzonej na obszarze danego kraju, który jest sumą wydatków gospodarstw domowych na zakup dóbr i usług konsumpcyjnych, wydatków sektora prywatnego na zakup dóbr i usług inwestycyjnych, wydatków państwa na zakup dóbr i usług oraz salda bilansu handlu zagranicznego.

Pojęcie	Objaśnienie
Projekt celowy	Przez projekt celowy należy rozumieć projekt, którego podstawą są prace B+RT służące zaspokojeniu konkretnych potrzeb danego przedsiębiorcy. Projekt celowy składa się z dwóch faz: 1) badawczej obejmującej badania stosowane i prace rozwojowe, 2) wdrożeniowej. Projekty o tematyce dotyczącej wszystkich dziedzin badań stosowanych, prac rozwojowych, badań przemysłowych lub badań przedkonkurencyjnych niezbędnych do realizacji projektu, zgłoszone przez przedsiębiorcę, w tym jednostkę posiadającą zdolność do bezpośredniego zastosowania w praktyce wyników projektu celowego, grupę przedsiębiorców lub konsorcjum naukowe, albo organ administracji rządowej lub organ samorządu województwa. Planowanym wynikiem końcowym projektu celowego jest wdrożenie określonego produktu lub technologii, a także inne zastosowanie uzyskanych wyników w praktyce gospodarczej lub społecznej. Projekty celowe są dofinansowywane w części obejmującej badania stosowane i prace rozwojowe (w wysokości do 50% nakładów na te prace, wyjątkowo do 70%).
Prognoza oddziaływania na środowisko	Badanie polegające na określeniu, opisie i ocenie bezpośrednich i pośrednich skutków danego przedsięwzięcia dla: człowieka oraz komponentów środowiska przyrodniczego (fauny, flory, wód, gleb, powietrza, klimatu, krajobrazu), oddziaływania między tymi elementami; dóbr materialnych i dziedzictwa kultury; ocena wpływu na środowisko powinna być wykonana zgodnie z prawem polskim i odpowiednimi dyrektywami UE, dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego.
Program operacyjny	Dokument przedłożony przez państwo członkowskie i przyjęty przez Komisję Europejską, określający strategię rozwoju wraz ze spójnym zestawem priorytetów, które mają być osiągnięte z pomocą jednego z Funduszy lub, w przypadku celu Konwergencja, z pomocą Funduszu Spójności i EFRR.
Przedsiębiorstwo	Za przedsiębiorstwo, zgodnie z brzmieniem określonym w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3) uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.
Raport Końcowy /Sprawozdanie Końcowe	Raport dotyczący wdrażanej pomocy, który powinien być przedłożony w ciągu sześciu miesięcy od ostatniej płatności dokonanej przez instytucję płatniczą, zawierający informacje nt. postępu osiągniętego w odniesieniu do spójności gospodarczej i społecznej oraz wkładu Funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innych instrumentów w finansowych w tym zakresie. Raport końcowy w szczególności dotyczy programów operacyjnych i projektów.
Raport roczny/Sprawozdanie roczne	Raport na temat wdrażania programu lub projektów przedkładany instytucji płatniczej przez instytucję zarządzającą środkami w ramach pomocy wieloletniej. Raport roczny składany jest w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia każdego roku kalendarzowego.
Raportowanie	Sprawozdawanie przez instytucję zarządzającą postępu z wdrażania programu lub projektów współfinansowanych z funduszy pomocowych.
Rewitalizacja	Kompleksowe, zintegrowane, kilkuletnie, lokalne programy inicjowane przez samorząd terytorialny dla realizacji działań technicznych, gospodarczych i społecznych – przy uwzględnieniu zasad: spójności terytorialnej i ochrony środowiska naturalnego – na zróżnicowanych obszarach, takich jak: zdegradowane dzielnice miast lub obszary poprzemysłowe i powojenne.
Rozwój regionalny	Wzrost potencjału gospodarczego regionów oraz trwała poprawa ich konkurencyjności i poziomu życia mieszkańców, co przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Pojęcie	Objaśnienie
Rozwój zrównoważony	Rozwój społeczno - ekonomiczny, zachowujący cechy trwałości w długim okresie oraz nie działający destrukcyjnie na środowisko, w którym zachodzi.
Sieci TEN	Sieć infrastruktury transportowej obejmujące połączenia transportowe, telekomunikacyjne i energetyczne w ramach Unii Europejskiej
Sprawozdawczość	Sprawozdawanie przez instytucję zarządzającą postępu z wdrażania programu lub projektów współfinansowanych z funduszy pomocowych.
Strategia Lizbońska	Program społeczno-gospodarczy Unii Europejskiej, który ma na celu stworzenie do 2010 r. na terytorium Europy najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki na świecie, opartej na wiedzy, zdolnej do długotrwałego rozwoju, tworzącej większą liczbę lepszych miejsc pracy oraz charakteryzującej się większą spójnością społeczną. Uchwalona została w 2000 r. podczas szczytu Rady Europejskiej w Lizbonie (Communication from the Commission: Common Actions for Growth and Employment: The Community Lisbon Programme, 20.7.2005, COM(2005) 330 final). W marcu 2005 r. przyjęto dokument „Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Nowy początek Strategii Lizbońskiej” modyfikujący oryginalną strategię. Odnowiona Strategia Lizbońska koncentruje się na dwóch zasadniczych celach tj. wzrost gospodarczy i zatrudnienie.
Studium wykonalności	Studium przeprowadzone w fazie formułowania projektu, weryfikujące, czy dany projekt ma dobre podstawy do realizacji i czy odpowiada potrzebom przewidywanych beneficjentów. Studium powinno obejmować analizę różnych wariantów zakończoną wyborem optymalnej opcji realizacji projektu. Studium stanowi plan przedsięwzięcia. Muszą w nim zostać określone i krytycznie przeanalizowane wszystkie szczegóły operacyjne jego wdrażania, a więc uwarunkowania handlowe, techniczne, finansowe, ekonomiczne, instytucjonalne, społeczno-kulturowe oraz związane ze środowiskiem naturalnym. Studium wykonalności pozwala na określenie rentowności finansowej i ekonomicznej, a w rezultacie tworzy jasne uzasadnienie celu realizacji projektu.
Wartość projektu	Wartość kosztów kwalifikowalnych projektu, podana w PLN.
Wniosek o płatność	Wniosek o refundację wydatków/o rozliczenie projektu składany w celu refundacji/rozliczenia wydatków faktycznie poniesionych, potwierdzonych za pomocą faktur lub dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej i poświadczonych przez Instytucję Płatniczą.
Wskaźniki	Miara celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (w szczególności ekonomicznych, społecznych, dotyczących ochrony środowiska).
Wskaźniki oddziaływania	wpływu, Wskaźniki odnoszące się do skutków danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla beneficjentów (np. wpływ projektu na sytuację społeczno-gospodarczą w pewnym okresie od zakończenia jego realizacji). Oddziaływanie szczegółowe to te efekty, które pojawiają się po pewnym okresie czasu, niemniej jednak są bezpośrednio powiązane z podjętym działaniem. Oddziaływanie globalne obejmuje efekty długookresowe dotyczące szerszej populacji.
Wskaźniki produktu	Wskaźniki odnoszące się do działalności. Liczone są w jednostkach materialnych lub monetarnych (np. długość zbudowanej drogi, ilość firm, które uzyskały pomoc).
Wskaźniki programu	Wskaźniki ustalone przed, lub we wczesnej fazie wdrażania projektu, w celu monitorowania wdrażania programu oraz oceny jego wykonania w odniesieniu do wcześniejszych celów. Do wskaźników tych zaliczamy wskaźniki wkładu, wskaźniki produktu, wskaźniki rezultatu oraz wskaźniki oddziaływania.

Pojęcie	Objaśnienie
Wskaźniki rezultatu	Wskaźniki odpowiadające bezpośrednim z natychmiastowych efektów wynikających z programu. Dostarczają one informacji o zmianach np. zachowania, pojemności lub wykonania, dotyczących beneficjentów. Takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba skutecznie przeszkolonych, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie się środków finansowych sektora prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu).
Wydatki Publiczne	Wszelki wkład publiczny w finansowanie działań, które pochodzą z budżetu Państwa, władz regionalnych lub lokalnych, Wspólnot Europejskich, części odnoszącej się do Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności i wszelkie podobne wydatki. Wszelki wkład w finansowanie działań, który pochodzi z budżetu podmiotów prawa publicznego lub stowarzyszeń jednego lub więcej organów władz regionalnych lub lokalnych, albo podmiotów prawa publicznego w znaczeniu Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2004/18/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty, dostawy i usługi jest uznany za wkład publiczny.
Współfinansowanie ze źródeł krajowych	Wkład środków krajowych do programów lub projektów realizowanych przy udziale środków UE.